

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 10 NOVEMBRE 2022

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 10 NOVEMBER 2022

Namiddag

La séance est ouverte à 13 h 06 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 13.06 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministre du gouvernement fédéral présente lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:

Nicole de Moor.

01 Ordre du jour

01 Agenda

01.01 **Benoît Piedboeuf** (MR): Madame la présidente, je souhaiterais solliciter une modification de l'ordre du jour, avec l'ajout de la proposition de résolution relative à la protection des droits des femmes en Iran. En effet, comme évoqué en Conférence des présidents, la commission des Relations extérieures a voté ce texte par quatorze voix pour et une abstention. De ce fait, nous avons suggéré de l'ajouter à l'ordre du jour, si vous le voulez bien.

La **présidente**: Tout à fait, monsieur Piedboeuf. Chers collègues, j'allais justement vous proposer d'inscrire cette proposition de résolution à l'ordre du jour, ayant reçu une demande en ce sens de la commission des Relations extérieures.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 9 novembre 2022, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 9 november 2022 heeft u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

Je vous propose également d'inscrire à l'ordre du jour de la séance plénière d'aujourd'hui:

- la proposition de résolution relative à la protection des droits des femmes en Iran, n°s 2996/1 et 2.

Ik stel u eveneens voor op de agenda van de plenaire vergadering van vandaag in te schrijven:

- het voorstel van resolutie betreffende de bescherming van de vrouwenrechten in Iran, nrs 2996/1 en 2.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Projets de loi et proposition

Wetsontwerpen en voorstel

02 **Projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (2860/1-3)**

02 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (2860/1-3)**

Discussion générale *Algemene bespreking*

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

02.01 **Tomas Roggeman**, rapporteur: Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

Ik wil wel enige toelichting geven namens mijn fractie.

Beste collega's, wij zien een aantal problemen bij de totstandkoming van dit wetsontwerp. Ten eerste werd dit niet besproken met de bevoegde Vlaamse kabinetten, maar alleen met de Vlaamse administraties. Het zou collegialer geweest zijn indien de staatssecretaris dit met haar collega-ministers had doorgenomen, overeenkomstig het federale regeerakkoord dat de nadruk legt op overleg. Dat overleg heeft dus niet plaatsgevonden. Dat geldt des te meer aangezien de ontworpen regeling zal leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal aanvragen die zowel behandeld moeten worden door de Dienst Vreemdelingenzaken als door de Vlaamse administratie.

Tijdens de voorstelling van de audit van de asiendiensten door Capgemini vorige maand in de commissie bleek dat de asiendiensten vandaag door de grote dossierlast de voorziene behandelingstermijnen niet kunnen naleven. Er werden dan ook aanbevelingen geformuleerd om die procedures te optimaliseren. We stellen vandaag echter vast dat dit wetsontwerp daar regelrecht tegen ingaat, waardoor de administratieve last vergroot zal worden. Dat werd in de commissie ook impliciet bevestigd door de staatssecretaris.

Wij vrezen ook dat de voorliggende wettekst zal leiden tot een bijkomende migratieroute voor laaggeschoolden. Het is algemeen bekend dat Vlaanderen de ambitie heeft om zich te ontwikkelen tot een hoogtechnologische kenniseconomie, waardoor een bijkomende migratieroute voor mensen met een minder intensieve scholing, mensen die in de *war for talent* soms uit de boot dreigen te vallen, vanuit economisch oogpunt weinig aangewezen lijkt.

De Oekraïners die vandaag in ons land verblijven, de tijdelijk ontheemden, zouden na de afloop van hun status gebruik kunnen maken van dit stelsel. Ook op dat vlak zien we een moeilijkheid. Het zou beter geweest zijn als deze mensen vanaf het begin de gebruikelijke asielprocedure hadden gevolgd om zo subsidiaire bescherming te verkrijgen. Door de invoering van dat stelsel van tijdelijke bescherming vorig jaar heeft de regering ervoor gekozen om de aanzienlijke gevolgen van dat opvangsysteem af te schuiven op de deelstaten en de lokale besturen wat de opvang betreft. Op basis van dit wetsontwerp lijkt de staatssecretaris vandaag op hetzelfde elan door te gaan. Opnieuw legt zij de bal in het kamp van de gewesten, opnieuw moeten de gewesten de impact op de arbeidsmarkt opvangen. We weten echter allemaal dat de gewesten jammer genoeg alleen bevoegd zijn voor de arbeidsvoorwaarden, terwijl de inreisvoorwaarden nog steeds federale materie zijn en blijven.

Als we dan zien dat dit wetsontwerp niet eens besproken werd met de Vlaamse collega-ministers, ondanks het feit dat de nood tot samenwerking expliciet benadrukt wordt in het federale regeerakkoord, moeten we concluderen dat dit een behoorlijk pijnlijk verhaal is.

Het is dus de verkeerde aanpak, maar aangezien het wetsontwerp grotendeels een omzetting van de Europese regelgeving behelst, zal onze fractie zich straks onthouden bij de stemming.

02.02 **Hervé Rigot (PS)**: Madame la présidente, madame la secrétaire d'État, chers collègues, pour nous, il était temps de mettre fin à une situation absurde. Nous l'entendons tous les jours, partout: nous manquons de main d'œuvre. Des pans entiers de notre économie sont, si pas à l'arrêt, menacés faute de talents suffisants.

Et jusqu'ici, alors que des candidats en séjour régulier avaient toutes les compétences requises aux yeux de l'employeur pour travailler, ces personnes devaient quitter le pays pour introduire une demande de permis de travail. Quelle perte de temps, d'argent, d'efficacité pour notre économie aussi. C'était une situation parfaitement incroyable; j'ai envie de dire: un Magritte institutionnel!

Ce texte introduit une simplification administrative majeure dans l'intérêt de celles et ceux qui ont tout pour travailler. Il est positif pour notre économie et il favorise aussi l'émancipation des bénéficiaires. C'est donc un grand pas en avant.

Il est vrai que le travail peut être une aliénation. Mais le travail peut aussi être un merveilleux vecteur d'intégration, d'inclusion. Dans le cas qui nous concerne maintenant, c'est une magnifique opportunité d'obtenir un titre de séjour autonome pour des personnes pour qui le séjour sur le territoire était conditionné à leur lien avec un tiers.

Oui, comme parti des travailleurs, le PS se félicite de l'avancée que nous allons voter. Mais, chers collègues, si ce pas s'imposait, d'autres sont à envisager. Énormément de signaux émanant de notre société doivent nous amener à lever certains tabous. Pénurie d'emplois, crise migratoire, des hommes et des femmes à la rue, des talents présents au sein des demandeurs d'asile.

Preuve s'il en est, madame la secrétaire d'État, vous souhaitez actuellement mettre en œuvre des dispositions pour écourter le séjour des travailleurs dans les centres d'accueil. Vous voyez qu'il y a du talent. Vous voyez qu'il y a du potentiel.

Nous avons aussi entendu tant de témoignages d'experts ou de victimes dans le cadre de la commission spéciale Traite des êtres humains, qui disaient qu'il faut favoriser l'accès à l'emploi. Pourquoi? Parce que c'est un formidable outil de lutte contre la traite des êtres humains.

Nous avons aussi pris connaissance du baromètre de solidarité du CNCD, qui montre que partout dans notre pays, au nord, au centre, au sud, nos concitoyens sont désormais majoritairement favorables à permettre l'accès à l'emploi aux sans papiers présents sur notre territoire depuis plus de cinq ans.

Je vous le dis, chers collègues: il faut oser faciliter la mise en œuvre de l'accès à l'emploi, l'élargir à d'autres catégories de personnes. C'est une opportunité sociétale, économique et, pour celles et ceux qui parlent généralement en termes techniques, un *win-win* pour toutes et tous. Je vous remercie de votre attention.

02.03 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Onderhavig wetsontwerp vergemakkelijkt het aanvragen van een gecombineerde vergunning voor een specifieke groep mensen die al in België verblijven. Die vereenvoudiging is nodig, want met de huidige regeling zou iemand eigenlijk moeten terugkeren naar het thuisland om daar dan de vergunning aan te vragen. Dat kan uiteraard tot vervelende situaties leiden. Daarom zullen wij het wetsontwerp zeker steunen.

Toch ontbreekt er volgens ons een essentieel punt. Er is namelijk nog altijd geen systeem uitgewerkt voor arbeidsmigranten die een schending van hun arbeidsrechten willen aankaarten, zonder dat ze hun verblijfsrecht verliezen. Er moet dus dringend een systeem komen om malafide praktijken te voorkomen en te bestraffen, zonder verlies van verblijfstitel. Als een arbeidsmigrant een klacht indient tegen de werkgever, kan hij of zij automatisch zijn of haar werk kwijtraken en bijgevolg ook de verblijfstitel. Die afhankelijkheid is volgens ons problematisch en kan leiden tot een uitholling van de arbeidsrechten. Het houdt ook een systeem van uitbuiting en sociale dumping in stand.

Daarnaast duwt het ook mensen de illegaliteit in. De groep sans-papiers wordt zo almaar groter. Mijn collega Daems heeft u al herhaaldelijk horen zeggen dat u er geen voorstander van bent de sans-papiers legaal aan het werk te zetten in knelpuntberoepen, zagezegd omdat u op die manier de procedures aan de kant zou schuiven. Volgens ons is dat echter een cirkelredenering. Het gaat hier over mensen die door de kwade wil van hun werkgever of door slechte wetgeving die hun totaal geen bescherming biedt, in de illegaliteit verzeilen. Wij zien niet in op welke manier de procedures hier dan aan de kant zouden worden geschoven.

Er zijn in dit geval duidelijk geen procedures. Laten we dan werk maken van betere wetgeving, opdat die groep mensen ten minste beschermd zou worden en opdat we de groep sans-papiers eigenhandig niet nog groter maken.

Door te blijven vasthouden aan procedures zoals de huidige regularisatieprocedure, waarop al veel kritiek bestaat, missen we een hele groep werkenden, mensen die willen werken, mensen die nota bene al aan het werk zijn, mensen die onder meer onze metrostations bouwen en onze gebouwen poetsen, maar daarvoor te weinig worden vergoed en hoegenaamd geen rechten krijgen. Er niet over willen praten, er niet over in discussie willen gaan en niet meewerken aan een beter systeem, duwt hen in de illegaliteit. Dat willen we toch nog even beklemtonen, mevrouw de staatssecretaris.

U zegt dat u werk zult maken van een grondige hervorming van asiel en migratie, zowel wat wetgeving als wat organisatie betreft, maar we wachten nog altijd op het Migratiewetboek, zonder te weten wat dat precies zal inhouden.

Als er iets duidelijk is geworden in de recentste hoorzitting, is het wel dat de situatie van de sans-papiers uw dringende aandacht vereist. Het is hoogtijd voor een mentaliteitswijziging. De sans-papiers zijn hier en werken al, alleen mogen ze dat momenteel niet legaal doen. Iedereen vraagt daarom, zij zelf, maar ook de mensenrechtenorganisaties en ondertussen ook de vakbonden en 35.000 burgers. Luister daar dan ook naar.

02.04 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, madame la secrétaire d'État, chers collègues, même si cela reste encore timide, on commence, enfin, à revenir sur certaines difficultés de la réforme du permis unique entrée en vigueur au début de cette législature.

Il ne s'agit en aucun cas de remettre en cause la pertinence du permis unique en tant que tel, mais la procédure qui avait été adoptée à l'époque imposait beaucoup trop de limitations à l'introduction des demandes de permis unique depuis la Belgique. On l'a d'ailleurs toujours dénoncé. Cela en devenait même risible tant les situations qui en découlaient paraissaient parfois complètement absurdes et créaient des dépendances qui n'avaient pas lieu d'être. Je prends pour exemple le cas d'une ressortissante américaine qui décide de rejoindre son mari qui travaille légalement en Belgique. Il est donc ici question de regroupement familial. Auparavant, elle aurait été tributaire de son mari puisque si celui-ci perdait son travail, elle aurait également dû quitter le pays, même si elle avait un emploi. Dorénavant, cette ressortissante pourra obtenir un titre de séjour autonome sur la base de son contrat de travail. C'est une excellente chose, raison pour laquelle nous soutiendrons ce projet de loi.

Il en va de même pour toute une série de ressortissants de pays tiers admis ou autorisés à séjourner sur le territoire du Royaume pour une période de plus de 90 jours. Auparavant, ces ressortissants qui avaient déjà l'autorisation de travailler devaient retourner dans leur pays d'origine en attendant le résultat de la procédure de demande de permis unique avant de pouvoir revenir en Belgique. S'ils exerçaient déjà une activité économique en Belgique, ce retour impliquait nécessairement son interruption, ce qui n'était pas favorable à notre économie.

Ce projet de loi permettra d'augmenter le taux d'emploi des étrangers non européens, actuellement trop faible puisque cette modification concernerait près de 125 000 personnes. De plus, contrairement au cadre légal actuel qui privilégie les profils de travailleurs hautement qualifiés, on pourra dorénavant mettre à l'emploi un plus grand nombre de ressortissants de pays tiers qui séjournent en Belgique depuis une longue période et qui n'ont pas forcément un niveau élevé de qualification. Il s'agit, par exemple, des réfugiés ukrainiens qui bénéficient de la protection temporaire.

Toutefois, même avec cette mesure, la pénurie de main-d'œuvre structurelle dans notre pays ne pourra toujours pas être résorbée. Statbel a, en effet, recensé 205 000 postes vacants dans nos entreprises au premier trimestre 2022. Ici, il est seulement question de 125 000 travailleurs supplémentaires.

Voilà pourquoi, pour DéFi, ce projet de loi va dans la bonne direction, mais il est loin d'être suffisant, surtout quand on sait qu'un grand nombre d'étrangers dans notre pays ne peuvent tout simplement pas travailler. Il s'agit – vous vous en doutez –, d'une part, des demandeurs d'asile et, d'autre part, des sans-papiers.

Pour ce qui concerne les demandeurs d'asile, c'est une demande qui est formulée par la Région bruxelloise depuis longtemps. Aujourd'hui, pour qu'un demandeur d'asile puisse introduire une demande de permis unique, il faut qu'il attende le dépassement du délai de décision sur l'asile. Cela aurait pourtant tout son sens de l'autoriser à introduire une demande directement, en même temps que sa demande d'asile. Un demandeur d'asile vient, en effet, rarement en Belgique pour trouver du travail. Mais s'il en trouve, il n'est

pas logique de lui interdire de travailler parce qu'il est demandeur d'asile. Cela ne signifie pas pour autant qu'il obtiendra un permis de séjour, mais seulement que sa demande est recevable.

Pour ce qui concerne les sans-papiers, je pense très honnêtement que c'est la régularisation entre autres par le travail qui va pouvoir nous permettre de sortir de l'ornière. On a besoin de main-d'œuvre, en ce compris de main-d'œuvre moyennement et peu qualifiée. Ils ont besoin d'un travail et d'un permis de séjour. Nos besoins sont complémentaires et peut-être que nous arriverons à résorber de cette manière la pénurie de main-d'œuvre structurelle que je viens d'évoquer.

Les réglementations pour l'introduction des demandes de permis unique depuis la Belgique doivent encore être davantage assouplies et nous continuerons à plaider pour que ce soit le cas. Cela ne nous empêchera néanmoins pas de soutenir ce projet.

02.05 Staatssecretaris **Nicole de Moor**: Er zijn een aantal vragen gesteld waarover we al uitvoerig hebben gediscussieerd in de commissie. Dit wetsontwerp is een belangrijke stap in het realiseren van transparante, efficiënte en snelle procedures voor legale migratie. De procedure voor arbeidsmigratie wordt hiermee geoptimaliseerd. We maken het mogelijk voor mensen die nu al legaal op het grondgebied verblijven om over te stappen naar het statuut van arbeidsmigratie. Op die manier geven we mensen die vandaag een afhankelijk verblijfsstatuut hebben de mogelijkheid om een autonoom statuut te verkrijgen op basis van tewerkstelling.

Mijnheer Roggeman, u zegt dat dit leidt tot een toename van migratie. Vorige keer hebt u dat ook al gezegd. Dat klopt helemaal niet. Het gaat hier om mensen die al legaal op het grondgebied verblijven en die overstappen naar een ander statuut. Het klopt ook helemaal niet dat het bijkomende of zelfs verdoken migratie is voor laaggeschoolden, zoals u het tracht voor te stellen. De voorwaarden voor de gecombineerde vergunning blijven gelden. Dit is dus enkel mogelijk voor bepaalde jobs. De gewesten beslissen zelf over die jobs. Het is dus aan de gewesten om te kiezen voor welke vormen van jobs zij deze arbeidsmigratie mogelijk maken. Vlaanderen zal zich verder kunnen ontwikkelen tot een hoogstaande, kwalitatieve kenniseconomie.

U verwijst naar de Oekraïners en het feit dat zij eigenlijk subsidiaire bescherming zouden moeten krijgen in de plaats van tijdelijke bescherming. Ik heb dat vorige keer ook toegelicht. Dit heeft werkelijk niks met dit voorstel te maken. Ook vanuit de subsidiaire bescherming is een statuutswijziging mogelijk naar de gecombineerde vergunning. Dat heeft er dus werkelijk niks mee te maken. Het gaat niet om veranderen of een omweg maken via de gebruikelijke procedures. Het gaat om de omschakeling naar arbeidsmigratie. Het zijn inderdaad de gewesten die bevoegd zijn voor de toegang tot de arbeidsmarkt. Vandaar heb ik ook uitvoerig overleg gehad met de gewesten. Ik heb niet enkel overleg gepleegd met de gewestelijke administraties Werk en de dienst Protocol van Buitenlandse Zaken voor de bevoorrechte vreemdelingen, maar ook met het bevoegde kabinet in de gewesten.

U stelt dat dit tot bijkomende werklust zou zorgen voor de dienst Vreemdelingenzaken. Ook dat is helemaal niet zo. De werklust zal dalen in de toekomst. Deze statuutswijziging was al ruimer mogelijk in het verleden. Sinds de laatste wetswijziging is een uniek loket verder ontwikkeld en verfijnd. Dit zal leiden tot performantere procedures.

Wat vandaag echter is veranderd, is dat sinds de meest recente wetswijziging een uniek loket verder is ontwikkeld en wordt verfijnd en nu al tot meer performante procedures zal leiden. Begin 2023 zullen de volledige efficiëntiewinsten van het elektronisch platform *Working in Belgium* tot resultaten leiden.

De Dienst Vreemdelingenzaken leidt op dit moment ook verschillende extra personeelsleden op, waardoor de behandelingstermijnen significant zullen dalen. Na de volledige integratie van alle systemen of alle fases van het platform *Working in Belgium* en de nodige proces- en performantieverbeteringen alsook de bijkomende functionaliteiten zal de behandelingstermijn verder dalen tot twee à drie weken.

Er zijn ook een aantal vragen gesteld over de situatie waarin er slachtoffers van mensenhandel of misbruiken zouden zijn op het grondgebied. Er wordt ook ter zake beweerd dat er geen procedures zijn. Er bestaan vandaag effectief wel procedures voor slachtoffers van mensenhandel. Mijn diensten spelen daarin natuurlijk proactief hun rol in het kader van de procedure inzake mensenhandel. Indien aan de voorwaarden van het slachtofferstatuut is voldaan, leveren onze diensten de nodige verblijfsvergunningen af op basis van het slachtofferstatuut mensenhandel na overleg met het openbaar ministerie en de gespecialiseerde begeleidingscentra.

Wij zullen ook een interministeriële conferentie Migratie en Integratie organiseren rond het thema activering van nieuwkomers en arbeidsmigratie. Wij werken ter zake aan een verdere kwaliteitsverbetering van de gecombineerde vergunningsprocedure alsook een betere bescherming van de werknemers in dat kader.

Tot slot, er zijn vooral vragen gesteld over het volgende. Mij wordt verweten dat ik blijf vasthouden aan procedures. Ik kan dat bevestigen. Ik hou blijvend vast aan procedures. Zonder procedures kan immers geen gecontroleerd migratiebeleid worden gevoerd.

Voor de vragen over het Migratiewetboek kan ik u geruststellen. De werkzaamheden vorderen. Ik kijk ernaar uit, om daarover met het Parlement in overleg te gaan.

Pour ce qui concerne les questions relatives aux personnes en séjour irrégulier, l'accès au permis unique à partir d'un séjour irrégulier est une question qui a déjà fait l'objet de plusieurs débats au sein de ce Parlement. Je confirme que ma position n'a pas changé depuis.

Autoriser la délivrance d'un permis unique lorsqu'une personne est en séjour irrégulier en Belgique équivaut à une régularisation basée sur l'emploi, ce qui n'est prévu ni dans l'accord de gouvernement, ni dans ma note politique. Cela nous ramène à la question d'une nouvelle campagne de régularisation basée sur le critère de l'emploi, comme ce fut le cas en 2009.

Je ne pense pas qu'une nouvelle campagne de régularisation soit la solution. De même, l'instauration de critères légaux pour une procédure de régularisation humanitaire ne permettra pas de remédier à la question. En outre, permettre aux personnes qui ne respectent pas la réglementation en vigueur d'accéder au permis unique à partir d'un séjour irrégulier porte atteinte aux canaux de migration légale existants. Ainsi, nous envoyons un signal clair, nous créons des canaux de migration légale solides, mais nous attendons également de chacun qu'il respecte les procédures existantes.

À cette fin, nous avons également instauré le service *Individual Case Management Support* (ICAM). Une personne ne reçoit plus un simple ordre de quitter le territoire mais est invitée à un entretien individuel, pendant lequel son dossier est examiné et la personne concernée peut recevoir des informations relatives aux procédures de migration légale, en ce compris la procédure de migration du travail. Ceci tout en sachant que s'il n'y a pas de droit de séjour en Belgique sur la base des procédures existantes, la personne est orientée vers un retour au pays d'origine.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2860/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2860/3)**

Le projet de loi compte 7 articles.
Het wetsontwerp telt 7 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

03 **Projet de loi modifiant l'annexe de la loi générale du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques (2861/1-3)**

03 **Wetsontwerp tot wijziging van de bijlage van de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen (2861/1-3)**

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend

Mevrouw Lanjri, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

03.01 **Wim Van der Donckt** (N-VA): Mevrouw de minister, ik licht kort even toe waarom wij tegen het wetsontwerp zullen stemmen.

Zeker, de tekst komt tegemoet aan een arrest van het Grondwettelijk Hof van 2019, dat terechte opmerkingen maakt over de ongelijkheden tussen douanebeambten van het niveau 2 en 2+ en anderzijds niveau 3 met betrekking tot de preferentiële tantièmes en wij scharen ons achter die opmerkingen. De manier waarop u echter daaraan tegemoet wenst te komen, kunnen wij niet volgen. Wij zijn immers de mening toegedaan dat de oplossing die u vooropstelt, een beetje een vlucht vooruit is en zelfs indruist tegen het regeerakkoord, dat er toch op gericht is de verschillende stelsels te harmoniseren en de vergrijzingskosten aan te pakken. Ook al gaat het slechts over een beperkt budget, hier doet u net het tegenovergestelde.

U kiest ervoor om de preferentiële tantièmes van 1/50 voor het niveau 3 uit te breiden naar de gemuteerde groep douaniers van niveau 2 en 2+. U had natuurlijk ook de preferentiële tantièmes geleidelijk kunnen bouwen, zodat zij voor alle douaniers op 1/60 zouden uitkomen. U kiest echter voor hogere uitgaven.

Overigens had u die aanpassing ook mee kunnen opnemen in uw plannen inzake een grote pensioenhervorming – het blijft nog steeds bij voornemens, want de plannen zijn nog niet uitgewerkt – om zo alle pensioenstelsels geleidelijk op elkaar af te stemmen.

Wij menen dat u hier een kans mist om het regeerakkoord uit te voeren. Dat is ook de reden waarom wij tegen het wetsontwerp zullen stemmen.

03.02 **Ellen Samyn** (VB): Mevrouw de minister, mijn fractie heeft dit dossier van nabij gevolgd, zoals u weet. Wij zijn dan ook heel tevreden dat het tantièmepensioen voor shiftmedewerkers bij Douane en Accijnzen eindelijk wordt aangepast. Vanzelfsprekend zullen wij dit wetsontwerp dan ook mee goedkeuren.

Evenwel betreur ik de lijdensweg die dit wetsontwerp heeft afgelegd. Er zijn jaren nodig geweest om dat euvel recht te zetten en ook na de beslissing van het Grondwettelijk Hof in 2019 heeft het nog bijna vier jaar geduurd eer dit wetsontwerp aan de bevoegde commissie werd voorgelegd.

Mevrouw de minister, u hebt dit dossier weliswaar geërfd van uw voorganger, maar de stelling dat het wetsontwerp niet behandeld kon worden vanwege de regering in lopende zaken, vind ik eerlijk gezegd maar een flauw excuus. Het bewijst nog maar eens dat er zelfs over uitgeklaarde zaken geen eensgezindheid bestaat in deze vivaldiregering.

Collega's, ik wil hier toch nog even het belang van de dienst Douane en Accijnzen benadrukken. Bijna wekelijks vernemen wij dat de dienst Douane en Accijnzen weer een grote lading drugs heeft onderschept. In de eerste helft van dit jaar werd er, enkel in de haven van Antwerpen, 35,83 ton cocaïne in beslag genomen. Toch wordt die dienst stiefmoederlijk behandeld en in feite aan zijn lot overgelaten door te weinig personeel en te weinig materieel. Als er al materieel is, dan is het vaak slecht onderhouden. De dienst gebruikt ook weinig performante informaticasystemen en niet-optimale scansystemen. Dat zorgt ervoor dat het werk simpelweg niet naar behoren uitgevoerd kan worden. Bovendien strijdt die dienst met ongelijke wapens tegen misdaadbendes.

De uiteindelijke rechtzetting door een gunstiger tantième voor die shiftmedewerkers van het personeel van

Douane en Accijnzen is dus niet meer dan logisch.

Mevrouw de minister, bijkomend roep ik u ertoe op om uw collega-ministers in de federale regering ervan te overtuigen om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van die dienst, zoals het tekort aan personeel en het gebrek aan degelijk materieel, waarover ik het zonet al had. Overtuig uw collega's om de douaniers, die in onze havens in moeilijke en vooral gevaarlijke omstandigheden succesvol werk verrichten in de strijd tegen internationale drugbendes, prioritair te ondersteunen, zowel op werk- als arbeidstechnisch vlak.

03.03 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw de minister, ik hield eraan hierover kort het woord te nemen, want met dit wetsontwerp wordt een discriminatie tussen douaniers die werken op een verschillend niveau die al sinds 1993 bestaat, ten gevolge van de afschaffing van de douanecontroles, eindelijk rechtgezet. Deze mensen doen hetzelfde werk. Voortaan hebben zij ook recht op hetzelfde pensioen, wat meer dan terecht is.

Ik wou ook het belang van deze dienst nog eens benadrukken, want deze mensen riskeren elke dag hun leven. Zij onderscheppen criminelen, doen belangrijke drugsvangsten en volgen waardetransporten op. Ik vind dat deze discriminatie al veel te lang heeft geduurd en dat er al veel te lang loze beloftes aan de douaniers zijn gedaan. Mevrouw de minister, ik wil u bedanken om die belofte waar te maken en eindelijk een einde aan deze discriminatie te maken, zodat deze mensen op een gelijk pensioen kunnen rekenen.

03.04 Karine Lalieux, ministre: Madame la présidente, je pense que le débat a été complet en commission. Avec ce projet de loi, nous mettons fin à une discrimination entre les douaniers qui ont effectué exactement le même travail. C'était important.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2861/1)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2861/1)**

Le projet de loi compte 3 articles.
Het wetsontwerp telt 3 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

04 **Projet de loi relatif à la gestion des sols contaminés par des substances radioactives (2869/1-3)**
04 **Wetsontwerp betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen (2869/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend

M. Franky Demon, rapporteur, renvoie à son rapport écrit.

04.01 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, er bestaan in België een aantal sites die verontreinigd zijn door natuurlijke of kunstmatige radioactieve stoffen. Eentje daarvan is heel bekend terrein voor mij, omdat het in Olen ligt: de site van Umicore. Olen ligt in mijn woonplaats, de Kempen. Het is een heel mooi gebied om er te wandelen, te fietsen, kortom, te genieten van de natuur. Sinds jaar en dag weet ook iedereen dat er een historische, nucleaire vervuiling is terug te vinden rond de site van Umicore, het vroegere Union Minière, waar men in de vijftiger jaren resten van de eerste atoombommen opsloeg.

Op verschillende momenten ondervroeg de Ecolo-Groenfractie verschillende ministers over deze situatie, zowel in het verleden als tijdens deze legislatuur, ook op het Vlaamse niveau. Ook ik stelde de minister reeds vragen in het verleden, bijvoorbeeld toen uit een RTBF-documentaire duidelijk werd dat ook buiten de omheining van de site verontreinigde hotspots te vinden waren. We hoeven die zaken niet te overdrijven, maar nucleaire vervuiling op het openbaar domein mogen we ook niet minimaliseren. Het wetsontwerp dat we vandaag bespreken en dat tot stand kwam in nauwe samenwerking met het FANC, het NIRAS, de betrokken bedrijven en de betrokken gemeenten, voorziet eindelijk in de mogelijkheid voor het FANC om in te grijpen in het geval van radioactieve verontreiniging. Niet alleen in het geval van bestaande verontreiniging, maar ook voor verontreiniging die zich in de toekomst zou voordoen, iets wat voor onze fractie heel belangrijk is.

We zetten dus stappen vooruit in deze materie en dat is een heel goede zaak. Het wetsontwerp behandelt wie saneringsplichtig is en voorziet in een systeem van verantwoordelijkheden, zelfs als de eigenaar failliet gaat. De wet voorziet ook in de aanleg van een provisie die de financiële zekerheid verankert. Als we het hebben over Umicore, zal het nu zaak zijn ervoor te zorgen dat het bedrijf voldoende geld vrijmaakt om de terreinen gebruiksklaar te maken. Op dit moment heeft het bedrijf in 30 miljoen voorzien, maar dat lijkt mij ruim onvoldoende. Daarnaast gaat het in veel gevallen, waaronder ook voor de site van Olen, over gecombineerde vervuiling. Bij de site van Olen gaat het naast nucleaire verontreiniging ook over chemische verontreiniging. In dat geval gelden ook gewestelijke saneringsregels en zal samenwerking met de regio's de komende jaren een aandachtspunt blijven.

Het voorliggend wetsontwerp is een hele verbetering ten opzichte van de huidige situatie en ik wil de minister dan ook bedanken omdat zij dat vandaag voorlegt. Het ontwerp bepaalt het administratief kader van het beslissingsproces, een aantal verplichtingen en financiële lasten voor de gebruikers en eigenaars van potentieel verontreinigde terreinen en geeft hen eveneens een duidelijk juridisch kader dat de huidige vaagheid moet wegnemen.

Kortom, een stap vooruit voor Olen, een stap vooruit voor de bewoners in de omliggende gebieden en een stap vooruit voor mijn regio. Dat is ook de reden waarom onze fractie dit wetsontwerp zal steunen.

04.02 Kurt Ravyts (VB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dit land telt inderdaad meerdere sites die verontreinigd zijn door kunstmatige of natuurlijke radioactieve stoffen. In dit wetsontwerp wordt bepaald wie saneringsplichtig is en wordt een systeem in het leven geroepen voor het vaststellen van de verantwoordelijkheid, zelfs als de eigenaar failliet zou gaan.

Daarnaast wordt ook voorzien in het aanleggen van een provisie die wordt verankerd in een financiële zekerheid. Dat is inderdaad nuttig en noodzakelijk. Omdat er tot nog toe geen wettelijk kader bestond, konden saneringen in deze context immers moeilijk afgedwongen worden. Het FANC kon in het huidige kader moeilijk uitspraken doen over wie verantwoordelijk is voor eventuele sanerings- of beheersmaatregelen op een site of over hoe de verantwoordelijke de sanering moet uitvoeren. Dit wetsontwerp brengt hier eindelijk verandering in.

Dit wetsontwerp bepaalt onder meer het administratief kader van het beslissingsproces en legt een aantal verplichtingen en financiële lasten op aan de gebruikers en eigenaars van potentieel verontreinigde terreinen, maar verschaft deze gebruikers en eigenaars meteen ook een duidelijk juridisch kader dat de huidige vaagheid moet wegnemen. Het is juist dat dit nieuwe reglementair kader voldoende flexibiliteit moet bevatten om te kunnen beantwoorden aan de op het terrein grote diversiteit van radioactief verontreinigde terreinen.

De beslissing met betrekking tot de noodzaak en de wijze waarop een terrein gesaneerd wordt, hangt immers af van verschillende radiologische factoren en sociaal-economische factoren, die alleen geval per geval kunnen worden geëvalueerd.

Mevrouw Buyst, u bent natuurlijk een thuisspeler in deze zaak.

Mevrouw de minister, u was in mei van dit jaar te gas op de Umicoresite in Olen om dit nieuwe wettelijke en broodnodige kader aan te kondigen. In de subcommissie voor Nucleaire Veiligheid werd aan deze problematiek reeds de nodige aandacht besteed. We hebben uw aanpak, in weerwil van sommige paniekzaaiers in dit Parlement, toen ondersteund. Ik herinner het mij zeer goed, want u was nog maar enkele weken in de Kamer toen u al in dit dossier werd onthaald en men moord en brand schreeuwde over Olen. Dat was nochtans niet nodig. Dit wetsontwerp was nodig, maar de paniekzaaiërij niet.

De situatie in Olen vergt natuurlijk een noodzakelijke sanering, maar de stralingsgevolgen zijn momenteel zeer beperkt en geregelde radioactiviteitsmetingen van het FANC tonen al lang aan dat er geen gevaar voor de volksgezondheid is. Dat betekent helemaal niet dat we niet zo snel mogelijk moeten saneren en moeten zoeken naar andere doeleinden voor hergebruik.

We zagen de heer Wollants eergisteren nog eens in de subcommissie Nucleaire Veiligheid. We zien dat er bij sommige fracties in dit halfroond nogal wat argwaan bestaat – *les maîtres du soupçon* – tegenover het FANC in andere dossiers. Ik ga daarop nu niet verder in, maar wij hadden van in het begin een zeker vertrouwen in de bestaande werkgroep voor de sanering van de historische radioactiviteit van Union Minière. Het FANC, NIRAS, OVAM en Umicore werken daar al geruime tijd samen om te komen tot concrete en duurzame oplossingen. Inderdaad, de wetgeving die vandaag voorligt zal Umicore helpen om hun historisch passief zo goed mogelijk te beheren en oplossingen voor de lange termijn uit te werken.

Voorliggend wetsontwerp laat toe dat er een stappenplan met werkprogramma conform de door het FANC en NIRAS opgestelde visienota over Olen, zal kunnen worden geïmplementeerd. Dat plan is inderdaad noodzakelijk, aangezien het gedetailleerd de verantwoordelijkheden definieert.

Mijn fractie en ik zijn dus tevreden met het voorliggende reglementaire kader, dat noodzakelijk is voor het beheer van met radioactieve stoffen verontreinigde terreinen, ook al had het al lang van toepassing moeten zijn, maar dat is een andere zaak.

Wij zullen het ontwerp dus goedkeuren.

04.03 Thierry Warmoes (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vooreerst, ik kan alvast bevestigen dat de Kempen – ik woon nu in Namen, maar ben daar opgegroeid – een mooie streek is.

Het voorliggende wetsontwerp doet ons natuurlijk direct denken aan de storten van Umicore in Olen en in de Kempen in het algemeen. Maar het gaat hier over veel meer. Het gaat ook over sommige gipsstorten op onder andere de oevers van de Molse Nete. Het dossier is dus niet alleen beperkt tot de Kempen.

Wij leven in een heel complex land: bodemsanering van chemisch verontreinigde terreinen is een gewestelijke bevoegdheid en daarvoor zijn de bodemdecreten van toepassing, maar in geval van radioactiviteit is de federale overheid bevoegd. Voorliggend wetsontwerp voert een wettelijk kader in ter bescherming tegen risico's van radioactieve stoffen door remediërings- of beschermingsmaatregelen, zoals beperkingen op het gebruik en toezichtmaatregelen. Dat bestond namelijk nog niet voor nucleaire storten.

Het kader heeft een heel gelijkaardige structuur als die in de gewestelijke bodemdecreten: er moet eerst een oriënterend bodemonderzoek worden uitgevoerd door een erkende expert; vervolgens wordt bepaald welke stappen moeten worden gezet.

Het wetsontwerp definieert het administratief kader voor dat beslissingsproces en legt terecht een aantal verplichtingen en financiële lasten op aan – in volgorde – de exploitant of vergunningshouder en de gebruikers of eigenaars van potentieel verontreinigde terreinen. Het verschaft de gebruikers en eigenaars ook een duidelijk juridisch kader, dat de huidige vaagheid moet wegnemen. Dat is uiteraard positief.

Het is wel belangrijk te onderstrepen dat een saneringsproces niet hetzelfde is als een remediëring en dus niet noodzakelijk leidt tot het in zijn oorspronkelijke toestand herstellen van een verontreinigd terrein. Er kunnen immers werkzaamheden op het terrein vereist zijn, zoals de verwijdering van de verontreinigde grond of de afdekking. Het proces kan ook bestaan uit administratieve maatregelen met het oog op een beperking van het gebruik van de site.

De wettekst biedt alleen het kader voor de sanering of het nemen van andere beschermingsmaatregelen voor nucleaire storten of verontreinigde gronden. De inhoudelijke uitwerking met de toepasselijke normen en de toereikende maatregelen wordt overgelaten aan het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC).

Dat heeft tot gevolg dat de implementatie van het wetsontwerp volledig afhangt van het FANC. Wij hopen uiteraard dat het FANC voor een strikte implementatie zal zorgen en garandeert dat de verantwoordelijken voor de nucleair verontreinigde gronden betalen voor alle noodzakelijke kosten, volgens het principe de vervuiler betaalt.

Collega's, ten slotte – hiermee sluit ik terug aan bij het begin –, in bijna alle gevallen gaat een radioactieve verontreiniging gepaard met een chemische verontreiniging, bijvoorbeeld met zware metalen. In de chemie en in de natuur is immers niet alles netjes gescheiden, zoals wij dat zouden willen. Dat betekent dat in ons complexe land, met een vrij onnozele staatsstructuur – als ik het zo mag zeggen – het nodig zal zijn om samenwerkingsovereenkomsten met de gewestelijke overheden te onderhandelen om inderdaad dergelijke complexe zaken aan te pakken.

Met het wetsontwerp zetten we een stap vooruit en daarom zullen wij het steunen.

04.04 Minister **Annelies Verlinden**: Mevrouw de voorzitter, collega's, mij rest enkel de parlementsleden te bedanken voor ons zeer constructief overleg.

Met de voorgestelde historische oplossing doen we misschien geen stap die veel media-aandacht krijgt, maar wel een belangrijke om het beperkte aantal vierkante kilometer in België zo veilig en zo goed mogelijk te kunnen gebruiken. Ik ben de parlementsleden dankbaar voor hun inbreng in de debatten en hopelijk zullen zij die mijlpaal later vandaag bevestigen.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2869/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2869/3)**

Le projet de loi compte 41 articles.
Het wetsontwerp telt 41 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 41 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 41 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

05 **Projet de loi portant des dispositions fiscales et financières diverses (2899/1-5)**
05 **Wetsontwerp houdende diverse fiscale en financiële bepalingen (2899/1-5)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De heer Joris Vandenbroucke, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

05.01 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de minister, aan wat ik in de commissie gezegd heb, zal ik op zich niet veel toevoegen, want wat gezegd is, is gezegd en er is bovendien een verslag van gemaakt. Toch wil ik ook in deze plenaire vergadering nogmaals verwijzen naar de dubbele sanctie bij laattijdige betaling van de btw. Het betreft zowel een verhoogde nalatigheidsintrest van 8 % als een proportionele administratieve geldboete van 10 %. Het is u bekend wat ik daarover gezegd heb.

Na de bespreking van dit wetsontwerp zijn er in de rechtsleer nogal wat commentaren verschenen. Die willen wij toch wel ter harte nemen. Als wetgever moeten wij namelijk beseffen dat wetgeving ook consequenties heeft voor diegenen die er in het veld mee moeten werken. Voor de leken – ik geef eerlijk toe dat ik ook mezelf daarbij reken – gaat het wellicht veelal om techniciteiten en vervelende details, maar diegenen die ermee moeten werken, moeten het wel in de praktijk uitvoeren. De kritische opmerkingen die wij na de bespreking in de commissie opgevangen hebben, moeten dan ook ter harte genomen worden.

Meer zelfs, de vraag rijst vandaag of de thans voorliggende tekst voldoende rijp is. Als de procedurewijzigingen onduidelijk zijn en in het milieu van vakspecialisten zelfs ernstige vragen oproepen, dan leidt dat voor de belastingplichtigen tot rechtsonzekerheden. U weet wie daar de winnaar van is, namelijk de gespecialiseerde fiscale advocaten. Ik gun ieder een dikbelegde boterham, maar misschien is het niet onze eerste opdracht om hun verdienmodel nog op te pompen.

De nieuwe bepalingen zijn in regel pas van toepassing vanaf het aanslagjaar 2023 en er is dus nog plaats voor reparatiewetgeving. We kunnen het thema hier nog een keer behandelen om de fouten of, voorzichtiger uitgedrukt, onduidelijkheden eruit te halen. In principe behoort wetgeving echter in eerste instantie voldoende deugdelijk door dit Huis te worden goedgekeurd.

Ik zal twee punten bespreken. Het eerste betreft de verlenging van de aanslag- en controletermijnen. In dezen zijn we geïnspireerd door vakliteratuur van mensen die hier toch wel serieus studiewerk rond verricht hebben. Bij niet-aangifte of een laattijdige aangifte worden de aanslag- en controletermijnen verlengd van drie naar vier jaar. Voor een laattijdige aangifte geldt eenzelfde verlenging van de termijnen. Die wordt gelijkgesteld aan een niet-aangifte.

Daar rijst al de vraag naar proportionaliteit. Een aangifte die enkele dagen te laat is ingediend, geeft de fiscale administratie automatisch een volledig jaar langer de tijd om een onderzoek te verrichten en een eventuele aanslag te vestigen. Ik meen dat die automatische verlenging niet evenredig is. Daarbij steun ik op wat commentatoren daarover al hebben neergeschreven: "Een verlenging van de termijnen zou in verhouding moeten staan tot de periode van laattijdigheid van de aangifte". Het zou dus niet zo zwart-wit moeten zijn als vandaag in de tekst het geval is. Dat zou de belastingplichtigen er ook toe aanzetten om alsnog een laattijdige aangifte in te dienen, liever dan geen aangifte in te dienen. Wanneer de sanctie dezelfde is, demotiveert u hen om eventueel toch nog een aangifte in te dienen.

In zeven gevallen die we kunnen classificeren onder alles wat met internationale rapportering heeft te maken, worden termijnen verlengd, van drie naar zes jaar. Dat is een lange periode, langer dan bijvoorbeeld de vijfjarige onderzoekstermijn in het strafrecht, die bij uitzonderingen verlengd kan worden maar in de regel vijf jaar bedraagt. Er wordt ook geen enkel onderscheid gemaakt tussen belastingplichtigen die wel voldaan hebben aan hun internationale rapporteringsverplichtingen en zij die dat nagelaten hebben.

Uit het verslag van het Rekenhof met betrekking tot de rapportering van betalingen aan belastingsparadijzen weten we dat de administratieve controles zich richten tot degenen die een aangifte 275F invulden. We hebben het daar al over gehad in de commissie. Degenen die deze aangifte niet indienen, ontspringen eigenlijk de dans. Zij verdwijnen van de controleradar. Ik heb toen de vraag gesteld of de kat wel muizen vangt, los van de vraag welke kleur de kat heeft, en ik meen dat het Rekenhof toen antwoordde: "De kat vangt geen muizen." Het lijkt mij dat je dan een ander dier in huis moet halen, althans als je met een muizenprobleem kampt.

Uit de Nederlandse zaak Passenheim-van Schoot – twee mensen die wij wellicht niet kennen, maar die ooit met elkaar botsten voor de rechtbank – leren we dat het Hof van Justitie bij de beoordeling van het vrij

verkeer een onderscheid maakt tussen de situatie waarbij de fiscus op de hoogte is van de feiten door de aangifte van de belastingplichtige, en die waarin dat niet het geval is. Wanneer de fiscus door de aangifte op de hoogte is, is het aan hem om tijdig een onderzoek te starten. Daarvoor hoeft de wetgever de aanslagtermijn en de onderzoekstermijn niet te verlengen, en dat is een heel andere situatie dan wanneer de fiscus niet op de hoogte is.

Eenzelfde vaststelling geldt ook met betrekking tot de nieuwe tienjarige aanslag- en controletermijn in de gevallen waarin men te maken heeft met drie soorten zogenoemde 'complexe aangiften'. Het is onduidelijk waarom in deze drie gevallen de termijn tot tien jaar is verlengd, omdat het in die gevallen, net zoals de gevallen waarvoor een zesjarige termijn wordt ingevoerd, internationale aspecten betreft – en ook hier citeer ik weer uit de literatuur. In de memorie van toelichting wordt op bladzijde 69 geargumenteed dat de uitbreiding van de termijnen ook de ruimte creëert voor overleg tussen de belastingplichtige en de administratie om de informatie, die in een internationale context tijdrovend is, te kunnen opsnorren. Dat klopt, maar wat voor de administratie geldt, geldt natuurlijk ook voor de belastingplichtige. Feiten achterhalen, en zeker als het over feiten in een internationale context gaat, vraagt tijd. Echter, hoe meer tijd er verstrijkt, hoe moeilijker die feiten te achterhalen zijn, zowel voor de administratie als de belastingplichtige. Ik wil geen een-op-eenparallel trekken met het strafrecht, maar het is duidelijk dat hoe langer men wacht om te zien wie de moord heeft gepleegd, hoe meer sporen er uitgewist zijn. Zelfs wanneer een periode van tien jaar wordt gehanteerd, is men daarbij immers afhankelijk van anderen. Dat is zelfs letterlijk zo. U weet dat wanneer een ambtenaar een bepaald dossier niet meer opvolgt, dat dossier maandenlang kan blijven liggen omdat de opvolger zich moet inwerken.

Dat geldt niet alleen voor de administratie, maar ook voor ondernemingen. Documenten louter bijhouden is natuurlijk geen probleem, dat is een kwestie van voldoende ruimte vrij te houden, maar het garanderen van continuïteit in de kennis is een ander paar mouwen.

Binnen een onderneming kunnen er over die periode veel personeelwissels optreden en dat betekent opnieuw een bijkomende verzwarende factor voor de belastingplichtige, om desgevallend zoveel jaren later nog de oorzaak van het probleem te achterhalen. Bij een personeelswissel gaat dus een deel van het geheugen van een onderneming verloren, bij fusies of splitsingen is dat nog meer het verhaal. We zullen dan toch terecht komen in situaties waarbij een belastingplichtige niet meer op een ordentelijke manier de eigen rechten kan verdedigen. Tijdig een onderzoek starten is dan ook veel belangrijker dan lange termijnen invoeren. Een termijn van drie of vier jaar dient in die zin de rechtszekerheid.

Nog even aangeven dat voor een aantal elementen in het nieuwe artikel 3, 54, 1° expliciet erin wordt voorzien dat de termijnen van 6 of 10 jaar niet gelden. Het gaat over de aftrek van gewestelijke belastingen, niet aftrekbare autokosten of restaurantkosten, sociale voordelen. De vraag rijst of andere elementen die niet in het artikel werden opgenomen, maar die toch niks te maken hebben met de rapporteringsverplichtingen of de complexe situaties, alsnog kunnen worden gecontroleerd buiten de normale controletermijn van 3 of 4 jaar. Valt in het licht van het gelijkheidsbeginsel te verantwoorden dat de voorliggende tekst een rapporteringsverplichting of complexe aangifte bevat die leidt tot een langere aanslag- en controletermijn, met betrekking tot elementen die daar niets mee te maken hebben omdat zij niet in artikel 3, 54, 1° zijn opgenomen.

Een tweede opmerking heeft betrekking op de hoogte van de administratieve geldboete die de fiscus kan opleggen bij toepassing van de zes- of tienjarige termijnen. De vraag moet worden gesteld en ik hoop dat u opheldering kunt geven. Kan zij een administratieve geldboete opleggen met een strafrechtelijk karakter? Immers, in geval van fraude worden de termijnen verlengd tot 10 jaar, maar dan moet de administratie "...voorafgaandelijk op basis van aanwijzing van fraude kennis geven van vermoedens van fraude en van haar intentie om die tienjarige termijn toe te passen voor één of meerdere aanslagjaren." Die onduidelijkheid wordt vandaag best opgeklaard.

We zijn in blijde verwachting van uw reactie hierop, maar ik herhaal waarmee ik ben begonnen. In de commissie hebben wij ons onthouden vanwege een aantal kritische bedenkingen. Wanneer wij iets ruimer kijken dan dit Huis bij de behandeling van dit soort wetgeving, dan is toch gebleken dat serieuze vragen nog niet werden opgelost, dat onduidelijkheden zijn ontstaan en zelfs proportionaliteitsproblemen. Dat noopt ons ertoe ons stemgedrag te wijzigen en tegen te stemmen.

05.02 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het wetsontwerp is inderdaad bijzonder ingrijpend. Het betreft geen wettekst houdende diverse bepalingen zoals we er in het

Parlement dertien in een dozijn hebben. Wij maken dan ook het nodige voorbehoud bij wat hier vandaag ter stemming voorligt.

Ik wil het over een aantal zaken hebben, te beginnen met het UBO-register. De toegang van de fiscus tot het UBO-register krijgt nu een algemene draagwijdte en het is de bedoeling om datamining mogelijk te maken. Dat hebben we al eerder gehoord in het Parlement. Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit is bijzonder kritisch voor de tekst die u hebt opgesteld.

Volgens het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit voldoet de maatregel "geenszins aan de vereisten inzake proportionaliteit, noodzakelijkheid en voorzienbaarheid". Het advies besluit dat "gelet op de structurele tekortkomingen het ontwerp grondig herzien moet worden". Dat is echter niet gebeurd. Het is opvallend dat in de memorie van toelichting het concrete doel, de datamining, en de noodzaak daartoe slechts in zeer algemene bewoordingen worden verantwoord.

Volgens de memorie blijkt dat de gegevens in het UBO-register een noodzakelijke bron van informatie voor de fraudebestrijding vormen. "De regering wenst de opvolging van het gebruik van complexe internationale fiscale private constructies te verhogen, alsook maatregelen te nemen op het vlak van transparantie en preventie inzake fraudebestrijding." Zo staat te lezen in de memorie van toelichting, maar wij kunnen ons alleen maar aansluiten bij het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit dat die verklaring dus geen verantwoording vormt voor de proportionaliteit, de noodzakelijkheid en de voorzienbaarheid. U had het werk een pak grondiger moeten doen, omdat het hier niet gaat om iets heel eenvoudigs, maar wel om iets heel ingrijpends.

Een tweede zaak is dat de verjaringstermijnen voor btw worden verlengd. Naar analogie van de aanpassing van de aanslag- en bewaringstermijnen op het gebied van de inkomstenbelasting past het wetsontwerp dus ook de verjarings- en bewaringstermijnen inzake de btw aan. Voortaan volstaat een voorafgaande kennisgeving, als de administratie op het vlak van btw de termijn om fraude te onderzoeken, wil verlengen.

Niet alleen enkele fiscale advocaten – daar werd al naar verwezen – hadden daar opmerkingen over. Ook in *Fisco*log verscheen daarover een bijzonder kritisch artikel met de vraag – ik leg die u voor, mijnheer de minister; ze mag in de verantwoordingsstukken van het wetsontwerp worden beantwoord – wat de administratie na de kennisgeving nog kan belasten. Mag zij alleen belasting navorderen die verband houdt met de belastingontduiking die zij in de voorafgaande kennisgeving heeft aangekaart? Of mag zij ook belasting opleggen die slaat op de fraude die zij bij het onderzoek ontdekt, maar die geen aanknopingspunt vindt in de voorafgaande kennisgeving? Uit de lezing van het wetsontwerp wordt dat niet duidelijk. Mijnheer de minister, kunt u dat uitklaren voor de toekomst?

De meest ingrijpende verandering situeert zich op het vlak van de aanslag- en de onderzoekstermijnen voor de inkomstenbelastingen. Of men de complexe of semicomplexe aangifte nu correct of niet correct indient, dat maakt voor de verjaringstermijnen voortaan geen verschil meer. Zodra er sprake is van een internationale context, geeft men automatisch blijk van een complexe aangifte en dan valt men automatisch onder de verlengde verjaringstermijnen.

Langere onderzoeks- en aanslagtermijnen uitsluitend verantwoorden op basis van een internationale context is op zijn minst problematisch te noemen, mijnheer de minister. U als grote voorstander van de Europese Unie maakt nu een onderscheid tussen binnenlandse en buitenlandse handel, terwijl de mogelijkheid om handel te drijven over de grenzen heen nu net de basisgedachte van Europa was, althans toen de EU nog een economische unie was en geen politieke unie, zoals vandaag. Nu past u op basis daarvan de verjaringstermijnen aan. Het is bijzonder problematisch om die verschillende verjaringstermijn alleen op basis van internationale handel te verantwoorden.

Samenvattend, mijnheer de minister, wij vinden het toch wel zeer problematisch dat de voorgestelde aanpassing van de wetgeving bijzonder ingrijpend is, dat er geen onderscheid wordt gemaakt naargelang belastingplichtigen hun verplichtingen al dan niet correct naleven en dat wie internationaal handel voert, anders wordt behandeld uitsluitend wegens de internationale context an sich. In de commissie hebben wij ons bij dat stuk onthouden. Wij zullen dat blijven doen. Wat nu voorligt, is naar onze mening onvoldoende grondig uitgewerkt. In de toekomst zal dat waarschijnlijk tot verdere problemen en discussies leiden.

05.03 Benoît Piedboeuf (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, si nous soutenons votre volonté de lutter contre la fraude, j'attire votre attention sur le fait que l'extension des pouvoirs de

l'administration n'est pas une fin en soi: chaque fois que les pouvoirs de l'administration sont étendus, ceux du contribuable sont réduits. Il faut donc se poser la question de la proportionnalité.

L'extension des délais d'investigation et d'imposition ne doit pas nécessairement déboucher sur une lutte contre la fraude. C'est à l'aune des résultats que l'on pourra juger si les mesures prises sont opportunes ou non.

A cet égard, j'espère que l'administration se concentrera sur les véritables fraudeurs, et n'importunera pas inutilement, par des délais élargis, l'immense majorité des contribuables qui payent correctement leurs impôts et ne fraudent pas.

Pendant que ce projet augmente significativement les pouvoirs de l'administration, les contribuables et les professionnels du chiffre se plaignent de ne pas pouvoir entrer en relation avec le fonctionnaire qui traite leur dossier.

Ces dernières années, ces pouvoirs ont été étendus notamment en ce qui concerne la saisie des documents, la visite des bureaux des contribuables, la visite des domiciles privés, l'analyse des données informatiques, l'accès aux comptes bancaires, etc. Ces pouvoirs sont donnés sans qu'un véritable contrôle ne soit fait sur la capacité des agents, en générale très bonne, mais pas toujours.

En outre et en parallèle, des délais d'investigation ont également été prolongés jusqu'à dix ans, voire plus. C'est plus que pour des attaques à main armée sans atteinte à l'intégrité physique, ce qui reste dans des proportions importantes. Il faut y rester attentif.

La situation tend vers un déséquilibre des droits. Ceux des contribuables ne sont jamais renforcés et ceux de l'administration ne font qu'augmenter.

Nous proposerons l'instauration d'une charte du contribuable dans le but de maintenir le droit d'avoir un contact direct avec le contrôleur, de limiter la durée des contrôles – on ne peut avoir un contrôleur en permanence à charge d'un contribuable –, de respecter la vie privée, de renforcer l'inviolabilité du domicile, de respecter le droit au secret professionnel des conseillers et d'assurer le droit d'accès complet aux documents administratifs ainsi qu'une sécurité juridique, pour qu'un contrôleur ne puisse pas revenir sur la décision préalable qui aurait été donnée par l'administration ou par un contrôleur différent.

Cette charte s'inscrirait dans la ligne de ce qui avait été fait en 1986, et qui avait rétabli une relation apaisée entre le contribuable et l'administration fiscale.

La procédure fiscale doit reposer sur un équilibre entre les droits de l'État et ceux des contribuables. L'adoption de cette loi rend nécessaire un rééquilibrage en faveur des contribuables. C'est ce que nous proposerons, mais d'ores et déjà, nous soutenons vos initiatives pour lutter contre la fraude. Par contre, nous avons déposé une proposition de loi concernant la jurisprudence Antigone. Nous aurons des auditions à ce sujet et nous verrons comment les choses évoluent pour ce qui est de l'utilisation de moyens de preuve illégaux.

Merci de votre attention et de votre bienveillance.

05.04 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je voulais réagir aux propos de M. Piedbœuf mais je suppose que l'heure est venue d'aborder les questions d'actualité.

La **présidente**: Il est l'heure de passer aux questions d'actualité mais, le premier ministre n'étant pas encore là, je vous propose de poursuivre nos travaux.

05.05 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Piedbœuf, en ce qui concerne cette charte du contribuable que vous voulez introduire, entendez-vous rédiger une proposition de loi ou passer par le gouvernement?

05.06 Benoît Piedboeuf (MR): Si le gouvernement veut s'en saisir, je le laisserai faire. Sinon, je vais l'y aider.

05.07 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, si les autres intervenants inscrits avant moi n'interviennent pas, je prendrai la parole maintenant.

Monsieur le ministre, il est ici question d'un projet de loi portant des dispositions diverses. Dans ce projet, il y a un peu de tout, à boire et à manger. J'interviendrai sur quatre points, le premier étant les accises sur le carburant. Vous insérez dans la loi le contenu de l'arrêté royal du 16 mars 2022, par lequel vous avez diminué les accises de 17,5 centimes par litre.

Il y a quand même quelque chose d'étonnant et de contradictoire. On voit dans l'exposé des motifs que le titre a pour objet d'introduire définitivement la modification des taux d'accises. Or, dans le dispositif légal, à l'article 65, § 4, on lit que, le 1er octobre 2022, l'accise spéciale est de nouveau portée au niveau applicable le 1er janvier 2022.

Vous nous demandez donc de modifier la loi pour insérer une disposition qui est déjà périmée depuis le 1er octobre 2022. C'est une façon de procéder assez étrange et c'est en totale contradiction avec l'annonce faite par le gouvernement de prolonger les réductions des accises jusqu'au 31 mars 2023. C'est surtout une diminution d'accises totalement insuffisante puisque, début mars 2022, les accises sur l'essence s'élevaient à 60 cents par litre, alors que le niveau minimal d'accises fixé par la directive européenne est de 36 cents. Vous aviez donc la possibilité de réduire les accises de 24 cents par litre mais vous vous êtes limité à 17 cents.

Et surtout, vous introduisez un cliquet à sens unique: quand le prix du carburant diminue, vous augmentez les accises, mais quand les prix augmentent – et c'est bien là le problème principal des gens aujourd'hui –, vous ne descendez pas les accises. On peut suivre au jour le jour les augmentations. Quand on est passé sous 1,70 euro le litre, vous avez une première fois diminué les accises. Une seule fois! Et, quand on est repassé au-dessus et que le prix a ensuite rediminué, vous avez à chaque fois augmenté les accises. Même quand on était au-delà de 1,70 euro et que le prix diminuait, vous avez augmenté les accises. Dans cette crise du carburant, vous augmentez donc plus les accises que vous ne les diminuez. Je ne sais pas combien de fois vous les avez augmentées depuis cette réforme. Cette façon de procéder est assez incroyable!

Au PTB, on défend depuis longtemps le fait qu'il faille maintenir le prix du carburant à la moyenne des années précédentes, c'est-à-dire à 1,40 euro. C'est pourquoi nous introduisons un amendement pour réduire les accises jusqu'à arriver à ce montant de 1,40 euro.

Ensuite, s'agissant de la diminution de la TVA sur le gaz et l'électricité, l'article 109 de ce texte confirme deux arrêtés royaux y relatifs. Or, comme vous le savez, cette taxe nous semble socialement injuste, puisqu'elle touche plus durement les faibles revenus. Cela justifie une TVA à 6 % et non, monsieur le ministre, une TVA à 9 % comme vous le prévoyez dans votre ébauche de réforme fiscale. Une telle revendication a, du reste, été exprimée hier.

(Le premier ministre entre dans l'hémicycle)

Je vois que l'arrivée du premier ministre suscite un certain attrait. Je le comprends, mais je vais poursuivre mon intervention, malgré cette captation d'attention. On vous accueille, monsieur le premier ministre, et c'est très bien! Mais, si vous le permettez, je vais continuer mon intervention jusqu'au début du *Question Time*. En tout cas, vous êtes le bienvenu!

Votre arrivée est intéressante, en ceci que c'est vous qui aviez qualifié de "budgétairement neutre" la baisse de la TVA sur le gaz et l'électricité. Qu'est-ce que cela signifie? Cela veut dire qu'on diminue la TVA sur le gaz et l'électricité, mais qu'on augmente du même montant les accises. Bref, pour les gens, la situation restera identique. De notre côté, nous introduisons un amendement visant à réduire définitivement et uniquement la TVA à 6 % sur le gaz et l'électricité, ainsi que sur le mazout de chauffage – qui n'est pas visé par le présent texte. Il n'y a pas de raison que le traitement soit différent.

La **présidente**: Pourriez-vous tenter de vous hâter, monsieur Van Hees?

05.08 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Écoutez, madame la présidente, vous m'avez donné la parole...

La **présidente**: Oui, mais je peux aussi vous interrompre pour passer aux questions. C'est comme vous voulez: soit vous me répondez que vous allez terminer dans quelques minutes, et je vous laisse conclure, soit – vu l'heure – nous passons aux questions d'actualité.

05.09 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je vous ai proposé tout à l'heure de différer mon intervention; et, maintenant, vous voulez la réduire. Il faut être cohérent!

La **présidente**: Je ne vous propose pas de la réduire. La question est de savoir si vous allez conclure dans les minutes qui viennent. Si ce n'est pas le cas, je vous interromps pour que nous passions aux questions orales.

05.10 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Il me reste deux points. Je suis donc à la moitié de mon intervention.

La **présidente**: Deux points, cela ne me dit rien. Avez-vous terminé dans quelques minutes?

05.11 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Nous pouvons passer aux questions orales, si vous le voulez.

La **présidente**: C'est à vous d'évaluer le temps nécessaire.

05.12 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Passons aux questions orales!

La **présidente**: Très bien.

05.13 Michael Freilich (N-VA): Mevrouw de voorzitter, staat u mij toe om even tussen te komen. Ik heb namelijk een belangrijke vraag voor de premier. Zoals u weet proberen wij als Kamerleden onze job zo goed mogelijk te doen. Daarbij hoort ook de controle van de regering, wat onder andere gebeurt door het stellen van parlementaire vragen. Ik begrijp dat die vragen soms iets later worden beantwoord, daar heb ik alle begrip voor. Ik begrijp ook dat men de zaken soms wat verbloemt. Ik heb er echter wel problemen mee als men parlementaire vragen niet beantwoordt. Daar gaat mijn tussenkomst over.

Op 17 juni heb ik negentien vragen over cyberveiligheid gesteld aan elk regeringslid. Ik kreeg van hen allen te horen dat de premier die vraag zou beantwoorden. Er zijn intussen vier maanden verstreken. Ik heb de diensten van de Kamer hierover aangesproken. Ik heb het kabinet van de premier meerdere malen gecontacteerd. Telkens weer belooft men mij dat er een antwoord zal komen. Ik weet niet of men iets te verbergen heeft, maar ik ben er sowieso van overtuigd dat de premier zeker wil dat wij onze controlerende taak kunnen doen en dat hij mij een antwoord zal bezorgen.

De **voorzitter**: Mijnheer Freilich, u moet deze vraag aan de Conferentie van voorzitters voorleggen.

Questions

Vragen

06 Questions jointes de

- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La grève nationale du 9 novembre 2022" (55002932P)
- Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La grève générale du 9 novembre 2022" (55002933P)
- Kathleen Verhelst à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La grève générale du 9 novembre" (55002938P)
- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La grève générale du 9 novembre et l'échec des négociations du Groupe des 10" (55002939P)
- Koen Geens à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La grève d'hier" (55002942P)
- Cécile Cornet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le lendemain de la grève" (55002947P)
- Patrick Prévot à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La grève du 9 novembre" (55002948P)
- Anja Vanrobaeys à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La grève du 9 novembre" (55002950P)
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La journée d'action et de grève générale du 9 novembre" (55002953P)

06 Samengevoegde vragen van

- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De nationale staking van 9 november 2022" (55002932P)
- Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De algemene staking van 9 november 2022" (55002933P)

- Kathleen Verhelst aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De algemene staking van 9 november" (55002938P)
- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De algemene staking van 9 november en de mislukte onderhandelingen van de Groep van Tien" (55002939P)
- Koen Geens aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De staking van gisteren" (55002942P)
- Cécile Cornet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De balans van de staking van gisteren" (55002947P)
- Patrick Prévot aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De staking van 9 november" (55002948P)
- Anja Vanrobaeys aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De staking van 9 november" (55002950P)
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De algemene actie- en stakingsdag van 9 november" (55002953P)

06.01 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, il paraît difficile de contester que l'appel à la grève générale et la journée d'hier ont été un vrai succès. Plusieurs milliers de travailleurs de divers secteurs ont mené différentes actions pour protester contre la baisse de leur pouvoir d'achat. Il paraît aussi difficile de contester que la peur des travailleurs, en ce compris des employés mais aussi de nombre d'indépendants, n'est pas du pur ressentiment. Les signes de récession se multiplient pour l'économie belge, l'inflation est toujours en hausse record, l'incertitude sur l'énergie et son coût est toujours en vigueur et un signe ne trompe pas: les faillites qui ne cessent d'augmenter.

Monsieur le premier ministre, tous les voyants sont au rouge et il faut agir. Faut-il vraiment encore attendre le fruit des négociations européennes? On nous annonce une *deadline* au 24 novembre. Je pense qu'il ne faut pas attendre cela, pas plus qu'il ne faille espérer que la météo reste clémente. Désolé de me répéter, mais il faut réguler les prix du marché de l'énergie, en ce compris pour protéger les indépendants et les commerces de proximité, massacrés de plus en plus par les factures. Il faut, bien sûr, maintenir l'indexation des salaires, qui permettra de soutenir la consommation. Il faut indexer les barèmes fiscaux. Ma collègue Rohonyi et moi-même avons déposé une proposition de loi en ce sens pour vous y aider. Il faut, enfin, une réforme de la fiscalité sur le travail. Oui, je sais, vous l'avez annoncée pour la fin de l'année, mais je pense que le sentiment d'urgence qui prend les citoyens à la gorge mériterait que votre gouvernement accélère.

La grève d'hier a envoyé un seul et vrai message, monsieur le premier ministre. Non, contrairement à ce que vous dites, les citoyens aujourd'hui ne se sentent pas protégés par ce gouvernement! Et il est de votre devoir de les rassurer!

06.02 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, de staking van gisteren was heel breedgedragen bij de bevolking. Er waren 500 tot 600 stakingspiketten in het land. Wie had dat verwacht?

De haven van Antwerpen was geblokkeerd. De haven van Gent was geblokkeerd. Dat gold ook voor het spoor.

L'aéroport de Bierset, également. Un peu partout dans le pays, le mouvement a largement dépassé ce que vous attendiez. Vous vous êtes dit que les gens n'allaient pas réagir contre les politiques.

Niets daarvan, de mensen zijn kwaad. Op het ordewoord van de vakbonden hebben zij gisteren hun stem doen horen door een staking aan te gaan.

Wat heb ik daar gehoord, mijnheer de eerste minister? De mensen zeggen dat die De Croo makkelijk praten heeft met zijn 11.000 of 12.000 euro per maand maar dat hij geen echte maatregelen voor hen neemt. Zij willen echte maatregelen, zij willen een blokkering van de energieprijzen.

Le blocage des prix de l'énergie est une des raisons pour lesquelles beaucoup d'indépendants ont soutenu le mouvement de grève. Ils ne peuvent plus payer leurs factures. La colère est importante dans le pays car les gens veulent un blocage des prix.

Aujourd'hui, ENGIE Electrabel – qui avait projeté un bénéfice de 4,4 milliards d'euros – vient d'annoncer sa nouvelle projection: 5,5 milliards de bénéfice. Vous ne faites rien pour les travailleurs mais ENGIE s'en met plein les poches! Les gens en ont assez!

Monsieur le premier ministre, vous ne bloquez pas les prix de l'énergie mais vous voulez bloquer les salaires! La Vivaldi voudrait une interdiction d'augmentation des salaires.

Monsieur le premier ministre, allez-vous bloquer les prix de l'énergie? Y aura-t-il un arrêté royal qui demande une norme de 0,0 %?

Votre voix engage celle de tout le gouvernement. Nous avons le droit de savoir (...)

06.03 Kathleen Verhelst (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, op 6 september, ruim twee maanden geleden al, kondigden de bonden een nationale actiedag aan. De argumenten ervoor werden vaak veranderd maar gisteren was het dan eindelijk zover en was de actiedag een feit. De bonden besloten fier om de economie in ons land plat te leggen, op sommige plaatsen zelfs met barricades op de openbare weg, waardoor de keuze van de werkwilligen niet gerespecteerd werd. Dat is onaanvaardbaar en beschamend.

Het is nog de vraag of deze actiedag ook maar iets heeft bijgebracht. Gezinnen maar ook bedrijven zien af door deze crisis en zijn angstig voor de toekomst. Collega's ter linkerkant, zeer veel bedrijven, die finaal de motor zijn van de welvaart, worden op twee flanken aangevallen, door hoge kosten voor energie en lonen en anderzijds de lage prijs en het risico van een dalende vraag. Los het maar op.

Wij hebben iedereen nodig om eruit te raken, maar dan zeggen de bonden niet constructief te willen samenwerken. Neen, ze kiezen voor polarisatie. Ze proberen voor de zoveelste keer werkgevers en werknemers tegen elkaar op te zetten. Als ondernemer voel ik ook elke dag dat werkgevers en werknemers samenwerken. Wij hebben sterke bedrijven nodig, die concurrentieel zijn, om onze jobs, onze toekomst en onze welvaart te garanderen.

De regering ondersteunt ondertussen onze gezinnen en probeert de koopkracht op peil te houden. Zonder koopkracht zijn er immers geen bedrijven nodig. Syndicalisten en parlementsleden in dit halfroond die de actiedag toejuichten, wees eerlijk. Wat heeft het verstoren van onze economie nu opgeleverd? Waarom worden onze bedrijven, onze kmo's beschadigd? Hoe draagt polarisatie bij als men samen slachtoffer is en samen oplossingen moet vinden? De enige resultaten van deze actiedag zijn economische schade en zeer veel ongenoegen bij werkwilligen.

Mijnheer de eerste minister, u hebt met uw regering reeds vele helpende maatregelen doorgevoerd. De sociale partners hebben geen akkoord gevonden. Wat zullen de volgende stappen zijn, nu dit op de regeringtafel ligt?

06.04 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, la grève d'hier a paralysé de nombreuses entreprises. Mais ne nous trompons pas, il s'agit bien d'une grève qui est dirigée contre le gouvernement et contre cette majorité. Se sont d'ailleurs mobilisés des salariés, des fonctionnaires, des pensionnés, mais aussi des indépendants. C'est du jamais-vu dans ce type de manifestation. S'ils se sont mobilisés, c'est parce qu'ils veulent sauver leur activité.

Je comprends qu'ils soient en colère. Une colère qui gronde et qui monte sans cesse plus. De plus en plus de gens sont dans la souffrance, basculent dans la précarité, alors même que parfois, dans un couple, ils travaillent tous deux et font tout pour économiser au maximum.

Ils sont en colère aussi parce que le gouvernement, à plusieurs reprises, a fait beaucoup d'annonces, a promis cinquante choses, notamment le plafonnement du prix de l'électricité, du prix du gaz, depuis dix mois au minimum; parfois même cela a été annoncé comme étant concrétisé – et toujours rien.

Travailleurs et employeurs sont aujourd'hui dans une même galère. D'ailleurs, le baromètre PME du troisième trimestre 2022 de l'Union des Classes Moyennes (UCM), qui vient tout juste de sortir, montre combien la situation est terriblement tendue aussi du côté des PME, du côté des indépendants.

Pourtant, des solutions existent. Monsieur le premier ministre, c'est à leur sujet que je souhaite vous interroger et vous entendre.

Allez-vous décider, oui ou non, d'affecter rapidement et à 100 % l'enveloppe bien-être de un milliard d'euros?

Allez-vous enfin réguler et plafonner le prix de l'énergie? Cette réponse est cruciale pour les citoyens, pour les indépendants et pour l'ensemble des entreprises. Elle est cruciale également vu les inconnues majeures des mois à venir.

Allez-vous permettre des extras aux salaires pour les secteurs là où c'est possible? Enfin, allez-vous avancer pour diminuer les charges sur le travail et augmenter le salaire-poche?

Ce sont autant de solutions raisonnables et faisables.

06.05 Koen Geens (cd&v): Wij leven in moeilijke tijden. Dat is geen boutade. Dat is de waarheid, wereldwijd. Mensen die zouden denken dat er alleen hier inflatie bestaat omdat wij geen eigen gasvoorraden hebben, kunnen dagelijks naar de Verenigde Staten kijken en zien hoe hoog de inflatie daar oploopt. De inflatie was in België overigens al beginnen op te lopen nog voor de gascrisis in Oekraïne ontstond. Namens mijn partij spreek ik mijn volste steun aan uw politiek uit. In tijden van crisis is het zelden verstandig om aan structurele evenwichten te sleutelen. Het evenwicht dat in het regeerakkoord verankerd zit, tussen partijen die eerder aan de linker- en partijen die eerder aan de rechterzijde zitten op het stuk van indexering en loonnorm, is een onder omstandigheden wijs akkoord.

Politiek is de kunst om het haalbare mogelijk te maken. Academisch is het bijzonder interessant om na te denken over hoe we aan het indexmechanisme zouden kunnen morrelen om het nog rechtvaardiger te maken en hoe we aan de loonnorm zouden kunnen tornen door hem nog rechtvaardiger te maken. Het is niet het moment om dat te doen vandaag. Het is het moment om de lijn te houden en recht vooruit te gaan in moeilijke tijden, om noodzakelijke maatregelen te nemen daar waar mensen geholpen moeten worden, zoals met het sociaal tarief en de energiekorting die u onlangs gegeven hebt. De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven heeft een advies gegeven over de loonnorm. Die kan op dit ogenblik niet tot een wijziging leiden, met 5,7 % afwijking.

Wat zal u doen om de impasse te doorbreken op het stuk van IPA, op het stuk van welvaartsenveloppe, nu het sociaal overleg vastzit?

06.06 Cécile Cornet (Ecolo-Groen): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, votre gouvernement s'est engagé à ne laisser personne au bord du chemin. C'est le moment de protéger les plus faibles!

Aujourd'hui, nous sommes au lendemain d'une mobilisation syndicale. À cette occasion, un message très clair a été envoyé à votre gouvernement et, en particulier, à vous, mais aussi aux parlementaires que nous sommes.

Monsieur le premier ministre, le moment est venu pour vous de rassembler, de travailler pour trouver des solutions afin de permettre à chacun d'avoir un revenu qui permette de vivre dignement, tout en s'adaptant à la réalité très particulière de notre tissu économique. Je pense ici notamment aux entreprises qui sont aujourd'hui en difficulté.

Vous connaissez les fondements d'Ecolo-Groen en matière de protection. Il y a, d'abord, le tarif social que nous avons porté et que le gouvernement met en œuvre, ce dont nous nous félicitons d'ailleurs. Il y a l'indexation automatique des salaires qui est un élément fondamental en matière de protection. Il y a aussi la répartition de l'enveloppe bien-être qui doit être mise en œuvre dès à présent. Monsieur le premier ministre, vous avez un rôle à jouer en la matière.

Dans le même temps, on peut constater que les marges de certains secteurs sont vraiment très importantes et même en progression. C'est le cas des secteurs des télécommunications, de l'électricité et du gaz, de la métallurgie, du secteur pharmaceutique mais aussi des secteurs de l'informatique, de la construction, et des assurances.

Il y a donc des marges dans certains secteurs qui permettraient de négocier des augmentations de salaire. De plus, quand une entreprise peut rémunérer ses actionnaires avec des dividendes, elle devrait pouvoir augmenter le salaire de ses travailleurs.

Monsieur le premier ministre, votre gouvernement doit être créatif et soutenir les travailleurs. Que comptez-vous faire face aux revendications en vue d'une augmentation de salaire dans certains secteurs? Que

comptez-vous vous faire en ce qui concerne l'enveloppe bien-être? Quelles réponses le gouvernement compte-t-il apporter aux demandes des citoyens de pouvoir vivre dignement?

06.07 Patrick Prévot (PS): Monsieur le premier ministre, au-delà des clichés véhiculés et du mépris affiché par certains élus dont des présidents de parti, hier lors de la grève générale, les gens étaient en colère et ils avaient peur. Ils sont à bout. Ils ne savent plus comment se chauffer ni comment remplir leur caddie pour se nourrir. C'est dramatique, qu'il s'agisse de la caissière chez Carrefour ou du boulanger de quartier.

Hier, en tant qu'élu, monsieur le premier ministre, je suis allé les voir à 06 h 00 à Soignies, avant de me rendre au Parlement fédéral. J'ai vu des ouvriers, des employés, des indépendants et des citoyens solidaires de cette action, des citoyens qui doivent aujourd'hui faire des choix: faire le plein de carburant pour aller travailler ou pour se chauffer, se payer des médicaments ou se nourrir, sans parler de la Saint-Nicolas et des fêtes qui approchent.

Ils m'ont demandé si la loi de 1996 serait enfin revue. Même les indépendants qui peinent à survivre se demandent pourquoi Total ou Engie refusent d'augmenter les salaires de leurs travailleurs, ceux-là mêmes qui avec un pouvoir d'achat augmenté pourraient ensuite faire leurs courses chez les petits commerçants locaux.

Le message envoyé hier était très clair: l'heure n'est plus grave mais catastrophique!

Monsieur le premier ministre, vous ne pouvez plus aujourd'hui vous cacher derrière l'indexation automatique des salaires! Cela ne suffit pas, cela ne suffit plus. Vous ne pouvez plus vous enfermer dans un accord de gouvernement qui n'avait pas prévu une guerre en Europe. Vous ne pouvez rester sourd à la détresse des travailleurs et des travailleuses. Des solutions doivent être apportées, rapidement et efficacement. Notre population a besoin de vous et nous attendons que vous soyez au rendez-vous.

06.08 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer de minister, gisteren hebben werkende mensen een duidelijk signaal gegeven, en dat is logisch, want het zijn ongekende tijden. Zal ik mijn rekeningen nog kunnen betalen? Zal ik de verwarming nog aan kunnen zetten? Zal ik mijn job kunnen behouden? Dat waren de vragen op straat en aan de fabriekspoorten. En ja, ik was daar ook. Om naar hun verhalen te luisteren, om met hen te praten. Pas dan hoor je hoe moeilijk sommige mensen het hebben. In een fabriek in Aalst kunnen de arbeiders maar vier dagen per maand gaan werken; voor de rest is het euro's tellen in tijdelijke werkloosheid, terwijl ondertussen alle rekeningen door blijven lopen.

Collega's, daarom verdedigt Vooruit telkens de koopkrachtmategelen die deze regering neemt. Het zijn ongekende mategelen. Het gaat om een verhoging van de minimumlonen, een versterking van de pensioenen en het behoud van de index. Jazeker, die mategelen maken een verschil. Hier in België stijgen de lonen 6 % sterker dan in de buurlanden.

In tijden van grote zorgen is de waarheid des te belangrijker. Men moet eerlijk zijn naar de mensen die vastlopen. Ik heb hier weer sommigen een politieke show zien opvoeren, en dat helpt werkelijk niemand vooruit. Onze beweging is altijd eerlijk geweest. Wij doen er alles aan om uw koopkracht te beschermen, en daar werken we hard voor, elke dag opnieuw. Dat is wat socialisten doen in een regering.

Mijnheer de minister, vandaag neemt de onzekerheid toe. De sociale partners hebben inderdaad geen akkoord bereikt over de verdeling van de welvaartsenveloppe, noch over de loonnorm. Dat is natuurlijk onacceptabel in deze onzekere tijden, maar nu is de regering aan zet, en mijn vraag aan u is wat u zult doen om de mensen opnieuw zekerheid en perspectief te bieden in deze onzekere tijden.

06.09 Peter De Roover (N-VA): Premier, het stakingsrecht is een fundamenteel recht, dat niet kan worden betwist. De vraag blijft natuurlijk wel hoe men dat wapen gebruikt. Wanneer trouwens het succes daarvan wordt afgemeten aan het aantal piketten, zoals de Partij tegen de Arbeid hier doet, heb ik daarbij toch ernstige vragen. Maar goed, het is dan ook weinig relevant wat de Partij van de Arbeid zegt.

Het is relevanter dat het een betoging was van de ene helft van de regering tegen de andere helft van de regering. Ik heb hier mensen gehoord uit uw meerderheid die gisteren tegen uw non-beleid gingen betogen.

U gaat altijd prat op uw ondersteuning van de koopkracht, maar de mensen voelen zich helemaal niet ondersteund. U slaat dus gigantische gaten in de begroting, terwijl de publieke opinie even ontevreden blijft.

Ik hoor daar bij cd&v en Open Vld oproepen om zich vast te houden aan het regeerakkoord. Dat lijkt me logisch. Ik hoor echter hier dat de omstandigheden veranderd zijn en dat het regeerakkoord is opgesteld toen er nog geen oorlog of energiecrisis was. U hebt de collega's van de PS en van Ecolo en Vooruit ook gehoord. De afspraak in het regeerakkoord kan, volgens hen, vandaag niet meer vastgehouden worden. Hoe komt u daaruit?

Vakbonden en werkgevers komen niet meer met elkaar overeen. De ene helft van de regering betoogt tegen de andere helft van de regering. Misschien zijn er wel een aantal collega's die piketten hebben opgezet.

Premier, het ergste wat ik u had kunnen aandoen, is mijn twee minuten spreektijd aan u geven. U zult straks immers uw vijf minuten vullen met platitudes zonder enig antwoord. Dat garandeer ik u. Ik heb mijn repliek dus eigenlijk al klaar.

06.10 Minister **Alexander De Croo**: Dank u voor uw vragen.

Ik geef eerst een aantal feiten, daarmee verder gaand op de verklaring van de heer Geens. De situatie in ons land en elders in Europa is moeilijk. Graag bespreek ik drie elementen. Waar staan wij, economisch? Waar staan wij, wat de inflatie betreft? Wat doen wij om onze mensen en onze bedrijven zo goed mogelijk te beschermen?

Wat de economische groei betreft, de situatie in ons land is vergelijkbaar met die in Frankrijk. Wij doen het zelfs ongeveer 1 % beter dan Duitsland. De inflatie in ons land is een stuk minder erg dan die in Nederland, vergelijkbaar met die in Duitsland, en volgens de voorspellingen voor volgend jaar zal de inflatie bij ons vergelijkbaar zijn met die in Frankrijk. Economisch gezien gaat het dus om een ongeveer vergelijkbare situatie.

Als men nagaat hoe wij onze mensen beschermen, kan men niet anders dan concluderen dat in geen enkel ander land in Europa de bevolking op dezelfde manier beschermd is tegen prijsstijgingen als in ons land.

Il n'y a aucun pays d'Europe qui offre aux citoyens une protection telle que celle proposée en Belgique. Dans d'autres pays, on dit "vous allez négocier, vous verrez bien". En Belgique, l'indexation est acquise, elle n'est pas négociée, elle est exécutée, et personne au sein de ce gouvernement ne la remet en cause.

Wij verdedigen onze mensen. Dat is overduidelijk. Daar is geen speld tussen te krijgen.

Is dat een perfecte bescherming? Neen. Ik denk dat iedereen moet begrijpen dat het in een dergelijke zware crisis onmogelijk is om een perfecte bescherming te bieden. Het is echter wel een heel stuk beter dan degenen die hier komen zeggen wat er moet gedaan worden en zelfs beweren dat er gemakkelijke oplossingen bestaan.. Dat zijn degenen die aan de zijkant staan te schreeuwen, maar die voor de bescherming van de bevolking niets hebben verwezenlijkt.

We moeten ook kijken naar onze bedrijven. Mevrouw Vanrobaeys, u hebt gezegd dat er mensen zijn die zich zorgen maken over hun facturen maar ook over hun job. Minstens even belangrijk als de vraag over de koopkracht is de vraag wat wij gaan doen om ervoor te zorgen dat we jobs in ons land kunnen behouden. Wat gaan wij doen om ervoor te zorgen dat de bedrijven die het moeilijk hebben door die moeilijke periode geraken?

Ik heb daarnet uitgelegd hoe goed die indexering ons beschermt, maar die wordt wel betaald door overheden in de vorm van uitkeringen en pensioenen.

Toutefois, elle est payée également par les entreprises pour les salaires. Et celles-ci le font, dans des circonstances qui ne sont pas faciles, mais elles le font.

Dat brengt mij tot het evenwicht waarover de heer Geens daarnet gesproken heeft. Volgens mij is het een essentieel evenwicht. Het is een historisch evenwicht, een evenwicht tussen koopkrachtbescherming, in ons land heel direct geregeld via de indexering, en competitiviteit. Vandaag stellen we vast dat er een tijdselement tussen zit. De bescherming van de koopkracht vindt namelijk zeer snel plaats, de bescherming van de competitiviteit zal tijd vergen. In andere landen zullen de lonen op een bepaald moment ook wel stijgen, maar dat gebeurt veel trager dan in ons land. Voor onze bedrijven is dat bijzonder moeilijk. Om die

reden heeft deze regering beslist om in totaal 1 miljard euro aan lastenverlagingen door te voeren, een tijdelijke lastenverlaging, om ook onze bedrijven hier zo goed mogelijk door te helpen.

Cet équilibre, nous le respectons aussi au sein de ce gouvernement. Nous l'avons clairement stipulé dans une lettre envoyée aux partenaires sociaux en date du 28 septembre. Nous y avons explicitement précisé que le gouvernement avait l'intention de respecter et d'exécuter les deux lois qui sont applicables.

Dat is de wet op de welvaartsvastheid, waarover we duidelijk zijn geweest tijdens deze begroting. Die wordt voor 100 % uitgekeerd, daar is geen discussie over. Terzelfdertijd is ook de wet van 1996 met haar intern evenwicht van toepassing en die moet worden uitgevoerd. Die voorzet hebben we aan de sociale partners gegeven.

Je trouve dommage que les partenaires sociaux n'aient pas pu se dépasser eux-mêmes et n'aient pu conclure un accord. Je comprends donc l'inquiétude.

Ik respecteer de zeer grote ongerustheid en het recht om te staken. Ik begrijp dat mensen op een moeilijk moment hun bezorgdheid moeten kunnen uiten. Mijnheer Hedeboom, bezorgdheden uiten is echter iets anders dan applaudisseren voor het stilleggen van bedrijven. Dat is voor u immers een succes. Economische afbraak is voor u een succes, maar niet voor mij. Succes is voor mij luisteren naar mensen en zo goed mogelijk aan hun bezorgdheden tegemoetkomen.

Het is jammer dat de sociale partners er voor het tweede opeenvolgende IPA niet in slagen om tot een akkoord te komen. Dat is bijzonder jammer. Op een moment van moeilijkheden zouden vooral de sociale partners zichzelf moeten kunnen overstijgen. We zullen de wet van 1996 toepassen, waarin een procedure is voorzien. Die bepaalt dat de regering een bemiddelingsvoorstel zal doen indien de sociale partners niet tot een akkoord komen. Wij zullen de sociale partners dinsdag met het kernkabinet en de bevoegde ministers ontvangen. Wij zullen hun een bemiddelingsvoorstel bezorgen en hopen zo snel mogelijk tot akkoorden te komen, een vervollediging van de zeer uitgebreide lijst maatregelen die we hebben genomen om mensen zo goed mogelijk te helpen op dit moeilijke moment.

Op een ogenblik als dit kan men proberen om olie op het vuur te gooien en de werkgevers tegen de werknemers op te zetten. Dat is volgens mij het laatste wat we nu moeten doen. We moeten vandaag koers houden, de historische evenwichten respecteren en aangeven dat het een moeilijk moment is. Het slechtste wat men vandaag kan doen, is onmogelijke beloftes doen. We moeten echter duidelijk maken dat we de evenwichten in ons land zullen respecteren en alles in het werk zullen stellen om onze mensen zo goed mogelijk te beschermen, zoals dat vandaag al in ons land gebeurt, zeker in vergelijking met andere landen.

06.11 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, vous venez de délivrer une réponse très classique à une situation qui ne l'est pas du tout! Il est remarquable que sur les neuf interventions qui se sont succédé, il y en ait cinq qui viennent de votre majorité. Cela n'est pas courant. Cela démontre à quel point l'angoisse qui traverse la population et qui est ressentie par l'ensemble des parlementaires est forte.

Quand des boulangers doivent faire fermer simplement parce qu'ils ont une mauvaise date de contrat sur leur facture d'énergie, quand des indépendants manifestent avec des syndicats et des grévistes, quand une partie de votre gouvernement manifeste contre la politique de ce gouvernement, on n'est pas dans une situation normale!

Dans votre réponse, même si on entend de la bonne volonté et la prise de mesures, on voit que vous n'avez pas conscience des trous dans la raquette, notamment au sujet des indépendants et des commerces de proximité, qui sont les premiers à tomber parce qu'ils ne sont pas suffisamment touchés par votre aide sur les cotisations sociales et les employés.

Je crois que vous ne prenez pas la mesure de la gravité de la récession qui est en train de nous arriver (...)

06.12 Raoul Hedeboom (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u spreekt over inflatie en gaat kort door de bocht met uw vergelijking met Frankrijk.

De inflatie in Frankrijk bedraagt 6 % en in België 10 %. Waarom? Omdat er prijsblokkering is. Het is altijd *in the future*, maar vandaag is er een groot verschil. U bent de economie in België aan het afbreken omdat u niets durft te doen tegen de hoge energieprijzen waarmee al die bedrijven worden geconfronteerd. Dat

maakt onze economie kapot.

Ten tweede, mijnheer De Roover, u zegt dat dit een debat is tussen links en rechts in de regering. Ik heb dat gisteren op straat niet gevoeld. Gisteren heb ik heel veel werknemers ontmoet die boos waren op De Croo, die voor de rijken is, maar ze waren ook boos op de linkse partijen Vooruit, PS, Groen en Ecolo, die de 0,4 %-norm hebben opgelegd met het koninklijk besluit. Heel veel mensen waren boos en zeiden dat men hen dat geen tweede keer moet lappen.

C'est un avertissement, camarades. Pas d'arrêté royal bloquant les salaires à 0,0 %. C'est cela qui a été dit hier dans la rue, pas de *show time* et prendre un arrêté royal dans deux semaines! Pas d'arrêté royal bloquant les augmentations de salaires à 0,0 %! C'est cela que les travailleurs ont demandé. C'est cela qu'il faut respecter.

06.13 Kathleen Verhelst (Open Vld): Premier, u en uw regering werken samen. Dat is de handen aan de ploeg slaan, luisteren naar elkaar en samen voor oplossingen zorgen. Polarisatie en oneerlijkheid om niet alle facetten te belichten of te beluisteren, helpt niemand vooruit. Iedereen moet voor zichzelf uitmaken hoe een crisis het best wordt aangepakt. Een brandend huis kan men ofwel blussen, ofwel gooit men er een bom in en maakt men alles structureel kapot. Mijn fractie kiest resoluut voor het eerste. Wij willen samenwerken en vooruit gaan met alle fracties. Ik hoop dat alle andere fracties met gezond verstand ook tot het inzicht komen dat enkel door samen te werken we de beste resultaten kunnen boeken.

06.14 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, je vous remercie de votre réponse. Il y a beaucoup de choses à dire. Vous mettez en avant l'indexation des salaires. Mais il n'y a pas eu d'indexation des barèmes fiscaux. Vous parlez d'une situation comparable à d'autres pays en ce qui concerne l'inflation, mais d'une meilleure protection des citoyens belges. Or les pays autour de nous ont, eux, régulé et bloqué le prix de l'énergie.

Vous dites que vous diminuez les charges patronales de 1 milliard d'euros. Mais ce n'est pas ciblé. Les indépendants de proximité, les commerçants de proximité qui ont peu de personnel et beaucoup de dépenses énergétiques ne vont absolument pas être soutenus par cette mesure.

Dans le fond, il y a un fossé entre votre attitude aujourd'hui et la réalité de nombreux citoyens, de nombreux indépendants et de nombreuses entreprises. Les laisser plonger dans la précarité et dans la perte d'emploi vous coûtera beaucoup plus cher. Le temps, aujourd'hui, est à l'urgence et à l'action. Je vous remercie.

06.15 Koen Geens (cd&v): Mijnheer de eerste minister, omdat wij het eens zijn, kan ik mijn repliek niet gebruiken. Anders dan de heer De Roover bereid ik mijn repliek niet op voorhand voor, omdat u veel onvoorspelbaarder bent dan hij beweert. Enfin, een grapje mag toch wel eens, mevrouw De Wit?

Ik kom tot de grond van de zaak. De heer Lachaert is niet aanwezig en dat is een beetje spijtig. U weet dat wij geloven in een reeds bestaande structurele koopkrachtmaatregel, namelijk in de verhoging van het belastbaar minimum van 9.500 euro naar 13.500 euro. De heer Lachaert zei daar woensdag over dat zo'n maatregel alleen voor de werkenden interessant mag zijn en dat niet-werkenden er niet mee van mogen genieten. U en ik zijn beiden minister van Financiën geweest. De huidige minister van Financiën, de heer Van Peteghem, rekent nog beter dan wij, dat kan ik u zeggen. De uitspraak van de heer Lachaert vind ik dan ook verwonderlijk. Wij weten namelijk beiden – en ook de heer Van Peteghem weet dit al lang – dat het perfect mogelijk is om de belastingvermindering voor vervangingsinkomens te verminderen, terwijl het belastbaar minimum voor iedereen naar beneden gaat. Als u dat wil meedelen aan de heer Lachaert, dan dank ik u daarvoor.

06.16 Cécile Cornet (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos éclaircissements au sujet de l'enveloppe bien-être. Vous annoncez une proposition de médiation pour les partenaires sociaux et Ecolo-Groen vous soutient évidemment pour trouver des solutions en vue de faire atterrir cette négociation.

Quant à l'augmentation automatique des salaires, comme vous l'avez bien souligné, elle n'est pas négociée. C'est bien d'un facteur de paix sociale dont nous disposons en Belgique. Mais aujourd'hui, j'entends chaque jour que des gens, même en travaillant à temps plein et même avec l'indexation automatique des salaires, ne parviennent pas à nouer les deux bouts. C'est à eux qu'il faut aussi pouvoir répondre et proposer des augmentations de salaire là où c'est possible. En effet, dans cet équilibre entre le pouvoir d'achat et la

compétitivité, il faut plus de salaire là où c'est possible et aussi envisager la compétitivité dans son ensemble. La compétitivité, ce n'est pas que le salaire!

06.17 Patrick Prévot (PS): Monsieur le premier ministre, je vous remercie d'avoir rappelé les mesures qui ont été prises par ce gouvernement, notamment par les ministres socialistes. Cependant, force est de constater aujourd'hui que ce n'est pas suffisant. Je ne sais pas si vous l'avez fait exprès mais, tout à l'heure, vous avez paraphrasé Pieter Timmermans, le patron des grands patrons, qui disait ce matin qu'on n'éteignait pas un feu avec de l'essence.

Mais que reste-t-il à ces femmes et à ces hommes qui n'arrivent plus à boucler les fins de mois si ce n'est ce genre de mobilisation, ce genre d'action comme la grève générale d'hier? Qu'attendent ces personnes de leurs élus, de leur gouvernement? Elles attendent de pouvoir être entendues. Aujourd'hui, monsieur le premier ministre, on attend de vous que vous puissiez entendre ces personnes et prendre des mesures structurelles afin de les aider. Vous avez en tout cas un devoir moral envers ces femmes et ces hommes.

06.18 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer Hedebouw, ik heb u hier twee keer horen blazen en dat verbaast mij niets. Eén van uw militanten heeft dat gisteren immers ook gedaan aan de fabriekspoort. Hij zei dat deze regering nog niets gedaan heeft, om vervolgens geen feiten te kunnen noemen.

Wij hebben de btw verlaagd naar 6 %, er is een basispakket energie en er is een uitbreiding van het sociaal tarief. Eerlijk gezegd, wat is uw plan? Uw voorstel voor een Belgische prijsblokkering zou ons volledig in de kou zetten. Dat is de waarheid! Politiek in crisistijd, dat is lef tonen en niet verdelen. Dat is hard werken.

Mijnheer De Roover, ook u hebt wat ik zei verkeerd samengevat. U speelt hier een politiek spelletje tot verdeling. Wij van Vooruit kiezen voor hard werken en wij willen de mensen vooruit helpen. Dat is wat socialisten doen in een regering.

06.19 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, wij hebben van collega Geens vernomen dat wij eigenlijk meer ministers van Financiën hebben dan dat wij financiën hebben. Indien u in uw begroting zo zuinig zou zijn als de leden van de meerderheid met hun applaus wanneer u iets zegt, dan was dat probleem al opgelost.

Wat de interventies mij wel geleerd hebben, is dat ik oorspronkelijk meende dat het ene deel van de regering betoogde tegen het andere deel van de regering, maar ik heb nu van de heer Geens vernomen dat een deel van dat eerste deel ook ruzie maakt met het andere deel van dat eerste deel van de regering. De bewering dat uw regering in twee groepen uiteenvalt, is dus onjuist.

Het meest verontrustend in uw antwoord, vond ik, was dat u zei dat wij koers zullen houden. Beweert u nu echt dat u blijft voortdoen zoals u nu bezig bent? Als dat het geval is, zullen niet alleen de straten verder rood worden, maar ook de cijfers en de drama's binnen het bedrijfsleven.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Samengevoegde vragen van

- Bert Wollants aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De levensduurverlenging van de kerncentrales" (55002940P)
- Marie-Christine Marghem aan Tinne Van der Straeten (Energie) over "De bevoorradingszekerheid en de onderhandelingen met ENGIE" (55002946P)

07 Questions jointes de

- Bert Wollants à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La prolongation de la durée de vie des centrales nucléaires" (55002940P)
- Marie-Christine Marghem à Tinne Van der Straeten (Énergie) sur "La sécurité d'approvisionnement et les négociations avec ENGIE" (55002946P)

07.01 Bert Wollants (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, het akkoord voor de levensduurverlenging van de centrales van Doel 4 en Tihange 3 blijft maar aanslepen. In november 2021 had dit door de regering getrancheerd moeten zijn. Wij zien echter niets en ENGIE spreekt over vertragingen. Geen stappen vooruit en geen resultaten. Dat maakt ons natuurlijk bijzonder bezorgd over die problematiek.

Op het moment dat het ging over de levensduurverlenging van die centrales in 2020 heeft de N-VA-fractie heel duidelijk aangegeven dat het dringend was. Wij werden onthaald op hoongelach. U zei zelf dat er meer dan tijd genoeg was. Nu zegt het FANC dat u veel te laat bent begonnen. Het verwijt u letterlijk verloren tijd. Op die manier raken wij helemaal nergens.

Wij zien dat nu in de praktijk. Dat wil immers zeggen dat wij vandaag in een situatie zitten dat die levensduurverlenging niet wordt voorbereid, hooguit op halve kracht. Er is geen kernbrandstof besteld en er is totaal geen akkoord. Nochtans zou het net moeten gaan over de levensduurverlenging van meer dan twee centrales, voor een langere termijn.

Er zijn verschillende regeringspartijen die in die richting denken, maar ook daar komt er geen duidelijkheid. De tijd tikt gewoon verder weg, en het gaat om tijd die u eigenlijk reeds niet meer hebt. 31 december is de deadline die u van de zomer zelf naar voren hebt geschoven. Die datum komt met rasse schreden dichterbij.

Mijnheer de eerste minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot die onderhandelingen?

Welke politieke knopen moeten hier dringend worden doorgehakt?

Misschien het belangrijkste van allemaal: welke stappen zult u zetten om de onderhandelingen te versnellen zodat onze bevoorradingszekerheid niet in het gedrang komt?

07.02 Marie-Christine Marghem (MR): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, tout d'abord, bonne nouvelle: j'ai l'occasion de poser la question relative aux négociations avec ENGIE au premier négociateur. C'est important, parce que, au lieu de nous balader depuis le 21 décembre 2021, de prendre la décision de prolonger deux centrales le 18 mars 2022, de nous promettre des avancées concrètes fin juin 2022, de nous envoyer une lettre d'intention le 22 juillet 2022, de venir en commission fin août pour nous dire "vous aurez du nouveau fin septembre", de réunir un kern que nous avons demandé le 28 octobre 2022, nous n'avons toujours rien! Et la presse se fait l'écho du contenu de la note que vous avez déposée au kern, le 28 octobre, dans laquelle on constate que les positions entre le gouvernement et ENGIE sont loin d'être rapprochées.

Le gouvernement veut la mise en œuvre du LTO de suite, accepte une exception dans le timing s'il est démontré qu'il y a du retard pour des raisons administratives, refuse de payer le stockage de 2032 à 2066, refuse des demandes de sensibilité, accepte le véhicule juridique et les garanties supplémentaires, alors qu'ENGIE veut le plafonnement des déchets, veut inclure des sensibilités, transférer les risques pour les déchets et revient avec son projet Bianca ainsi qu'avec une demande de soutien identique à celle du CRM. Qu'allez-vous pouvoir faire avec toutes ces demandes antagonistes, sachant que si je suis sympa, je prends le nombre de jours écoulés depuis le 18 mars: 237 jours sans avancées concrètes et d'ici la fin du mois de décembre, il vous reste 51 jours.

Nous savons que nous devons avoir cette électricité au moins pour deux centrales, – nous voulons plus, le MR l'a déjà dit X fois – en 2026. Or, pour l'instant, vous n'êtes nulle part. J'aimerais avoir des éléments concrets et non des banalités convenues sur l'état d'avancement des négociations avec ENGIE.

07.03 Alexander De Croo, ministre: Collègues, merci pour les questions relatives aux négociations sur la décision prise au sein du gouvernement, le 18 mars, de prolonger deux centrales de dix ans.

We weten dat deze onderhandeling niet evident is. De contouren van de onderhandeling hebben we op 21 juli bepaald in een *letter of intent*. We hebben heel duidelijk afgesproken dat we tot een akkoord zouden komen voor het einde van het jaar.

Wat zijn de drie grote elementen van onderhandeling? De LTO of het feit dat die twee reactoren beschikbaar moeten zijn in november 2023. Verder duidelijkheid over de berging en het afval. Het principe van ons land is daarin altijd zeer duidelijk geweest: de operator moet er voor zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de berging en ontmanteling van het afval.

We hebben in ons land een nucleaire geschiedenis van meerdere decennia en het is logisch dat de Belgische overheid na zoveel jaren wanneer ze over berging en ontmanteling spreekt, duidelijk maakt op welke manier dat moet gebeuren. Wanneer een operator die verantwoordelijkheid wil opnemen, is het

logisch dat die duidelijkheid ook wordt gegeven. Vorige regeringen hebben dat niet gedaan, deze regering heeft de intentie om dat wel duidelijk te maken.

J'entends des deux côtés de la table une volonté d'aboutir à un accord équilibré. La ministre Van der Straeten et moi-même menons cette négociation. Elle connaît extrêmement bien ses dossiers et maîtrise le sujet à 100 % du point de vue technique.

Ik denk dat het ook logisch is dat wij dit soort van onderhandelingen beiden voeren. Ik wil daar heel duidelijk in zijn, tot het einde van het jaar gaat het nog over iets meer dan vijftig dagen, we zitten nu in een versnellingsfase en de brief die naar ENGIE is verstuurd, maakt duidelijk hoe ons land tegenover een aantal onderwerpen staat.

Daarnaast hebben we in de State of the Union van ongeveer een maand geleden ook duidelijk gemaakt dat we in ons land geen enkel risico willen nemen inzake bevoorradingszekerheid.

Nous avons été très clairs. Les circonstances en Europe ne sont pas évidentes. En France et en Allemagne, par exemple, les caractéristiques du parc de production d'électricité ont changé. La disponibilité du parc nucléaire français diffère des prévisions.

Dès lors, le gouvernement a dit qu'il ferait une analyse afin de réduire autant que possible les risques de pénurie d'approvisionnement. Si on veut travailler correctement, il faut le faire dans l'ordre des choses: d'abord l'analyse du risque, ensuite celle des possibilités qui s'offrent et, pour finir, quelles étapes sont à respecter par rapport à la sécurité, par exemple, pour que ces possibilités soient exécutées.

Vandaar is een instructie gegeven aan Elia om een analyse te maken en om te kijken waar er een risico zou kunnen bestaan. We wachten op dat antwoord en daarna zullen we kijken wat de potentiële oplossingen zijn en zullen er keuzes worden gemaakt. We moeten de zaken niet omkeren en eerst een keuze maken voor we de vraag hebben kunnen beantwoorden.

Ik ben mij ervan bewust dat dit een van de belangrijkste dossier van deze regering is. Dit is geen evidente opdracht omdat we een verlenging van twee centrales moeten beslissen, maar ook zeer veel vragen moeten beantwoorden waar vorige regeringen in een brede boog omheen zijn gelopen.

Toen kon dat inderdaad omdat men de tijd had. Vandaag zijn we op een punt aanbeland waar meerdere dossiers samenkomen en dan is het natuurlijk logisch dat we dit dossier met de nodige spoed behandelen en dat minister Van der Straeten en ikzelf dat met de nauwgezetheid, de voorzichtigheid en de vooruitziendheid doen die nodig is in dit soort dossiers.

07.04 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de eerste minister, november is de maand waarin u uw verjaardag viert, maar jammer genoeg moeten we vaststellen dat we ook een ongelukkige verjaardag vieren, namelijk die van uw engagementen op het vlak van het verlengen van kerncentrales. Laat ons toch hopen dat we dat geen tweede keer moeten meemaken, want wat u vooruitziendheid noemt, wil eigenlijk concreet zeggen dat u alles voor u uit hebt geschoven.

Uw minister van Energie heeft die twee kerncentrales al meegeteld in het kader van de bevoorradingszekerheid, terwijl geen van u beiden vandaag kan zeggen dat dit zal lukken, want u hebt het voor u uit geschoven en daarover heb ik u niets horen zeggen.

Mijnheer de eerste minister, als u het echt zou menen dat onze energiebevoorrading zeker, betaalbaar en duurzaam moet zijn, dan moet u nu werk maken van het verlengen van meer dan twee kerncentrales voor 20 jaar, zoals heel wat mensen achter mij u vragen.

07.05 Marie-Christine Marghem (MR): Monsieur le premier ministre, je vous demande de bien vouloir m'excuser, mais je n'ai pas de cadeau à vous offrir pour votre anniversaire que je vous souhaite excellent.

Tout d'abord, permettez-moi de vous dire que vous êtes trop sévère avec le gouvernement précédent auquel vous participiez d'ailleurs. Je vous rappelle que vous et votre gouvernement m'avez mandatée pour travailler avec un cabinet d'avocats à une proposition de loi visant à réformer l'ensemble du cadre législatif des provisions nucléaires. Monsieur Geens, vous participiez aussi à ce gouvernement. Nous avons énormément travaillé. Mais malheureusement, le gouvernement étant en affaires courantes, cette proposition de loi n'a

pas pu voir le jour sous la forme d'un projet.

Cela dit, vous êtes très loin d'aboutir. Il vous reste 51 jours. Je me pose réellement la question de savoir si vous allez y arriver. J'espère, en tout cas, que l'on ne viendra pas nous dire, par la suite, que cela n'a pas été possible parce qu'ENGIE a été beaucoup trop rude lors des négociations. (...)

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les brevets Covid-19 et les pressions de Johnson & Johnson sur le cabinet du premier ministre" (55002943P)

08 Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De coronapatenten en de druk van Johnson & Johnson op het kabinet van de eerste minister" (55002943P)

08.01 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, j'espère que vous êtes bien réveillé, parce que je vais faire appel à votre mémoire aujourd'hui, dans la foulée des révélations de *Politico*.

La séquence se déroule au printemps 2021. Tout le monde s'indignait alors de la soif de profit de "Big Pharma", qui détenait le vaccin contre le covid, mais qui refusait de partager ses connaissances avec le monde entier. Partout dans le monde, de plus en plus d'hommes et de femmes politiques, mais aussi de pays, se joignaient à la demande des pays du Sud de lever les brevets sur ce vaccin. Cette demande avait aussi été exprimée par la ministre Kitir qui, le 26 avril de la même année, déclara qu'elle soutenait la levée des brevets. Or *Politico* nous apprend qu'au lendemain de cette déclaration, Johnson & Johnson a contacté votre cabinet et menacé le gouvernement fédéral de geler certains investissements en cas de prise de position gouvernementale favorable à la levée des brevets. Le plus cocasse est que, dans le même article, Johnson & Johnson nie vous avoir mis la pression, tandis que vous indiquez que leurs pressions n'ont pas exercé d'influence sur vos prises de décision.

Dès lors, nous nous demandons tous si un simple coup de fil a véritablement été donné afin d'exercer cette menace sur votre cabinet. Nous avons également assisté à une telle séquence début mai. En effet, vous m'aviez répondu que vous étiez ouvert à une discussion relative à la levée des brevets des vaccins. Or, en définitive, jamais la Belgique ne soutiendra cette demande, pour choisir plutôt le camp de "Big Pharma".

Monsieur le premier ministre, mes questions sont donc très précises. Au lendemain de la déclaration de Mme Kitir, un coup de fil a-t-il été échangé avec Johnson & Johnson? Un contact a-t-il été pris? Plus généralement, avez-vous entretenu des contacts avec des firmes pharmaceutiques? (...)

08.02 Alexander De Croo, ministre: Madame Merckx, vous avez tendance à me paraphraser de manière un peu sélective. J'ai toujours dit que la Belgique n'était pas fermée à la discussion sur la levée des brevets mais que ce n'était pas la solution au problème auquel nous étions confrontés. Le problème auquel nous étions confrontés, c'était la capacité de production et la capacité logistique pour l'administration des vaccins. Nous avons toujours dit que le problème auquel nous faisons face ne serait ni atténué ni amplifié par une levée des brevets. La position de la Belgique a toujours été que cette discussion était à côté de la plaque.

D'ailleurs, notre pays a joué son rôle. Nous avons joué notre rôle: 2,4 milliards de vaccins contre le covid-19 ont été produits dans notre pays. Oui, j'ai visité Pfizer, par exemple. Je l'ai fait avec Ursula von der Leyen. Je l'ai aussi fait avec Justin Trudeau, parce que tout le monde nous envie nos capacités de production.

Pourquoi notre pays a-t-il de telles capacités? C'est parce que nous sommes bons, que nous avons les bonnes universités, que nous avons attiré les investissements, parce que les grandes entreprises savent qu'il y a de la stabilité et qu'elles peuvent investir. Heureusement qu'il y a des pays comme la Belgique, sinon, nous serions dans un monde pire du point de vue de la santé.

Je veux être très clair: il n'y a jamais eu de pression au niveau des prises de position du gouvernement pendant la crise du covid, aucune pression n'a influencé les décisions prises.

Est-ce que j'ai eu des contacts avec le secteur pharmaceutique? Heureusement oui! Nous en avons eus, pour essayer de comprendre comment nous pouvions garder le commerce ouvert. Nous nous sommes battus avec les États-Unis pour que le commerce reste ouvert entre les États-Unis et l'Europe. Je l'ai dit à plusieurs reprises: les États-Unis ont commis des fautes, au début, quand ils ont bloqué le commerce. Nous

aurions pu produire encore plus de vaccins s'il y avait eu plus d'ouverture.

Donc oui, j'ai eu des contacts, mais uniquement avec l'objectif de produire davantage de vaccins. Nous sommes assez adultes pour pouvoir prendre nos décisions nous-mêmes. Je vous remercie.

08.03 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, je ne suis pas satisfaite de votre réponse. En effet, mon rôle en tant que parlementaire est de contrôler le gouvernement. Et il ne s'agit pas ici d'une séquence bénigne. C'est une séquence qui a eu des conséquences très graves dans le monde, des gens sont morts – des soignants dans le tiers-monde, entre autres – parce qu'ils n'avaient pas accès au vaccin contre le covid-19 et parce que les brevets n'étaient pas levés.

Ce que je vous ai demandé, c'est précisément votre emploi du temps et celui de votre cabinet entre le 26 avril et le 10 mai 2022, date à laquelle, selon *Politico*, vous avez fait une mise au point au sein du gouvernement et précisé que les brevets n'allaient pas être levés. Vous, vous trouvez normal le lobby de Big Pharma, mais moi je ne le trouve pas normal. Dès lors, je vous adresserai des questions précises par écrit, afin d'obtenir des réponses précises.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

09 **Samengevoegde vragen van**

- **Christian Leysen** aan **Alexander De Croo** (eerste minister) over "De COP27 in Sharm-el-Sheikh" (55002944P)

- **Kim Buyst** aan **Alexander De Croo** (eerste minister) over "De COP27 en de speech van de premier" (55002951P)

- **Greet Daems** aan **Alexander De Croo** (eerste minister) over "De activiteiten van de Belgische delegatie en de federale ministers op de COP27" (55002954P)

09 **Questions jointes de**

- **Christian Leysen** à **Alexander De Croo** (premier ministre) sur "La COP27 à Charm el-Cheikh" (55002944P)

- **Kim Buyst** à **Alexander De Croo** (premier ministre) sur "La COP27 et le discours du premier ministre" (55002951P)

- **Greet Daems** à **Alexander De Croo** (premier ministre) sur "Les activités de la délégation belge et des ministres fédéraux à la COP27" (55002954P)

09.01 **Christian Leysen** (Open Vld): Premier, de klimaatopwarming is een immense uitdaging. De beperking van de opwarming tot 1,5 graad moet onze opdracht blijven. Daarvoor hebben we echter een doordachte, goed geplande en realistische energietransitie nodig. Die bestaat zowel uit intermittente hernieuwbare energieën als stabiele niet-fossiele productie.

Beste collega's, zich vastkleven met synthetische lijm, die trouwens gemaakt is op basis van fossiele grondstoffen, of het gooien van voedingswaren als ketchup of soep op kunst, dergelijke acties helpen ons niet verder. Op de COP27 bracht u, premier, een boodschap van verbinding, pragmatisme en hoop. We mogen ons duidelijk niet laten verzieken door de klimaatontkenners enerzijds en de radicale activisten anderzijds. Beide groepen hebben trouwens een verborgen ideologische agenda, waarvan ze hopen dat die blijft plakken.

Ik ben zoals u afgestudeerd als handelsingenieur in Brussel. Wij hebben geleerd dat het zoeken en uitwerken van oplossingen primeert op stoere intentieverklaringen of de wedloop van wie het meeste belooft. Pragmatisme betekent een partnerschap tussen een overheid die de lijnen uitzet, een privésector die onderneemt en de weg naar de duurzame economie vrijmaakt door innovatie, en een samenleving waarin we allemaal samen anders consumeren, leven en werken.

Het vertrouwen in het menselijke vernuft van burgers en bedrijven, waarover u ook sprak in uw boodschap, is correct. Belgische bedrijven staan immers aan de top als het gaat over innovatie. Zulke belangrijke conferenties zijn dan ook een gelegenheid om best practices uit te wisselen. Zo heb ik het trouwens vorig jaar ook ervaren.

Mijnheer de eerste minister, hoe werd uw toespraak ontvangen? Vond u een *common ground* voor uw oplossingsgerichte manier van werken?

09.02 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, collega's, een tijdje geleden sprak ik met Elizabeth Wathuti, een Keniaanse klimaatsactiviste die mij uitlegde hoe onrechtvaardig het aanvoelt voor minder ontwikkelde landen dat zij als eerste de gevolgen van de klimaatverandering ondervinden, maar er eindelijk veel minder verantwoordelijk voor zijn. Tegelijkertijd riepen in eigen land op 23 oktober meer dan 30.000 stemmen op tot meer klimaatambitie. VN-baas Guterres formuleerde het als volgt: "De mensheid moet kiezen tussen solidariteit en collectieve zelfmoord".

Collega's, heldere boodschappen en duidelijke signalen moeten voor Ecolo-Groen de kern vormen van de houding van ons land op de COP27, waar 197 landen samenkomen om duidelijke engagementen af te spreken in de strijd tegen de klimaatverandering, de belangrijkste strijd van ons leven.

In uw speech riep u terecht op tot meer klimaatambitie, mijnheer de eerste minister. Gedurende vijf minuten waren alle ogen van de wereld op uw gericht, vijf minuten waarin u een heldere boodschap en een duidelijk signaal kon en moest geven, maar waar bleef de oproep tot concrete oplossingen? Waar bleef de oproep tot het massaal investeren in isolatie, in openbaar vervoer, in hernieuwbare energie? Waar bleef de oproep tot solidariteit met het zuiden door de beloofde klimaatfinanciering na te komen?

De strijd tegen de klimaatcrisis is ook een verhaal van mensenrechten. Op sociale media konden we lezen dat onder andere de Duitse bondskanselier zijn bezorgdheid uitte over de toestand van Alaa Abd el-Fattah en dat hij zijn Egyptische collega daarop ging aanspreken.

Voor onze fractie moet België in al die domeinen een voortrekkersrol spelen. (...)

09.03 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, u had dinsdag op de klimaatop vijf minuten om de Belgische aanpak van de klimaatcrisis uiteen te zetten. Die vijf minuten hebt u gebruikt om iedereen met de vinger te wijzen, behalve de echte verantwoordelijken voor de klimaatcrisis. Daar hebt u vakkundig over gezwezen. U hebt van leer getrokken tegen de polarisering, maar tegelijkertijd hebt u niets anders gedaan dan zelf polariseren. U hebt de mensen die opkomen voor het klimaat opgezet tegen de mensen die vrezen dat het klimaatbeleid hun koopkracht nog extra zal aantasten. Dat is nu inderdaad het beleid.

De rekening van het klimaatbeleid wordt effectief doorgestuurd naar de werkende klasse. De multinationals mogen gerust blijven vervuilen en woekerwinsten opstrijken. Nu zegt u dat we die grote bedrijven de hand moeten reiken. Als er echter één ding is dat we hebben geleerd van de liberalisering van de energiesector, dan is het toch wel dat we niet op de privésector mogen rekenen. Duurzaamheid is geen prioriteit. De CEO van TotalEnergies zegt: "Wat de aandeelhouders vooral interesseert, is de duurzaamheid van de dividenden." Voor de PVDA is het dus duidelijk, we moeten de energiesector opnieuw in publieke handen nemen. Dat is goed voor onze portemonnee en nodig voor een snelle klimaattransitie. Het is ook essentieel om onze industrie en onze jobs veilig te stellen.

Ik zal u dezelfde vraag stellen die ik vorige week aan mevrouw Khattabi heb gesteld. Ik hoop dat ik deze keer wel een antwoord zal krijgen. Zal u blijven vertrouwen op de multinationals of zullen u en deze regering de energietransitie zelf in handen nemen?

09.04 Minister Alexander De Croo: Dank u voor uw vragen.

Misschien moeten sommigen gewoon beter luisteren naar wat ik gezegd heb. U zegt dat ik mijn speech had moeten gebruiken voor een oproep. Ik wil die speech gebruiken om aan te geven wat wij zullen doen. Oproepen is gemakkelijk. Ik heb die speech gebruikt om duidelijk te maken welk beleid wij willen voeren.

Ik zal eerst ingaan op wat mevrouw Buyst zei inzake de mensenrechten. Zij heeft een heel belangrijk punt aangehaald. Natuurlijk heb ik in het bilaterale contact dat ik gehad heb met de Egyptische eerste minister het onderwerp van de mensenrechten aangekaart. Ik heb dat op een zeer rustige manier kunnen doen. Ik heb er met hem uitgebreid over kunnen spreken.

Het was trouwens niet de eerste keer dat ik dat deed. Toen president al-Sisi in ons land was, een paar maanden geleden, heb ik dat ook gedaan. Ik heb daar niet over getweet, maar ik heb van die gelegenheid natuurlijk wel gebruik gemaakt om onze bezorgdheid te uiten over een aantal evoluties in Egypte. Dat is de logica zelf.

De essentie van mijn boodschap was inderdaad dat wij niet moeten polariseren, en dat ik bijzonder veel begrip heb voor mensen die vinden dat er meer moet gebeuren. Het moet sneller gaan. Het moet ambitieuzer zijn. Die oproep beantwoorden wij door duidelijk te maken wat ons beleid zal zijn: een beleid van meer ambitie, een beleid van meer renovatie, maar ook een beleid met een belangrijke sociale component. Dat was mijn boodschap. Mijn boodschap was: dit gaat over klimaatbeleid, maar dit gaat ook over sociaal beleid.

Mevrouw Daems, als u zegt dat de rekening voor de werkende mensen is, dan hebt u echt niet goed geluisterd naar wat ik gezegd heb. Ik heb bijzonder veel sympathie voor diegenen die zeggen dat het sneller moet, dat er meer moet gebeuren, en dat het ambitieuzer moet. Maar ik heb ook veel bezorgdheid voor diegenen die zich daar veel zorgen over maken en die zeggen dat het klimaatbeleid er wel goed uitziet. Zal ik met mijn salaris toegang hebben tot de investeringen die nodig zijn? Zal ik toegang hebben tot een elektrische wagen op het moment dat die nodig zal zijn? Zal ik de mogelijkheid hebben te investeren in isolatie?

Dat was mijn boodschap. U moet natuurlijk wel de oren hebben om te luisteren naar wat ik precies gezegd heb. Inderdaad, ik heb gezegd dat ik weinig sympathie heb voor vandalisme. Ik zal dat hier bevestigen. Om het even welke vorm van vandalisme, of het gaat om voetbalhooliganisme of vandalisme voor om het even welke reden. Mensen die menen dat zij de klimaatzaak vooruithelpen door soep te gooien op kunstwerken; ik zie niet goed hoe die ons vooruithelpen.

Ik begrijp het ongeduld, maar er zijn andere manieren om dat te uiten. Ik heb op de klimaatcoalitie de gelegenheid gehad om zeer uitgebreid te kunnen spreken met Belgische jongeren. Deze jongeren gaan veel verder dan de slogan 'stop oil' en weten op welke manier we dit moeten aanpakken. Ze beschikken over een grondige dossierkennis. Ik zal niet zeggen dat we het over alles 100 % eens waren, maar we discussieerden wel over de wijze van aanpak.

Een van de voornaamste dingen die we kunnen doen om vooruit te gaan, is dat diegenen die ambitieus zijn de inspanning doen om te spreken met diegenen die twijfelen. Dat is de manier waarop men vooruitgang boekt, door te overtuigen op basis van feiten en met de wijze van aanpak.

Ik ben iemand die in technologie gelooft. Ik hoop dat u mij dat niet kwalijk neemt. Technologie is één van de zaken waar men mij steeds over heeft aangesproken. België is een klein land met een kustlijn van 67 kilometer. Desondanks staat ons land in de top 3 van landen met windmolens op zee. De hele wereld is jaloers op de mogelijkheden die we hebben. Onze bedrijven, met Belgische werknemers en toeleveranciers zijn in de volledige wereld actief om te beantwoorden aan de huidige vraag. Op het gebied van waterstof wordt België als wereldpionier beschouwd, omdat we de industrie graag in Europa willen houden. Dat is immers belangrijk voor onze welvaarts- en jobcreatie.

Wij spelen ook onze rol in de financiering van klimaatbeleid in het Zuiden. Minister Vandenbroucke, die de bevoegdheid Ontwikkelingssamenwerking tijdelijk heeft overgenomen, heeft een akkoord met Mozambique gesloten. Ons land is een van de eerste drie landen ter wereld die ingaan op het onderwerp van *loss and damage*. België erkent dat er een bezorgdheid is waaraan we tegemoet moeten komen.

Diegenen die zeggen dat de speech op COP27 een vijf minuten durende oproep tot hoogdravendheid had moeten zijn, zijn een andere mening dan ik toegedaan. Ik heb in die vijf minuten zeer duidelijk gemaakt wat de link tussen ambitie en sociaal beleid is, dat ik geloof in technologie en dat ik meen dat we een rol moeten spelen in de financiering van klimaatbeleid in het Zuiden.

09.05 Christian Leysen (Open Vld): Mijnheer de premier, dat waren duidelijke woorden, die ik volledig kan onderschrijven. De COP27 is meer dan een praatbarak. Het is een nuttig forum, ook al is het aantal aanwezigen niet per se een maatstaf voor succes, evenmin als ronkende verklaringen. Het dient om ervaringen uit te wisselen en om vooruit te gaan. Daarom ook ga ik er samen met collega de Laveleye namens het Parlement volgende week naartoe, omdat ik uit dergelijke samenkomsten veel geleerd heb en omdat er nog veel te leren is.

Laten we eerlijk zijn, geld beloven is mooi, maar er iets mee doen, is nog veel beter. Een voormalig Groenminister parafraserend zeg ik hier: geen blablaba, maar boem boem boem. (*Rumoer*)

09.06 Kim Buyst (Ecolo-Groen): Mijnheer de eerste minister, dank u wel voor uw antwoorden.

Ten eerste – hiermee bewijs ik dat ik wel degelijk goed luister – dank ik u voor uw aandacht voor de mensenrechten in uw bilaterale gesprekken. Dat is een belangrijk signaal.

Ten tweede heb ik ervoor gepleit na te denken over concrete oplossingen. Dat miste ik in de toespraak die u hield tijdens de COP.

Ten derde verwacht onze fractie een duidelijk engagement van ons land op de COP27, met allereerst klimaatrechtvaardigheid. Dat is voor ons heel belangrijk. Wat *loss and damage* betreft, waarover u ook spreekt, moeten we een voortrekkersrol blijven spelen. Daarnaast moeten we tijdens de COP concrete oplossingen op tafel blijven leggen en moeten we werk maken van een rechtvaardig en solidair klimaatbeleid, zodat we iedereen meekrijgen. Daartoe blijven wij oproepen.

09.07 Greet Daems (PVDA-PTB): Mijnheer de premier, u doet het opnieuw: u hebt alweer gezwegen over de echte verantwoordelijken van de klimaatcrisis. U zei geen woord over Total, geen woord over Shell. Blijkbaar is dat taboe.

Ik heb hier nochtans een concrete oplossing voor het klimaatprobleem en voor de koopkracht naar voren geschoven, namelijk de nationalisering van de energiesector. Dat is de sleutel bij uitstek om onze toekomst in eigen handen te nemen. Ook onze industrie zal daar wel bij varen, want de industrie heeft een snelle energietransitie nodig om relevant te blijven in de 21ste eeuw. We moeten energie dus weer nationaliseren, voor het klimaat, voor goedkope energie en voor onze jobs.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Questions jointes de

- **Josy Arens à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "L'augmentation des retards et des tarifs à la SNCB et l'annulation de l'offre de trains élargie" (55002935P)**

- **Laurence Zanchetta à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "L'éventuelle remise en cause de l'offre élargie à la SNCB" (55002952P)**

- **Frank Troosters à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "La ponctualité à la SNCB" (55002955P)**

10 Samengevoegde vragen van

- **Josy Arens aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "De oplopende vertragingen en prijzen bij de NMBS en de schrapping van het ruimere treinaanbod" (55002935P)**

- **Laurence Zanchetta aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "De eventuele herziening van het uitgebreide treinaanbod van de NMBS" (55002952P)**

- **Frank Troosters aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "De stiptheid bij de NMBS" (55002955P)**

10.01 Josy Arens (Les Engagés): Monsieur le ministre, le ciel s'assombrit pour les navetteurs et les utilisateurs ou éventuels futurs utilisateurs du train. La SNCB a annoncé une augmentation du prix du billet de 8,73 % à partir de février 2023. Malheureusement, vous n'êtes pas parvenu à trouver des moyens pour empêcher cette augmentation et encourager les citoyens à utiliser davantage le train.

La SNCB a annoncé hier qu'elle avait reporté l'élargissement de son offre de train initialement prévue pour le 22 décembre. Le mois d'octobre a été le mois de tous les records en ce qui concerne les retards de train. Par rapport à vos objectifs d'avoir des trains accessibles, une offre de trains en hausse et davantage de ponctualité, le bilan est dramatique. Ceci n'est pas une surprise puisque les responsables de la SNCB et d'Infrabel nous disent depuis longtemps que sans une augmentation significative de moyens, ils ne seraient pas en mesure de maintenir l'offre actuelle.

Les moyens que vous avez reçus lors du conclave budgétaire sont, vous l'avez reconnu, insignifiants. Ils ne permettent même pas de mettre en œuvre ce qui avait été décidé ni, à plus long terme, de conclure des projets de contrats de gestion que vous avez négociés avec la SNCB et Infrabel.

Votre bilan, monsieur le ministre: moins de trains, des trains plus chers, des trains plus en retard et moins de guichets. Vous vous dirigez donc vers un bilan de votre action qui est quand même dramatique. Qu'allez-vous faire, d'ici la fin de la législature, pour améliorer ce bilan au profit des navetteurs? Qu'allez-vous faire pour trouver des moyens supplémentaires? Qu'allez-vous faire pour rendre les trains plus accessibles pour que les citoyens puissent davantage utiliser le train sans oublier que nous sommes dans des conditions

climatiques hyper dangereuses et hyper délicates pour les générations futures?

J'attends des réponses positives, monsieur le ministre.

10.02 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le ministre, nous vous interrogeons souvent sur le rail. Nous partageons vos ambitions, nous voulons que le rail soit la colonne vertébrale de la mobilité durable. Nous voulons plus de trains qui soient plus ponctuels, plus accessibles, plus neufs. Pour cela, nous sommes à vos côtés.

Mais en ce moment, il ne se passe pas une semaine sans une mauvaise nouvelle sur le rail! En pleine crise du pouvoir d'achat, on apprend que les tarifs vont augmenter de 10 %. En pleine COP, on apprend que la SNCB reporte l'augmentation de 5 % de son offre de transport et que la ponctualité des trains n'a plus été aussi faible depuis des années.

Je ne parle ici que des chiffres. Mais derrière ces chiffres, il y a des gens pour qui prendre le train devient un parcours du combattant au quotidien. Un train supprimé, un train en retard, ce sont des parents qui ne peuvent plus aller chercher leurs enfants à l'école ou à la crèche, ce sont des travailleurs qui ne peuvent se rendre au travail. Ils accumulent le stress et la fatigue. Derrière ces chiffres, c'est moins de gens dans les trains et donc plus de gens dans les voitures.

Monsieur le ministre, nous vous soutiendrons avec conviction pour faire du rail le pilier de la mobilité de demain. Mais aujourd'hui, il faut coûte que coûte des perspectives positives: des trains à l'heure et moins chers, une offre de transport renforcée, des conditions de travail saines. Pour notre groupe, ce sont des priorités.

Monsieur le ministre, qu'entendez-vous faire pour améliorer la ponctualité des trains, pour augmenter leur nombre et pour garantir des tarifs accessibles?

10.03 Frank Troosters (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stond hier een tijdje geleden voor hetzelfde onderwerp: het gebrek aan stiptheid van de treinen. Ik zal mijn toenmalig discours niet herhalen, maar wel twee getallen..Twee jaar geleden was het stiptheidscijfer bij de NMBS 93,6 %, vorig jaar nog 92,6 %. Dit jaar zien we maand na maand een spectaculaire daling. Intussen werd de grens van 90 % overschreden. In oktober zijn we beland op het dieptepunt van 85,2 %. Ik vraag mij af waar dat zal eindigen. Zullen we de grens van 80 % overschrijden? Gaan we richting 70 %, of nog minder? Wie biedt meer, of eigenlijk minder? De treinen met minder dan 6 minuten vertraging zijn daar zelfs nog niet bij inbegrepen. Ik begrijp dan heel goed de treinreizigers die boos en gefrustreerd zijn omwille van het gebrek aan betrouwbaarheid en stiptheid bij de NMBS. Diezelfde treinreizigers, indien nog niet afgehaakt, zullen in februari nog een prijsverhoging te slikken krijgen. Ze moeten ook vaststellen dat de uitbreiding van het vervoersaanbod on hold wordt gezet.

Mijnheer de minister, ik zal u een korte vraag stellen, bijna dezelfde als de vorige keer. Wat zult u daaraan doen en wat zijn uw oplossingen?

10.04 Georges Gilkinet, ministre: Madame la présidente, chers collègues, je vous remercie pour vos questions qui me permettront à nouveau de faire le point sur l'enjeu fondamental pour notre mobilité que représente le transport ferroviaire.

Comme vous le savez, nous sommes dans la dernière ligne droite pour finaliser la négociation sur des contrats de gestion ambitieux avec Infrabel et la SNCB. L'enjeu est de taille puisqu'il s'agit ni plus ni moins de faire du train la colonne vertébrale de notre mobilité avec des trains plus nombreux et à l'heure, du matériel modernisé, du personnel en suffisance, une meilleure accessibilité et un meilleur service.

Mon cabinet et moi-même travaillons d'arrache-pied avec les entreprises ferroviaires afin de finaliser ces contrats de gestion dans les délais impartis, c'est-à-dire d'ici la fin de l'année. Cela fait plus de dix ans que nos entreprises ferroviaires attendent ce moment et que le monde ferroviaire a besoin de balises et d'objectifs clairs. Nous sommes en train de les lui apporter.

Dit werk van middellange en lange termijn, daar werken we aan. Tegelijk moeten wij een antwoord bieden op de obstakels en uitdagingen waarmee wij elke dag geconfronteerd worden.

Le premier défi, après le covid et les inondations, c'est la hausse des coûts de l'énergie et l'inflation qui viennent véritablement plomber les coûts de fonctionnement de la SNCB qui est, je le rappelle, le plus gros utilisateur d'électricité en Belgique.

Deux milliards de moyens nouveaux ont déjà été dégagés par le gouvernement depuis le début de la législature à mon initiative. Ce n'est pas rien, monsieur Arens! J'ai obtenu, lors du dernier conclave budgétaire, un engagement de refinancement du rail à hauteur de deux milliards d'euros pour dix ans et la possibilité d'un emprunt d'un milliard d'euros auprès de la Banque européenne d'investissement (BEI). Mais on sait que la situation sera tendue sur le plan budgétaire pour les deux prochaines années, je ne l'ai pas caché.

À cela s'ajoutent la difficulté de recruter du personnel roulant nécessaire et des retards en matière de livraison du nouveau matériel roulant commandé, comme vous l'a expliqué la CEO de la SNCB. Il s'agit des fameuses voitures M7.

La SNCB et Infrabel organisent très fréquemment des campagnes de recrutement. Du temps est nécessaire afin de trouver le personnel de terrain capable de faire rouler les trains.

Dankzij de inzet van het NMBS- en Infrabelpersoneel rijdt het overgrote deel van de geplande treinen en zijn de meeste treinen op tijd. Er zijn echter inderdaad te veel afgeschafte of vertraagde treinen als gevolg van het verouderde treinmaterieel, een gebrek aan personeel, de noodzakelijke en voortdurende werkzaamheden aan het spoornet, maar soms ook door omstandigheden waarop alle betrokkenen geen vat hebben, zoals de diefstal van een kabel of ongevallen met personen.

Ce n'était pas le moment d'ajouter des obligations à la SNCB, alors que tout son engagement est nécessaire pour assurer l'offre actuellement prévue. J'ai donc accepté la proposition de son comité de direction de reporter de quelques mois l'entrée en vigueur du plan de transport, mais c'est reculer pour mieux sauter. Nous avons convenu avec la direction d'évaluer la situation au printemps 2023, après le contrôle budgétaire. Je précise, si besoin en est, que ce ne sont pas des trains en moins comme dans d'autres pays, mais un simple report de la mise en réseau de trains supplémentaires. Il y a davantage de trains aujourd'hui qu'au début de la législature.

Lors de ce même conseil d'administration de la SNCB, il a été décidé d'adapter les tarifs à l'inflation à partir de février prochain, conformément aux dispositions de l'actuel contrat de gestion. Je l'ai dit et je le répète, il s'agit là d'un mauvais signal dans un contexte difficile pour tous les Belges qui doivent se déplacer au quotidien, et face aux enjeux climatiques.

C'est la raison pour laquelle j'ai mis sur la table du gouvernement la proposition de ramener à 0 % la TVA sur les titres de transport, ce qui compenserait cette augmentation. Je continue de défendre cette proposition, qui est une réponse structurelle à donner à toutes celles et tous ceux qui prennent le train ou qui le prendront demain. J'espère pouvoir en convaincre mes collègues du gouvernement d'ici le mois de février.

La situation actuelle démontre en tout cas à quel point nous avons besoin d'une vision à long terme et de perspectives de développement claires et stables pour le rail. Depuis deux ans, monsieur Arens, vous le savez, je travaille avec conviction et ambition pour remettre le train sur les rails, avec pour objectif de sortir des politiques à court terme, tout en faisant face, à chaque fois, aux imprévus.

Tout est sur la table: la Vision 2040, des contrats bientôt conclus, des moyens structurels nouveaux, et je suis aussi impatient que vous et les usagers du rail au quotidien de conclure l'essai.

10.05 Josy Arens (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie de votre réponse.

J'attendais avec impatience le mot "vision". Heureusement, vous en avez parlé! Cela fait des mois que vous nous entretenez de la "vision", mais il n'y a rien derrière. Je suis au regret de constater votre échec, qui est patent: moins de trains, des tarifs plus élevés, des retards plus nombreux, moins de guichets. Aujourd'hui encore, je vous demande de cesser de nous parler de "vision". Proposez-nous de vraies solutions, au lieu de nous répéter que vous obtiendrez ceci ou cela du gouvernement dans tel ou tel délai. Je me rends bien compte que, d'ici la fin de la législature, rien ne changera.

Monsieur le ministre, vous êtes un Ecolo; je suis un "Engagé écologiste" et je vous demande des solutions

plutôt que du bla-bla!

10.06 Laurence Zanchetta (PS): Monsieur le ministre, vous rendez-vous compte que, chaque semaine, vous nous apportez les mêmes réponses? On ne peut tout mettre sur le compte de la crise énergétique, du vol de câbles ou du manque de personnel.

Vous nous parlez de "vision", et cela nous rassure. Toutefois, pour nous, il importe que la SNCB et Infrabel témoignent de grandes ambitions. Pour rendre le rail attrayant et accessible à tout un chacun, il faut se donner les moyens pour que les trains arrivent à l'heure et que leur nombre soit suffisant, ainsi qu'en vue d'offrir des voyages accessibles. Bref, il faut agir!

10.07 Frank Troosters (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik geloof u niet meer. Het Vlaams Belang geloofde u reeds in het begin niet, toen u al uw geweldige spoorplannen aankondigde. Die zijn volgens ons onrealistisch en onbetaalbaar. Wij worden daarin ook steeds meer bijgetreden door diverse instanties. U bent de laatste weken ook behoorlijk door de mand gevallen.

U belooft ook reeds sinds het begin van het jaar oplossingen voor de personeelsproblemen bij de NMBS. Die personeelsproblemen zijn er nog steeds. Er is geen oplossing. U belooft reeds heel lang oplossingen voor de vele afgeschafte treinen, 3.775 in oktober. Er is geen oplossing. Waarom zou ik dan in godsnaam moeten geloven dat u een oplossing gaat bieden voor het gebrek aan betrouwbaarheid en stiptheid van de treinen? Waarom zou ik dat geloven?

U slaagde er zelfs niet in om uw beleidsnota, gepland voor 8 november, op tijd te brengen. Ook daar is er een vertraging van vijftien dagen. Ze is nu gepland voor 23 november. Uw geloofwaardigheid als minister daalt nog sneller dan de stiptheid van uw treinen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La **présidente:** Je vois que M. le ministre Van Peteghem est présent. Cependant, il nous avait précisé être indisponible entre 16 h 00 et 16 h 30. M. Gilkinet serait-il d'accord de laisser M. Van Peteghem répondre à deux questions? (*Oui*)

Voilà un bon arrangement qui nous permettra d'avancer et de ne pas nous heurter à des difficultés dans nos travaux.

11 Samengevoegde vragen van

- **Servais Verherstraeten aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De dreiging van de Commissie om landen sneller te bestraffen bij een te groot begrotingstekort" (55002949P)**

- **Sander Loones aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De hervorming van het Stabiliteits- en Groeipact van de Europese Unie" (55002956P)**

11 Questions jointes de

- **Servais Verherstraeten à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La menace de la Commission de sanctionner plus rapidement les pays en déficit budgétaire excessif" (55002949P)**

- **Sander Loones à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La réforme du Pacte de stabilité et de croissance de l'Union européenne" (55002956P)**

11.01 Servais Verherstraeten (cd&v): Mijnheer de minister van Financiën, ik had op deze vraag graag een antwoord gekregen van de eerste minister, aan wie ik de vraag gericht had, maar ik kijk uiteraard ook reikhalzend uit naar uw antwoord.

De regering heeft een begroting ingediend voor 2023 en 2024, met inspanningen waardoor het tekort wordt gereduceerd tot 3,2 %. De staatsschuld blijft uiteraard de achilleshiel. De kwestie wordt nu prangender, nu de Europese Commissie aankondigt dat zij de strengere begrotingsregeling opnieuw wil invoeren, weliswaar aangepast, vanaf 2024.

Dat wil zeggen dat wij vanaf 2024 zullen moeten bijsturen. De eerste minister heeft echter in zijn State of the Union gesteld dat deze begroting niet het laatste woord is en dat wij ze constant zullen moeten monitoren. Dat betekent hervormen om investeringen mogelijk te maken.

Wat onze fractie betreft, wij steunen uiteraard uw fiscale hervormingen die werken lonender willen maken. U hebt daarin een bondgenoot aan de staatssecretaris voor Begroting, die in *De Zondag* pleitte voor fiscale hervormingen, maar ook voor pensioenhervormingen en arbeidsmarkthervormingen.

Wij weten van u dat de fiscale hervormingen er in december komen. Wel is de vraag hoe het dan zit met de pensioenhervormingen, in het licht van het advies van het Federaal Planbureau dat zei dat de huidige hervormingen niet toereikend zijn om de vergrijzingskosten te betalen. Quid de arbeidsmarktparticipatie?

Mijn vraag aan deze regering (...)

11.02 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, we hebben hier vandaag alweer gezien dat politiek meer dan ooit een schouwtoneel is en dat de vivaldiregering meer dan ooit een circus is. Ik vraag mij af wie de tovenaars in dat circus zijn en ik denk hem gevonden te hebben. Dat ben u namelijk, mevrouw de voorzitter. U hebt toverkracht. Er werd door collega Verherstraeten een vraag gesteld aan de premier en Alexander De Croo was er. U hebt mijn vraag daar zeer terecht en reglementair aan gekoppeld, maar hocus focus en Alexander De Croo is weg. Weggetoverd.

Dat is trouwens niet de eerste keer. Waarom gebeurt dat? Omdat de vraag over de begroting gaat. Als een vraag over de begroting gaat, de cijfers, de centen van de regering, dan is de premier liefst in geen velden of wegen te bespeuren en mogen andere mensen het werk opknappen. Het siert u, mijnheer de minister, dat u hier bent om het werk van de premier te doen.

Mijnheer de minister, de begroting staat er inderdaad slecht voor. Collega Verherstraeten heeft gelijk. Van Europa mogen we een tekort hebben van 3 % en we gaan naar bijna het dubbele. We mogen een staatsschuld hebben van 60 % en we gaan naar bijna het dubbele. We gaan naar een tekort van ongeveer 30 miljard euro.

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag aan u is of u eigenlijk niet wat gegeneerd bent als u daar in Europa mee aan tafel moet schuiven. Wij krijgen in de commissie voor Financiën statistieken waaruit blijkt dat alle landen in de Europese Unie met betere begrotingen komen dan België. U zit daar dan aan die Europese tafel. Bent u dan niet een beetje gegeneerd door de positie die u moet innemen?

De Commissie komt met nieuwe voorstellen die landen aanmoedigen om meer te hervormen. Wat hebben we hier een maand geleden gezien? Er was een State of the Union waar geen enkele hervorming in zat. Een maand later zei minister Lathuysen dat ze niets ging doen op het vlak van pensioenen, de heer Magnette zei in de krant dat we arbeidsmarkthervorming mogen vergeten, Ecolo en Groen zeggen dat de facturen zullen verhogen. Denkt u echt (...)

11.03 Minister Vincent Van Peteghem: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Verherstraeten, mijnheer Loones, het hoeft niet te verwonderen dat de Europese Commissie gisteren een voorstel uitbracht over de regels die van toepassing zullen zijn na 2023. Momenteel vallen wij, als het gaat over onze overheidsschuld en het tekort, onder de *general escape clause*, de ontsnappingsclausule die ervoor zorgt dat wij eventjes niet in dat strakke begrotingscarré zitten dat noodzakelijk is en waarnaar u verwees, mijnheer Loones. Eind 2023 zullen we echter opnieuw naar het begrotingskader moeten overgaan.

We zouden kunnen kiezen om opnieuw naar het oude kader over te gaan, waarvan we weten dat de helft van de Europese landen al lang niet meer voldoet aan die regels, er ook al lang niet meer aan heeft voldaan en waarvan de bestaande sancties ook nooit werden toegepast. Het is dan ook logisch dat wij dat systeem, dat *framework* waarbinnen we werken, bediscussiëren om na te gaan hoe we het kunnen updaten.

Welnu, in de afgelopen maanden heb ik daarover met heel veel van mijn collega's gesproken, zowel binnen de regering als met collega-ministers van Financiën, met Eurocommissarissen en met parlementsleden. Ik heb een voorstel uitgebracht dat niet vertrok vanuit dat simpel idee dat wij, als wij willen komen tot een langetermijnschuldreductie en een langetermijnschuldhoudbaarheid, ons dan enkel op de schuldreductie moeten focussen, maar dat we ook andere elementen in ogenschouw moeten nemen. Om de schuld op lange termijn houdbaar te houden, moeten we naast schuldreductie ook zorgen voor economische groei en productiviteit. Dat moet gebeuren door structurele hervormingen door te voeren, door te investeren. Ik ben dan ook bijzonder blij dat de Europese Commissie gisteren een voorstel heeft voorgelegd dat heel dicht aansluit bij dat idee, niet enkel te kijken naar de schuldreductie op zich, maar ook te bekijken op welke

manier wij kunnen investeren en structureel hervormen.

Ik steun ook het voorstel van de lidstaten om dat uit te voeren binnen een meerjarig traject voor schuldafbouw. De lidstaten zullen de periode van schuldafbouw die de Europese Commissie hen toekent, kunnen verlengen als zij noodzakelijke investeringen en hervormingen doorvoeren. Tezelfdertijd zal de Commissie strenger toezien op de effectieve realisatie van die hervormingen en investeringen. Dat systeem, dat concept, werd nu ingevoerd bij de RRF, bij onze relanceplannen, en dat idee zal ook worden meegenomen bij de nieuwe plannen inzake *economic governance*.

Die voorstellen liggen vandaag op tafel. Die voorstellen moeten uiteraard nog besproken worden, op het Europese maar ook op het Belgische niveau. Volgende week staat al een interkabinettenwerkgroep ingepland om de regio's te vragen wat hun input daar zal zijn.

Het is in ieder geval bijzonder duidelijk dat de Europese Commissie met het voorstel dat ze op tafel heeft gelegd een heel duidelijke richting aangeeft. We moeten investeren, op het moment dat onze schuld uiteraard ook belangrijk is. We moeten ook kiezen voor structurele hervormingen. Daar horen ook fiscale hervormingen bij, op het vlak van pensioenen, op het vlak van de arbeidsmarkt. Het is dan ook goed dat de Commissie die richting ook heeft bevestigd in het plan dat voorligt.

11.04 Servais Verherstraeten (cd&v): Wij foeteren vaak op Europa, maar soms hebben we Europa ook nodig. Zoals de Maastrichtnorm de motor was voor het herstelplan, in de periode van de heer Dehaene, kunnen de aangepaste begrotingsregels in Europa ook een motor zijn voor hervormingen in ons land. We doen daarbij aan schuldverlichting, maar investeren ook na te hebben hervormd.

Ik moedig u aan om met uw fiscale hervormingen verder te werken. De heer Geens zal uw collega's onderwijzen inzake fiscaliteit voor zover dat nodig zou zijn. Ik nodig u vooral uit om al uw collega's dezelfde ambitie te laten tonen als u en ook te laten hervormen binnen hun bevoegdheidsdomeinen, zoals pensioenen en arbeidsmarktbeleid. Investeren en hervormen zijn twee kanten van dezelfde medaille.

11.05 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de minister, ik ben het eens met de heer Verherstraeten. Met Vivaldi wordt het niets. Misschien komt er door de Europese druk nog iets van. Mijn hoop is iets kleiner, maar zonder die Europese druk zal het niets zijn.

Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Wij weten dat u daaraan trekt en sleurt. Wij weten dat u wilt hervormen. Dat is niet het probleem. Het probleem is de vraag: waar zit de premier? Waar zit in godsnaam de premier met zijn hervormingen? Waarom komt hij niet naar de Kamer om die punten te benadrukken? Waarom beantwoordt hij de terechte vragen van de heer Verherstraeten niet?

In Europa is de premier altijd eurofiel. In België is de premier eurofaalt: faalt, faalt, faalt. Wij hebben dat ook gezien bij de State of the Union: geen hervormingen. Wij hebben dat gezien in alle discussies daarna: niets.

De Europese Commissie zal zeggen dat wij met hervormingen moeten komen. Wat u nu zult kunnen presenteren is een wit blad. Ik denk dat we eindelijk eerlijk moeten zijn. (...)

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 Vraag van Wouter Raskin aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "Het proefproject rond het smartphonegebruik achter het stuur" (55002941P)

12 Question de Wouter Raskin à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "Le projet pilote portant sur l'utilisation du smartphone au volant" (55002941P)

12.01 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de minister, u weet dat alles wat met verkeersveiligheid te maken heeft, mijn aandacht trekt en dat u voor verkeersveiligheid altijd een partner vindt in de N-VA. Welnu, afgelopen week werd mijn aandacht getrokken door uw communicatie in de kranten over uw proefproject met het oog op handhaving van het verbod op smartphonegebruik achter het stuur. Dat is een reëel probleem.

Maar wat u kennelijk niet weet, is dat wij in de commissie voor Mobiliteit al meer dan een jaar op dat thema werken en dat het COC, de privacywaakhond van de politie, een jaar geleden al aan de commissie vroeg

om, indien de commissie een initiatief nam, te zorgen voor een voldoende sterk juridisch kader. Wat vandaag voorligt, zou immers niet tegemoetkomen aan de belangrijke privacy-uitdaging. Er ontstond trouwens ook heel wat ophef over het proefproject, weliswaar zonder boetes, dat VIAS toen organiseerde.

Wij zouden dan ook denken dat een minister die met de zaak bezig is, een en ander oppikt en ermee aan de slag gaat. Niets is minder waar. Immers, een dag nadat ik op een blauwe maandag in de krant las dat er volgens u geen enkel privacyprobleem rijst en dat u alles doet in overleg met het COC – zo staat het letterlijk op papier – verklaart de politieprivacywaakhond dat hij het kabinet-Gilkinet niet heeft gezien of gehoord en helemaal van niks weet. Mijnheer de minister, hoe gênant is dat?

Ik heb veel vragen, maar gezien het tijdsbestek beperk ik mij tot twee vragen. In welke mate is het idee besproken in de regering? Ik kan mij namelijk niet van de indruk ontdoen dat de minister van Justitie, die ik zondagmiddag op het VTM-nieuws heb gehoord, nog niet helemaal mee is met wat u van plan bent. Ik kan mij vergissen, maar dat zullen wij wel zien.

Mijnheer de minister, waar ligt voor u persoonlijk de grens inzake inzet van onbemande camera's voor gsm-gebruik achter het stuur versus privacy?

12.02 Minister **Georges Gilkinet**: Mijnheer Raskin, in 2021 zijn er ongeveer 50 mensen omgekomen en zijn 4.500 mensen gewond geraakt bij ongevallen die werden veroorzaakt door het gebruik van smartphones tijdens het rijden. Dat is onaanvaardbaar. Het gaat daarbij niet om een fataliteit, want er zijn oplossingen.

Als minister van Mobiliteit heb ik samen met de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken een federaal verkeersveiligheidsplan opgesteld, genaamd *All For Zero*. De tiende maatregel van het plan heeft tot doel de afleiding achter het stuur aan te pakken en dus ook het gebruik van smartphones tijdens het rijden.

Rijden en de gsm gebruiken, dat gaat niet samen. Dat is al meer dan twintig jaar een overtreding en toch gebeuren er hierdoor nog te veel ongevallen. Daarbij gaat het om inzittenden van de eigen wagen of van een andere, maar vaak ook om actieve weggebruikers zoals fietsers of voetgangers. We moeten de strijd tegen zo'n gedrag nu efficiënter voeren. Het is een serieus en dodelijk probleem en het is mijn verantwoordelijkheid om oplossingen te vinden.

Ik ben me ervan bewust dat die oplossingen veel vragen kunnen oproepen, met name over de privacy, die mij ook na aan het hart ligt. Daarom wil ik, zoals de naam al aangeeft, dat er in eerste instantie een test met tussenkomst van een beëdigd politieagent wordt uitgevoerd, die vervolgens zal worden geëvalueerd. Vooraf zullen we uiteraard het advies van het Controleorgaan van de politie vragen. Dat is de normale gang van zaken. Wij hebben trouwens afgelopen week vertegenwoordigers van de politie ontmoet om hun de context van het project te verduidelijken.

We werken stap voor stap, met overtuiging, met als enige doel een evenwichtige en efficiënte oplossing aan te reiken om het aantal ernstige ongevallen door gsm'en achter het stuur te verminderen. Dergelijke drama's kunnen vermeden worden, mijnheer Raskin. Dat is mijn verantwoordelijkheid en ik werk eraan.

12.03 **Wouter Raskin** (N-VA): Mijnheer de minister, de cijfers zijn bekend. In mijn vraagstelling zei ik al dat gsm'en achter het stuur een reëel probleem is, dat moet worden opgelost. Daar zijn het erover eens. Maar vorige week beperkte u zich tot louter aankondigingspolitiek. Aankondigingspolitiek komt de verkeersveiligheid niet ten goede, integendeel. U had moeten weten dat u niet aan de privacy voorbij kon gaan, ook al gaat het nog maar om een proefproject.

Ik stel voor dat u uw huiswerk opnieuw doet en dat u begint met af te stemmen met de Open Vld-minister van Justitie opdat hij uw project zou steunen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

13 **Question de Emmanuel Burton à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "Un service garanti effectif à la SNCB en cas de grève" (55002945P)**

13 **Vraag van Emmanuel Burton aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "Een effectieve gegarandeerde dienstverlening bij de NMBS in geval vanstakingen" (55002945P)**

13.01 Emmanuel Burton (MR): Madame la présidente, monsieur le vice-premier ministre, trois grèves en presque six mois (mai, octobre et novembre). La grève est un droit. Nous sommes tous d'accord là-dessus. Peu de trains circulaient hier. Si mes informations sont bonnes, il n'y en avait aucun dans la province du Luxembourg et dans la province de Namur. De nombreux citoyens ont été bloqués, des étudiants sont restés à quai, pris en otage par cette grève.

Pourtant, nous avons, lors de la précédente législature, voté une loi relative à la continuité du service ferroviaire pour le transport, menée et soutenue par le ministre Bellot. Je profite de l'occasion pour féliciter le personnel resté au travail permettant à certaines personnes de se déplacer.

Pour les usagers, la journée d'hier fut un casse-tête. Vu les circonstances, faudrait-il penser à une réquisition pour que le service soit rendu à la population?

Tout le monde, vous comme nous, prône des déplacements durables. Comme vous l'avez dit, il y a quelques instants, la mobilité ferroviaire doit être la colonne vertébrale de notre mobilité, mais celle-ci doit l'être 365 jours par an.

Nous sommes favorables à la poursuite de la concertation sociale et de la réflexion sur le service garanti dans les organes de gestion de la SNCB.

Monsieur le ministre, comprenez-vous la colère des nombreux usagers du train restés à quai hier? Le modèle actuel de service garanti est-il suffisant? Ne faut-il pas aller plus loin? Êtes-vous favorable à ce que les organes de gestion de la SNCB et d'Infrabel entament une réflexion sur la révision du service garanti pour voir comment le perfectionner? Le futur contrat de gestion n'est-il pas l'occasion de parfaire et de parachever ce service minimum?

13.02 Georges Gilkinet, ministre: Madame la présidente, monsieur Burton, en effet, la loi ne prévoit pas un service minimum, mais un plan de transport alternatif en cas de grève. La loi exige que le personnel essentiel annonce sa participation à la grève au plus tard 72 heures avant le début de la grève. Sur cette base, un plan de transport alternatif est organisé.

Chaque fois que ce mécanisme doit être actionné, nous en faisons l'évaluation avec la SNCB et Infrabel afin d'améliorer ce qui peut l'être dans le cadre légal. Ce fut le cas mercredi comme les fois précédentes. Je n'ai eu aucun retour de terrain m'indiquant qu'un service annoncé n'avait pas été honoré. Les voyageurs ont eu le désagrément de la grève, mais pas celui d'un service annoncé et non effectué.

Mais l'un et l'autre, la SNCB et Infrabel, sont évidemment dépendants de la décision de leurs travailleurs de participer ou pas à ce mouvement de grève, ce qui est un droit fondamental dans notre pays, comme vous l'avez rappelé. Ni moi, ni le gouvernement, collectivement, ne comptons le remettre en question.

Pour ce qui concerne une éventuelle évolution de la loi, je dois vous rappeler que la Cour constitutionnelle a été claire suite à un recours contre la loi sur le plan de transport alternatif en indiquant que le dispositif était équilibré. Je pense qu'il doit rester ainsi, au risque de remettre en cause le principe fondamental du droit de grève, auquel vous et moi sommes attachés.

13.03 Emmanuel Burton (MR): Monsieur le vice-premier ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je pense – tout comme mon groupe, je crois – qu'il faut aller un peu plus loin dans ce service garanti. Sans action spécifique de votre part, nous déposerons une proposition de loi visant à renforcer cette législation de façon à assurer une continuité de service pour les usagers et à garantir, comme vous l'avez dit, que le transport ferroviaire soit vraiment une colonne vertébrale pour notre mobilité.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

14 Vraag van Annick Ponthier aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het samenwerkingsprogramma met Mozambique i.h.k.v. de klimaatverandering" (55002937P)
14 Question de Annick Ponthier à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le programme de coopération avec le Mozambique dans le cadre du changement climatique" (55002937P)

14.01 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u bent nog maar net gebombardeerd tot minister van Ontwikkelingssamenwerking. Ik moet bekennen dat de functie u ligt. U hebt uw entree alvast niet gemist. Immers, naar aanleiding van de Klimaattop in Egypte kondigde u aan dat België een samenwerkingsprogramma is gestart met Mozambique ter waarde van 25 miljoen euro, om daar de klimaatschade te herstellen.

Daarstraks werd al aangegeven dat de redenering ter zake zou kaderen in het loss-and-damageprincipe, waarbij rijke westerse landen verantwoordelijk worden gesteld voor de gevolgen van de klimaatverandering in arme landen in de derde wereld. Wij zouden namelijk meer broeikasgassen uitstoten en daarom derdewereldlanden uit de nood moeten helpen. Grote vervuilers, zoals China, India en in toenemende mate ook Afrikaanse landen, blijven klaarblijkelijk buiten schot.

Sterker nog, Mozambique lijkt zelf niet altijd wakker te liggen van klimaatschade. Het land werkt momenteel nauw samen met Peking in het kader van gasontginning, wat naar mijn mening niet bepaald klimaatvriendelijk is. Bovendien prijkt Mozambique ook op plaats 147 in de internationale corruptie-index, waarmee het een van de meest corrupte staten ter wereld is.

Dat alles indachtig, lijkt het ons erg waarschijnlijk dat het zuurverdiende belastinggeld van onze burgers in een bodemloze put dreigt terecht te komen. Intussen laten de regering en u zich een schuldgevoel aanpraten en gooit u miljoenen euro belastinggeld over de balk. Begrijpe wie begrijpe kan, hoewel het natuurlijk niet de eerste keer is dat er bij u veel geld in rook lijkt op te gaan.

Ik kom bij mijn vraag.

Mijnheer de minister, hoe verantwoordt u het doneren van 25 miljoen euro belastinggeld aan een corrupt Afrikaans land in tijden van een stijgende koopkracht- en energiecrisis?

14.02 Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Ponthier, ons eigen ontwikkelingsagentschap Enabel zal voor 25 miljoen euro aan projecten uitvoeren in Mozambique. Dat geld gaat niet naar de Mozambikaanse regering. Hou op met dergelijke verhalen te vertellen. Het verhaal is niet alleen fout maar ook manifest vals. Het geld wordt niet aan een regering in Mozambique gegeven. Het wordt door ons eigen agentschap ter plekke gebruikt. Het wordt gebruikt om mensen in Mozambique beter te helpen in de bescherming tegen overstromingen, cyclonen, stormen en klimaatrampen, die ginds vreselijk zijn en die tot steeds meer vluchtelingenstromen leiden alsook tot steeds meer mensen die zich moeten verplaatsen.

Het is in ons eigen belang ook, naast onze morele plicht, om daarin op te treden. Dat is wat wij doen.

U sprak over koopkracht. Wel, inderdaad, ons eigen agentschap werkt met 25 miljoen, gespreid over 5 jaar, om mensen te helpen tegen klimaatrampen in dat arme land. Op één jaar tijd investeren wij in dit land voor onze mensen 5 miljard in koopkracht. Wat vertelt u toch allemaal over koopkracht! Ik heb uw partij een maand geleden bezig gehoord, toen we het hadden over de pensioenbonus voor hardwerkende Vlamingen. Daar moest u nog eens heel goed over nadenken, of dat wel een goed idee was. Ik heb uw partij weten stemmen tegen loonsverhoging, ik heb uw partij weten stemmen tegen bijdragen van grote vermogens. Koopkracht, zwijg daarover in alle talen. Als ik u hoor, mevrouw, dan is het Vlaams Belang niet in het belang van hardwerkende of gewone Vlamingen. Het is op en top kortzichtigheid waar het gaat over wereldproblemen zowel als Vlaamse problemen.

14.03 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de minister, ik kan alleen maar concluderen dat Sinterklaas dit jaar heel vroeg komt, vooral in Mozambique dan. U zet het spilzuchtige beleid van uw voorganger, mevrouw Kitir, consequent verder op deze manier. Terwijl deze regering het basispakket voor energie voor onze mensen nog niet op tijd klaar krijgt, gaat u wel miljoenen in een corrupt land pompen, onder het mom van klimaatredding daar. Dat komt dan van een partij die aanklaagt dat meer en meer kinderen in ons land met lege brooddozen naar school moeten. U moest u schamen! U krijgt ontwikkelingshulp in deze barre tijden niet meer verkocht aan onze mensen. Daarom giet u er nu een klimaatsausje over. Gelukkig beseffen meer en meer mensen dat vivaldi hen in de steek laat. Gelukkig staan wij wel achter hen. Voor het Vlaams Belang komen onze mensen immers altijd op de eerste plaats.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

15 Vraag van Bert Moyaers aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De veiligheid bij autorally's" (55002934P)

15 Question de Bert Moyaers à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La sécurité lors des rallyes automobiles" (55002934P)

15.01 Bert Moyaers (Vooruit): Mevrouw de minister, "als ik met jou iets begin, is dat voor altijd." De schoonheid van jong geluk dat bruto wordt afgebroken. Romain en Margaux zullen vanaf nu ook steeds samen zijn, begraven bij haar grootvader, wakend voor de eeuwigheid. Het zou niet mogen zijn, maar het is toch gebeurd.

De woordvoerder van de rally van de Condroz was maandag heel duidelijk: de slachtoffers bevonden zich in een verboden zone. Andere aanwezigen waren meer dan eens verwittigd daarvoor. Een aantal essentiële vragen wordt echter niet gesteld, namelijk wat er nodig is om een rally echt veilig te maken en wie er verantwoordelijk is als er steeds opnieuw slachtoffers blijven vallen.

Mevrouw de minister, deze rally vond niet plaats op een officieel parcours, de reguliere straten en steenwegen dienden als racebaan. Onze slachtoffers waren ook geen kwajongens, het waren ervaren bezoekers van de rally. En toch ging het mis.

De organisatoren geven aan dat zij eigenlijk niet overal stewards kunnen plaatsen. Maar wat betekent dat? Betekent dit dat ze de veiligheid niet kunnen garanderen? Dit is geen wielervedstrijd, het gaat hier over racewagens die aan hoge snelheden op gladde wegen dodelijk zijn wanneer ze botsen. Ik denk dat dit een beveiliging verdient die aangepast is aan de risico's.

Wij moeten de schuld niet afschuiven op de toeschouwers. De organisatoren moeten zelf verantwoordelijkheid dragen. Als ze die veiligheid niet kunnen garanderen, moeten ze de rally niet organiseren. Voor Vooruit is het belangrijk dat sportevenementen veilig georganiseerd kunnen worden. Er zijn vandaag strenge regels, maar als het niet lukt op deze manier, als het steeds fout gaat, moet er echt iets gebeuren.

Mevrouw de minister, (..)

15.02 Minister Annelies Verlinden: Mijnheer Moyaers, uiteraard wil ik ook mijn medeleven betuigen aan de nabestaanden van de slachtoffers, de veel te jonge slachtoffers van het dramatische ongeval vorige week zondag. Een dag die begon als een feestelijke dag in de Condroz, eindigde in een drama.

Het lijkt mij terecht dat naar aanleiding van zo'n ongeval de omstandigheden en verantwoordelijkheden worden onderzocht. Ik heb daarvoor alle vertrouwen in het parket, dat momenteel het onderzoek in alle sereniteit voert.

Ik wil uiteraard graag enige toelichting geven bij de organisatie van de veiligheid tijdens die rally en wat we in de toekomst beter kunnen doen.

U weet dat sinds 1997 de organisatie van rally's onderworpen is aan specifieke regelgeving, KB's en een rondzendbrief, waarbij de organisator en de plaatselijke autoriteiten de verplichting hebben om de organisatie, de coördinatie, de veiligheid en de vergunningen goed te bekijken. Ons land heeft daarnaast ook een rallycommissie die wordt voorgezeten door het Nationaal Crisiscentrum, waardoor alle betrokkenen en de organisatoren, ook de lokale besturen, worden samengebracht om te bekijken hoe de rally in alle veiligheid kan plaatsvinden.

Ook voor de rally van de Condroz is dat gebeurd op 22 september. Vervolgens geeft de rallycommissie een niet-bindend advies aan de plaatselijke autoriteiten. Op 9 oktober werd het niet-bindend advies gegeven, waarna de plaatselijke autoriteit dan beslist over het al dan niet goedkeuren van de rally. Zij voeren daarbij ook een eigen risicoanalyse uit.

Uiteraard wordt die toestemming gekoppeld aan strenge veiligheidsvereisten, waarbij de organisatie verantwoordelijk is voor de naleving ervan. Er is ook een inspectie van de sportfederatie, die de dag zelf gaat kijken of alle veiligheidsvoorschriften werden nageleefd.

We hebben vandaag geen informatie over de vraag of die veiligheidsvoorschriften niet zouden zijn nageleefd. Het is wel zo dat de gouverneur een veiligheidsanalyse maakt na het incident. We wachten op de besluiten daarvan om te bekijken of wij bepaalde zaken voor de toekomst moeten meenemen.

Los van die conclusies moet dit echter opnieuw een wake-upcall zijn. Ik vind dat veiligheid absoluut prioriteit nummer één moet zijn bij de organisatie van een rally. Ik roep iedereen op, ook de organisatoren en de lokale besturen, om die veiligheidsvoorschriften eerst te maken, ze na te leven en daar strikt op toe te zien. Er moet ook goed met de bezoekers worden gecommuniceerd, zelfs al zijn dat jarenlange bezoekers van dit soort evenementen. Op die manier kan sport in alle mogelijke omstandigheden een feest blijven.

15.03 Bert Moyaers (Vooruit): Mevrouw de minister, dit weekend worden Romain en Margaux begraven. Namens de volledige Vooruitfractie wil ik hier ons medeleven nog eens betuigen.

De slachtoffers verdienen respect. Voor ons betekent dit dat dit spijtig noodlot niet voor niets geweest mag zijn. Rally's moeten veiliger. Vandaag eindigt één rally op zeven nog steeds met gewonden. Dat moet anders.

In de afgelopen dagen heb ik heel wat betrokken organisaties naar elkaar en naar een ander zien wijzen. Dat is voor ons onacceptabel. Er moet een ontwikkeling komen inzake de veiligheid van de rallysport, want die kwestie staat al veel te lang stil. De stilstand moet worden doorbroken. Vooruit wil hierbij uw partner zijn, mevrouw de minister. Het is nu aan u.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

16 Vraag van Dries Van Langenhove aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onenigheid binnen de regering over de regularisatie van illegalen" (55002936P)

16 Question de Dries Van Langenhove à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le désaccord au sein du gouvernement sur la régularisation des personnes en situation irrégulière" (55002936P)

16.01 Dries Van Langenhove (VB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, er zijn 200.000 illegalen in België. Dat zijn dus 200.000 mensen die een bevel hebben gekregen om het grondgebied te verlaten. In ieder land met een deftig functionerende rechtsstaat worden de mensen die een dergelijk bevel hebben gekregen teruggestuurd naar hun land van herkomst, maar niet in België.

Als men in België een bevel krijgt om het grondgebied te verlaten, dan mag men niet alleen gewoon blijven op dat grondgebied. Meer nog, men wordt dan ook nog gewoon uitgenodigd in het Parlement. Premier De Croo vroeg zich een paar weken geleden nochtans nog af hoeveel asielzoekers we nog moeten opvangen. Egbert Lachaert, voorzitter van een regeringspartij, zei nog "vol is vol", het is genoeg geweest. Maar diezelfde meerderheidspartijen, die zo'n stoere taal verkopen in de media, nodigen in dit Parlement illegalen uit. Sommige meerderheidspartijen applausseerden zelfs toen die illegalen in de commissie uw beleid racistisch noemden en zeiden dat er van democratie geen sprake kon zijn zolang niet alle illegalen in dit land papieren zouden hebben gekregen.

Uw fractievoorzitter, de heer Verherstraeten, was heel boos. Niet op die illegalen, niet op de mensen die hen hadden uitgenodigd, maar wel op mij. Hij was heel boos op mij en noemde mijn uiteenzetting onmenselijk, terwijl ik niet meer of niet minder had gezegd dan dat de wet moet worden toegepast, dat iedereen die het bevel krijgt om het grondgebied te verlaten, het grondgebied moet verlaten. Hoe duidelijk kan het zijn?

Mevrouw de staatssecretaris, wilt u uw coalitiepartners, die pleiten voor nieuwe collectieve regularisatierondes en die applausseren voor mensen die uw beleid racistisch en ondemocratisch noemen, terechtwijzen? Is het aantal illegalen in ons land aan het toenemen of aan het afnemen? Wat is uw aandeel daarin als u (...)

16.02 Staatssecretaris Nicole de Moor: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Van Langenhove, ik zal heel duidelijk zijn. Met mij als staatssecretaris komt er geen collectieve regularisatie, maar een beleid van gecontroleerde en rechtvaardige migratie, positieve migratie. Daar sta ik voor. Wie in ons land wil komen werken, studeren of reizen of wie nood heeft aan bescherming, heeft daarvoor procedures ter beschikking. Aanvragen worden beoordeeld volgens duidelijke criteria. Wie niet aan die criteria voldoet, kan hier niet

blijven.

Naast die procedures met criteria bestaat er inderdaad ook een uitzonderingsprocedure via de humanitaire regularisatie op individuele basis, geval per geval. Criteria voor regularisatie in de wet inschrijven, betekent de creatie van een nieuw migratiekanaal. Dat gaat in tegen de bedoeling van de humanitaire regularisatie, die inhoudt dat zeer uitzonderlijk toch een verblijf wordt toegestaan, bijvoorbeeld wegens een bijzondere kwetsbaarheid. Van die uitzondering de regel maken, geeft eigenlijk het signaal dat de bestaande regels en procedures niet van belang zijn. Daar kies ik resoluut niet voor.

Ja, binnen de regering verschillen we misschien soms van mening, maar ik voer het regeerakkoord uit en dat voorziet geen collectieve regularisatie. Humanitaire regularisatie is en blijft de uitzondering op de regel. Het beleid is vandaag humaan en dat zal zo blijven.

Wij laten de mensen niet aan hun lot over, want niemand wordt beter van onwettig verblijf. Vandaag begeleiden wij mensen zonder wettig verblijf actief naar vrijwillige terugkeer. Wie daar niet aan meewerkt, wordt gedwongen teruggestuurd. Wij zetten vandaag meer dan ooit in op een aanklappende, intensieve opvolging van mensen die een weigeringsbeslissing hebben gekregen. Zo helpen wij hen om een duurzame toekomst uit te bouwen, niet hier in de illegaliteit, maar via re-integratie in hun land van herkomst. Dat is de weg die we moeten volgen.

16.03 Dries Van Langenhove (VB): Mevrouw de Moor, wat u zegt, klopt gewoonweg niet. Er wordt bijna niemand teruggestuurd naar het land van herkomst, getuige daarvan de 200.000 illegalen die zich vandaag al in België bevinden.

U spreekt over positieve en humane migratie, maar er is niets positief en niets humaan aan dit migratiebeleid, een beleid dat illegalen onder valse voorwendselen naar hier lokt om hen ten prooi te laten vallen aan mensensmokkelaars, huisjesmelkers, criminele bendes, malafide werkgevers, moderne slavernij, prostitutie, noem maar op. Tegelijkertijd worden ze nog misbruikt door linkse activisten en linkse politici die hen dwingen tot hongerstakingen, die hen hun monden laten dichtnaaien, allemaal om hun linkse politieke agenda door te drukken. Dat is een beleid om u voor te schamen.

Wij staan voor de toepassing van de wet. Wie geen recht heeft op asiel, wie geen recht heeft op verblijf, moet terug naar het land van herkomst. Enkel zo kunnen wij echte vluchtelingen helpen. Enkel zo kunnen wij onze mensen, hier in dit land, terug helpen. Dat is waar wij voor staan en daar ben ik fier op.

16.04 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, u zult het allicht niet tot op uw stoel hebben kunnen horen, maar toen de heer Van Langenhove naar het spreekgestoelte ging om zijn vraag te stellen aan de staatssecretaris, zei er een vice-eersteminister, die hier nog aanwezig was, zeer luid, helaas niet in de micro, zodat het niet in het verslag kwam: "Nu komen de echte fascisten". Dat zei hij letterlijk. Iedereen hier aanwezig is daar getuige van.

Als een niet-verkozen minister, vice-eersteminister in functie, scheldwoorden gebruikt ten aanzien van democratisch verkozen parlementsleden, is dat meer dan een brug te ver. U kon op dat moment niet optreden, aangezien u het niet gehoord had. Ik heb ook eerst de vragen laten doorgaan, maar u moet wel waken over de orde in dit Huis. U mag minstens aan de minister laten weten dat scheldwoorden, gratuite beledigingen, niet thuishoren in het halfrond.

De **voorzitter**: De woorden van de vice-eersteminister waren niet hoorbaar in de micro. De woorden van de vice-eersteminister zullen dus niet in het verslag verschijnen. Uw woorden zullen wel in het verslag komen. Dat vind ik toch een minimum.

16.05 Dries Van Langenhove (VB): Ik noteer dus dat we mogen schelden in het Parlement, zelfs als minister, zolang de micro maar niet aan staat.

De **voorzitter**: Dat is niet het punt. Het publiek en de meerderheid van onze leden hebben de woorden niet gehoord. Mevrouw Pas, uw woorden en opmerkingen zullen in het verslag worden opgenomen.

16.06 Barbara Pas (VB): Er zijn hier in het verleden nog incidenten geweest, waarbij zaken werden geroepen buiten het bereik van de micro, die niet in het verslag staan; denk maar aan wat een liberale oud-collega ooit zei en gehoord werd door toenmalig fractievoorzitter mevrouw Kitir. Dat heeft wel gevolgen

gehad. De betrokkenen werden wel terechtgewezen. Die houding kon niet.

Als vice-eersteminister Vandenbroucke denkt gratis te mogen schelden in het Parlement aan het adres van parlementsleden, is het niet voldoende dat ik dat meld en dat dat in een verslag staat. Dan moet hij daar ook voor terechtgewezen worden, net zoals dat in het verleden al het geval was bij parlementsleden die niet in de microfoon spraken, maar wel hoorbaar, niet voor het volledige halfroond, maar voor de collega's naast hen.

De **voorzitter**: Mevrouw Pas, misschien kunt u vragen om het punt op de agenda van de Conferentie van voorzitters te plaatsen.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

17 Renvoi d'amendements en commission

17 Verzending van amendementen naar een commissie

J'ai reçu des amendements au projet de loi portant modification de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat, introduisant un conseil de discipline pour les notaires et les huissiers de justice dans le Code judiciaire et des dispositions diverses, n° 2868/4.

Ik heb amendementen ontvangen op het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 maart 1803 op het notarisambt, tot invoering van een tuchtraad voor de notarissen en de gerechtsdeurwaarders in het Gerechtelijk Wetboek en diverse bepalingen, nr. 2868/4.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 9 novembre 2022 je vous propose de renvoyer ces amendements en commission de la Justice (art. 93, n° 1, du Règlement).

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 9 november 2022, stel ik u voor de amendementen te verzenden naar de commissie voor Justitie (art. 93, nr. 1, van het Reglement).

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

J'ai reçu des amendements à la proposition de loi (Mme Nahima Lanjri et consorts) modifiant l'arrêté royal du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés en ce qui concerne les droits en matière de pension des accueillants conventionnés, n° 843/4.

Ik heb amendementen ontvangen op het wetsvoorstel (mevrouw Nahima Lanjri c.s.) tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, wat de pensioenrechten van aangesloten onthaalouders betreft, nr. 843/4.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 9 novembre 2022, je vous propose de renvoyer ces amendements en commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions (art. 93, n° 1, du Règlement).

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 9 november 2022, stel ik u voor deze amendementen te verzenden naar de commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen (art. 93, nr. 1, van het Reglement).

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Projets de loi et proposition (*continuation*)

Wetsontwerpen en voorstel (*voortzetting*)

18 **Projet de loi portant des dispositions fiscales et financières diverses (2899/1-5)**

18 **Wetsontwerp houdende diverse fiscale en financiële bepalingen (2899/1-5)**

Discussion générale (continuation)

Algemene bespreking (voortzetting)

La **présidente**: M. le ministre Van Peteghem était indisponible entre 16 h 00 et 16 h 30. Étant donné qu'il se trouve juste à côté, j'imagine qu'il est en route. Je vais faire vérifier cela et je propose à M. Van Hees de poursuivre son intervention entamée avant les questions d'actualité.

18.01 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Madame la présidente, je vais faire un résumé des points que j'ai déjà abordés en attendant l'arrivée du ministre.

Mon premier point concernait les accises sur le carburant. Les mesures du gouvernement sont totalement insuffisantes. Nous avons un système qui a déjà augmenté plusieurs fois les accises au lieu de les diminuer. Nous déposons donc un amendement pour bloquer à 1,40 euros – qui est la moyenne des années précédentes – le prix du carburant en diminuant les accises jusqu'à ce niveau.

Le deuxième point que j'ai abordé concernait la diminution de la TVA sur le gaz et l'électricité. Là aussi, nous constatons que les mesures sont totalement insuffisantes. Là aussi, nous déposons un amendement pour diminuer de manière définitive, et sans compensation par des accises, la TVA sur le gaz et l'électricité à 6 %, et non à 9 % comme le ministre l'a évoqué à une époque. Dans notre amendement, cette TVA à 6 % serait également appliquée au mazout de chauffage. Même s'il y a une législation européenne qui l'interdit, nous pensons que l'urgence sociale justifie d'aller au-delà des règles européennes. Il y a d'ailleurs des possibilités pour mettre cette réglementation entre parenthèses quand les conditions de crise l'imposent.

Voorzitter: Valerie Van Peel, ondervoorzitter.

Président: Valerie Van Peel, vice-présidente.

Madame la présidente, je constate que le ministre des Finances n'est toujours pas présent.

De **voorzitter**: Hij is op komst.

18.02 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Et il n'y a personne d'autre du gouvernement, à moins que M. Geens se considère toujours comme ministre des Finances?

De **voorzitter**: De heer Geens kan de rol van de minister niet op zich nemen op dit moment.

U hebt daar ook geen behoefte aan, mijnheer Geens? (*Hilariteit*) Oké.

Minister Vandenbroucke is wel op komst.

18.03 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Madame la présidente, je vais quand même entamer la troisième et avant-dernière partie de mon intervention qui concerne le registre UBO.

Le texte de loi prévoyait le *data mining* (exploration de données) sur le registre UBO, c'est-à-dire les données relatives aux bénéficiaires effectifs. Mais un amendement visant à retirer ce volet du projet de loi a été déposé en commission.

Comme moi, mes collègues d'Ecolo et du PS ont regretté le dépôt de cet amendement, en passant néanmoins sous silence le fait que le projet de loi ne prévoyait pas de *data mining* sur d'autres données, à savoir les données du point de contact central, c'est-à-dire les données relatives aux comptes bancaires belges. Or, ce *data mining* figure dans l'accord de gouvernement, contrairement d'ailleurs au registre UBO. Donc, ce qui figure dans l'accord de gouvernement ne se retrouve pas dans le texte de loi. Le dépôt d'un amendement visant à le retirer n'a donc pas été nécessaire.

Je tiens ici à ajouter que, selon l'accord de gouvernement, ce *data mining* aurait déjà dû être introduit en septembre 2021. Nous sommes aujourd'hui en novembre 2022.

En outre, le ministre des Finances, qui est absent, établit le lien entre les deux dossiers, à savoir le

data mining sur les données du registre UBO et le *data mining* sur les données du point de contact central, en soulignant le fait que les deux projets font face au même problème juridique et, surtout, aux remarques de l'Autorité de protection des données (APD) concernant un problème de respect de la vie privée.

Cependant, on peut constater que, pour une série d'autres projets de loi, le gouvernement ne respecte pas l'avis de l'APD. Cela me renforce dans l'idée que le problème est plus d'ordre politique que juridique et que ce *data mining* a beau avoir été adopté par les membres de la Vivaldi dans le cadre de l'accord de gouvernement, certains partis de cette coalition freinent des quatre fers.

Je rappelle que la Belgique reste une exception européenne en matière de secret bancaire puisqu'on est le pays qui maintient celui-ci.

Cela explique les difficultés que pose l'utilisation de ces données. On sait que les grandes fortunes belges adorent les paradis fiscaux, de sorte que les milliards d'impôts que les grands fraudeurs ne paient pas, ce sont bien évidemment les travailleurs qui doivent les payer. D'où l'urgence d'avancer dans ces mécanismes de lutte contre la grande fraude fiscale.

Le ministre des Finances, qui n'est toujours pas présent, promet de revenir avec un texte conjoint dans lequel seraient abordés à la fois l'exploration de données du registre UBO et l'exploration de données du point de contact central. Nous avons déjà un an de retard, et nous commençons à nous demander si nous n'allons pas terminer la législature sans voir se concrétiser cette promesse figurant dans l'accord de gouvernement.

J'en viens au dernier point de mon intervention, qui concerne les dispenses de versement du précompte professionnel, qui figurent aux articles 48 à 51 du projet de loi. Nous y trouvons quelques légères adaptations au système de dispenses du versement du précompte professionnel. Que sont ces dispenses? Il s'agit d'une sorte de vol légal – un vol, même s'il est légal, reste un vol – de l'impôt des travailleurs par le patron, qui prélève sur le salaire brut de ses travailleurs le précompte pour le verser au fisc, mais qui en conserve une partie pour lui. Une partie non négligeable, car elle s'élève actuellement à 4 milliards d'euros de dispenses du précompte professionnel par an. Vous imaginez tout ce qu'on pourrait faire avec le montant issu de ce vol légal de l'impôt des travailleurs par leur employeur.

En l'occurrence, nous sommes en présence de quelques mesures – ou plutôt des "mesurettes" – qui revoient à la marge ces dispenses de précompte professionnel. En commission, j'ai demandé au ministre des Finances combien ces légères adaptations allaient représenter sur le plan budgétaire. Il m'a répondu, et je cite le rapport: "M. Van Hees comprendra sans doute que les chiffres globaux concrets relatifs aux trois mesures qui apportent des corrections techniques au système ne sont pas encore disponibles pour le moment."

J'en conclus surtout que le ministre n'ose pas citer de chiffres en raison de leur petitesse par rapport au coût global que constituent les dispenses de versement du précompte professionnel. Selon le dernier rapport du comité de monitoring, les dispenses de versement du précompte professionnel représentent, comme je le disais, un montant de plus de 4 milliards d'euros. Il s'agit plus précisément de 4,2 milliards pour 2022, et l'estimation pour l'année prochaine est de 4,6 milliards d'euros. Le montant augmente donc sensiblement d'année en année.

En 2005, au début de la mise en oeuvre de cette mesure, celle-ci s'élevait à 198 millions. On passe de 198 millions à 4,6 milliards aujourd'hui. En moins de 20 ans, le coût a été multiplié par 23, sans que l'on puisse en démontrer les effets bénéfiques sur l'économie. En effet, en 2019, la Cour des comptes – ce n'était pas le premier rapport critique – a publié un rapport très sévère mettant en lumière l'absence d'effets bénéfiques sur l'économie, de graves lacunes en matière de contrôle ou encore, le fait qu'un petit nombre de grandes entreprises empochent une grande partie du pactole.

Voici deux exemples qui touchent aux dispenses de précompte professionnel visées par le projet de loi en question: les dispenses pour le travail d'équipe et de nuit. Nous avons dix grandes entreprises qui accaparent à elles seules 271 millions d'euros, soit 19 % du budget, tandis que plus de 5 000 entreprises doivent se partager 46 % de la manne. Autre exemple: les dispenses pour la marine marchande, où 10 grandes entreprises accaparent à elles seules 69 millions, soit 91 % du budget. C'est non seulement un vol de l'impôt des travailleurs, mais en plus, ce sont les grandes entreprises qui volent le plus leurs travailleurs. Et donc, une réforme d'envergure s'impose en ce qui concerne les dispenses de précompte

professionnel, et certainement pas les petites mesurettes qui se trouvent dans le projet en question.

Voilà, madame la présidente, et le ministre des Finances n'est toujours pas là. Hélas! Comment va-t-il pouvoir répondre à ma question et à mes observations? Je ne sais pas.

De **voorzitster**: Mijnheer Van Hees, het leven is hard. Ik dank u voor uw uiteenzetting.

Mevrouw Cornet, u krijgt het woord.

18.04 Cécile Cornet (Ecolo-Groen): Madame la présidente, je vous remercie de me donner la parole maintenant car je n'étais effectivement pas présente au début des débats.

Je voulais juste dire quelques mots, très brièvement, car ce projet de loi contient plusieurs dispositions que nous trouvons fort intéressantes.

La première mesure dont je voudrais parler, c'est cette réaction que le ministre propose face à l'augmentation du coût de la vie et qui est une des façons de soutenir les travailleurs en encourageant l'augmentation des indemnités kilométriques pour les trajets professionnels via le crédit d'impôt. Ce point est fort important pour nous. On sait la difficulté que cela représente pour certains travailleurs. Je pense particulièrement à des travailleuses dans certains secteurs où les salaires ne sont pas hyper élevés. C'est important d'avoir un encouragement qui consiste à augmenter les indemnités kilométriques. En séance, nous avons posé nos questions et j'ai reçu les réponses qui permettaient d'avoir toutes les assurances, notamment par rapport à l'application pour les ASBL.

La deuxième grande thématique sur laquelle je voulais intervenir, c'est la question de la lutte contre la fraude fiscale avec plusieurs facettes dans ces dispositions qui sont vraiment intéressantes. Vous connaissez le travail intense qu'Ecolo-Groen fournit autour de la lutte contre la fraude fiscale et autour de la juste collecte des impôts. Lorsque des mesures vont dans le bon sens et dans le sens d'une collecte correcte des impôts, nous voulons les signaler positivement.

En effet hier, on parlait, avec le ministre, des paradis fiscaux et des mesures à encore mettre en œuvre. On n'est toujours pas au bout de ce qu'il faut faire mais, en l'occurrence, dans ce projet de loi, on a différents éléments qui sont vraiment intéressants.

Je pense notamment à l'augmentation des possibilités pour l'administration d'avoir accès à des données qui ont fait l'objet d'un échange automatique d'informations et qui sortent de Belgique. Je pense aussi aux outils donnés aussi à l'administration pour contrer lorsque des contribuables sont manifestement de mauvaise foi et ne voudraient pas communiquer des informations. L'administration dispose de davantage d'outils. Il est important que l'administration puisse disposer de tous les moyens nécessaires pour pouvoir faire son travail. C'est ainsi que l'impôt est collecté de façon juste et équitable entre les contribuables. On notera au passage que cette mesure est tout à fait cadrée et mesurée, puisqu'elle nécessite le passage chez un juge qui pourra estimer l'utilité de prendre les mesures nécessaires.

Autre élément autour de la lutte contre la fraude: les modifications des délais d'investigation et d'imposition dans certaines conditions, notamment lorsqu'il y a des indices de fraude. Cela répond à des recommandations de l'OCDE, à l'importance de donner le temps lorsque l'administration est confrontée à des structures très complexes. Cela demande du temps et de l'énergie, des moyens pour instruire correctement les dossiers. Cette augmentation du délai d'investigation est appropriée et répond à une nécessité de terrain.

Outre cela, je soulignerai la vive attente que le groupe Ecolo-Groen manifeste vis-à-vis du ministre dans l'attente de cette loi sur l'utilisation du *datamining* dans le registre UBO car nous avons proposé de reporter la mise en œuvre de cette mesure pour davantage de sécurité juridique.

Je répète notre intérêt et notre souhait de la voir être mise en œuvre le plus rapidement et le plus solidement possible. Pour sa solidité juridique, son report valait la peine.

Enfin, on sent que ces mesures permettent une attention particulière à la lutte contre la fraude et c'est important pour nous. En effet, dans notre vision de la société, si certains contribuables ne jouent pas le jeu, cela ne va pas car cela se répercute sur ce que doivent payer les autres. Ceux qui paient leurs impôts de

façon honnête et normale, comme la plupart des contribuables, sont pénalisés par les pratiques déloyales de ceux qui fraudent. Les mesures destinées à lutter contre la fraude sont bonnes pour la justice fiscale.

Ecolo-Groen - je souligne "et Groen" parce que nous avons eu certains échanges et remarques sur cette dimension en commission - portent une attention très particulière à la justice fiscale et cela passe par des mesures de juste collecte et des mesures ambitieuses.

Monsieur le ministre, j'ai souvent eu l'occasion de vous le dire: nous soutenons les mesures qui vont dans le bon sens. Nous vous encourageons à continuer et nous serons toujours derrière vous pour vous soutenir et pour que vous alliez plus loin dans la lutte contre la fraude. Nous attendons les étapes suivantes et vous invitons à faire un pas de plus dans cette direction.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, als u nog wil antwoorden, krijgt u nu het woord.

18.05 Minister **Vincent Van Peteghem**: Collega's, mijn excuses dat ik net even niet aanwezig was.

Ik heb enkele opmerkingen gehoord die we in de commissie al zeer uitgebreid hadden besproken. Ook nieuwe zaken werden aangehaald. Ik ga daar even kort op in. Eerst was er de vraag over de termijn, vanuit de N-VA. Het is natuurlijk de bedoeling om de bijkomende termijn te gebruiken voor datgene waarvoor die bedoeld is. De belastbare basis is een bijzonder ruim begrip. Omwille van de rechtszekerheid en om procedurekwesties en discussies te vermijden, werd er een limitatieve lijst opgesteld van verworpen uitgaven die niet in de bijkomende termijn kunnen worden gecontroleerd. Als er andere bestanddelen van die belastbare basis zijn, kunnen die wel gecontroleerd worden binnen de bijkomende termijn.

Zowel van de heer De Roover als van de heer Vermeersch was er de vraag over de kennisgeving. Met de vereenvoudiging van de kennisgeving en de beperking tot de belasting en de aanslagjaren waarvoor het fraudeonderzoek wordt geopend, dient de fiscus niet op voorhand het vermoeden van fraude aan te tonen, alvorens het eigenlijke onderzoek aan te vatten. Zo wordt er veel meer gealigneerd met de regels die vandaag al van toepassing zijn voor de btw. Aan de fiscale onderwerpen die kunnen worden onderzocht naar aanleiding van de kennisgeving is niets gewijzigd. De administratie dient enkel nog kennisgeving te doen van het feit dat zij vermoedens van fraude heeft en de termijn voor fraude opent. Eens het fraudeonderzoek geopend is, kan zij de nodige navordering doen van de belastingen die blijken uit het onderzoek van de fiscale situatie.

Wat de onderzoekstermijnen betreft is de bijkomende verjaringstermijn noodzakelijk, omdat de internationale transacties ook veel meer tijd vergen om te controleren. Er worden bijvoorbeeld dikwijls inlichtingen gevraagd aan andere staten. Er zullen binnenkort ook veel meer *joint tax audits* georganiseerd worden. Deze ingewikkelde onderzoeken en het vragen van inlichtingen aan het buitenland kosten natuurlijk ook tijd. Bovendien hebben belastingplichtigen nu ook meer tijd om onderhandelingen te voeren met de administratie om tot een akkoord te komen zonder jarenlange discussie.

De complexe aangiftes zijn beperkt tot zeer specifieke gevallen die niet frequent voorkomen en die een groot risico van fiscale ontwijking inhouden. Deze zijn dus niet automatisch uitgebreid tot alle gevallen van internationale handel, zoals u daarnet stelde, mijnheer Vermeersch. Het gaat om een aantal zeer specifieke gevallen, waarvoor er een groter risico is van fiscale ontwijking.

De heer Piedboeuf verwees naar het handvest voor de belastingbetaler. Het regeerakkoord voorziet dat we een gedragscode instellen inzake het wederzijdse respect en professionalisme om de betrekkingen tussen de fiscale controlediensten en ondernemers in het kader van de fiscale controles en fraudebestrijdingsprocedures te verbeteren. Mijn administratie is daarvoor momenteel in overleg met externe stakeholders om te bewerkstelligen dat we deze code gezamenlijk en op een constructieve manier kunnen opstellen.

Mijnheer Van Hees, u hebt een aantal opmerkingen gemaakt over de accijnzen. We hebben deze discussie echter al gehad in de commissie. We hebben het ook al verschillende malen gehad over uw vragen over onder andere de datamining. Mijn administratie is nu bezig met de opmaak van een juridische analyse van het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Zoals ik gisteren in de commissie al heb aangegeven, gaat dat over gelijkaardige, principiële opmerkingen die we ook zullen meenemen in de remediëring van de regelgeving voor datamining op de gegevens van het CAP.

Tot slot nog de opmerking over de vrijstelling van de doorstorting van de bedrijfsvoorheffing. U hebt hier opnieuw uw gekende visie meegegeven, wat uiteraard niet verboden is, maar in de commissie hebben we daarover al verschillende discussies gevoerd.

Tot zover mijn repliek, mevrouw de voorzitter.

18.06 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de minister, u noemde de rechtszekerheid. Het is de rechtszekerheid die ons tot de bijkomende kritiek heeft gebracht. Het gaat immers om de rechtszekerheid van de belastingplichtige en om diens mogelijkheid met gelijke wapens te strijden. Wij mogen er toch niet van uitgaan dat die per definitie zou frauderen?

U verantwoordt eigenlijk niet waarom andere elementen, die eigenlijk niets met de zaak te maken hebben, niet in de uitzonderingsregels zijn opgenomen. Ik meen dat er onduidelijkheid blijft bestaan. Ik meen dat er proportionaliteitsproblemen blijven bestaan. Ik meen dat er, gelet op de wel erg lange termijnen die nu worden ingevoerd, ook rechtszekerheidsproblemen ontstaan.

Ik sluit mijn repliek af met het zinnetje dat de collega van Ecolo heeft uitgesproken. Zij zegt: wij zijn tegen fraude –waar ik haar trouwens in volg – want wat de ene fraudeert, moet de andere betalen. De brave belastingbetaler *est pénalisé par le comportement des fraudeurs*, of zo iets. Ik ben het daarmee eens, maar dat brengt wel de verplichting met zich dat een betere fraudebestrijding niet mag worden omgezet in hogere inkomsten voor de overheid. Die zou ingezet moeten worden in een beloning voor de brave belastingbetaler, die effectief meer belastingen heeft betaald omdat anderen gefraudeerd hebben.

Ik ben het eens met uw principe, collega Cornet, maar dat wordt vandaag niet toegepast. Vandaag wordt de belastingbetaler niet beloond wanneer fraudeurs worden gepakt en wanneer daardoor onterecht niet betaalde belastingen toch geïnd kunnen worden. Die worden niet omgezet in een belastingvermindering voor de brave belastingbetaler.

Ik zou eigenlijk graag hebben, mijnheer de minister, dat u het principe dat collega Cornet hier heeft aangesneden in de toekomst ter harte neemt, zodat effectief het principe opnieuw wordt ingevoerd dat belastingbetalers die het ernstig nemen met hun verplichting, beloond worden op het ogenblik dat fraudeurs gepakt worden.

18.07 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, met betrekking tot die fraudetermijn voor btw en die voorafgaande kennisgeving laat u in uw antwoord toch duidelijk uitschijnen dat er nog steeds een grijze zone is, dat die wetgeving onvoldoende duidelijk is en aanleiding zal geven tot heel wat discussie en dat de fiscus nog heel wat verduidelijkingen zal moeten geven. Ook inzake die aanslag- en controletermijnen blijven heel wat zaken onduidelijk en blijven bij ons nog heel wat vragen hangend.

Ik moet dan ook concluderen met hetgeen hier voorligt, dat het wellicht niet de laatste keer is dat wij dit bespreken. Het zal waarschijnlijk nog naar voren komen in het Parlement. Er zullen nog nodige verduidelijkingen moeten komen.

De vraag is ook of deze aanpassing van de wetgeving de juiste balans hanteert tussen enerzijds de belangen van de administratie, van de fiscus en anderzijds die van de belastingplichtigen. Wij zien dat die balans niet altijd in evenwicht is.

Wij zijn zeker niet overtuigd met hetgeen waarover wij vandaag moeten stemmen. Wij zijn ook niet overtuigd van de antwoorden die wij hebben gekregen. Die zijn onvoldoende duidelijk. Onze fractie zal zich dan ook onthouden.

18.08 Cécile Cornet (Ecolo-Groen): Madame la présidente, on sent qu'il faut toujours se méfier quand mon collègue de la N-VA est d'accord avec moi.

Je ne dis pas qu'il faut diminuer les impôts en se disant qu'on a bien lutté contre la fraude. Je dis que les entreprises et les citoyens qui jouent le jeu et qui contribuent à l'impôt doivent supporter des charges que d'autres n'ont pas. Dans les entreprises, cela crée une concurrence qui est inégale. Des PME qui n'ont par exemple pas accès à des conseils d'ingénierie fiscale de la même manière que de très grandes entreprises, cela m'irrite car il peut y avoir de grandes inégalités de traitement par la force et la complexité des choses. C'est pour cela que nous soutenons systématiquement ce qui tend à simplifier la réglementation. C'est une

logique que nous partageons avec le ministre, avec une réflexion, dans le cadre de la grande réforme fiscale, à la manière d'alléger la fiscalité sur le travail et la répartir autrement. Il est important que l'État ait les moyens de soutenir les citoyens, les indépendants et les entreprises, surtout pendant les crises. Ces moyens ne viennent pas de nulle part et vous savez comme moi qu'on estime la fraude fiscale à 30 milliards par an. Même si nous devons n'en capter qu'une partie, nous devons faire le travail. Et tout ce qui contribue à améliorer ce travail, nous le soutenons!

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2899/5)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2899/5)**

Le projet de loi compte 109 articles.
Het wetsontwerp telt 109 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

Art. 65

- 8 – Marco Van Hees (2899/6)

Art. 110(n)

- 9 – Marco Van Hees (2899/6)

* * * * *

Conclusion de la discussion des articles:
Besluit van de artikelsgewijze bespreking:
Réservés: les amendements et l'article 65.
Aangehouden: de amendementen en het artikel 65.
Adoptés article par article: les articles 1 à 64 et 66 à 109.
Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 64 en 66 tot 109.
* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

19 **Projet de loi modifiant la loi du 20 juin 2012 modifiant diverses dispositions relatives au statut des militaires (2746/1-3)**

19 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 20 juni 2012 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het statuut van de militairen (2746/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De heer Bayet, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2746/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2746/3)**

Le projet de loi compte 9 articles.
Het wetsontwerp telt 9 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 9 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 9 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

20 **Projet de loi modifiant la loi du 20 mai 1994 relative aux statuts du personnel de la défense (2747/1-3)**

20 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het personeel van defensie (2747/1-3)**

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Verhaert en mevrouw Ponthier, rapporteurs, verwijzen naar het schriftelijk verlag.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2747/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2747/3)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant la loi du 20 mai 1994 relative aux statuts du personnel de la Défense".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het personeel van Defensie".

Le projet de loi compte 3 articles.
Het wetsontwerp telt 3 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

21 **Projet de loi modifiant diverses dispositions relatives au passage au sein de la même catégorie de personnel ou à l'admission dans une autre qualité ou catégorie de personnel du militaire de carrière ou du militaire avec une carrière à durée limitée (2760/1-3)**

21 **Wetsontwerp tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de overgang binnen dezelfde personeelscategorie of de opname in een andere hoedanigheid of personeelscategorie van de beroepsmilitair of van de militair met een loopbaan van beperkte duur (2760/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De heren Verduyck en Creyelman, rapporteurs, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

21.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, alvast bedankt voor de goede leiding en mag ik zeggen, dadendrang.

Wij hebben het woord niet gevraagd voor de twee vorige punten en mijn betoog zal zich hier beperken tot een soort van stemverklaring. Wij gaan namelijk over het algemeen akkoord met de voorstellen over de uitbreiding van de vergoedingen bij ongeval, ziekte en overlijden en over de uitbreiding van de rechtshulp, zoals die in de commissie zijn besproken.

Het voorliggende wetsontwerp bevat inderdaad heel wat positieve zaken. We hebben het in de commissie bijvoorbeeld gehad over de betere interne promotiemogelijkheid voor de masters met een B-niveau om door te stromen naar een A-niveau. Dat vinden wij een heel goede zaak. Ook het feit dat bepaalde verplichte vormingen bij categorieën van interne promotie worden geschrapt, omdat het eigenlijk om een louter administratieve procedure en dito barrière gaat, kunnen wij steunen.

De minister weet dat wij bij een specifiek element een aantal vragen en bezorgdheden hadden, namelijk de derde voorwaarde opgenomen in het wetsontwerp over de afschaffing van de beperking van het aantal keren dat een militair kans kan maken om te promoveren. Krachtens de huidige wet kan iemand vier keer kans maken om te promoveren en als dat niet lukt, komt hij niet meer in aanmerking voor promotie.

Met het voorliggend wetsontwerp wil de minister dat onbeperkt maken. Ook als iemand keer op keer mislukt, krijgt hij onbeperkt de kans om te promoveren. De minister zei in de commissie dat ze schat dat een tiental personen op jaarbasis daarvoor in aanmerking zou komen. Onze vrees is dat er daardoor een carrousel op gang kan komen. Van iemand die vier keer op rij niet slaagt voor een interne promotie, kan men veronderstellen dat hij gewoon niet geschikt is voor die functie. Door de aanpassing wordt, al dan niet bewust, de indruk gewekt dat de lat om te kunnen promoveren veeleer lager wordt gelegd dan hoger. Voor ons moet die lat net omhoog en moeten we voldoende personeel in dienst krijgen en houden en voldoende interne carrièremogelijkheden bieden en moet dat personeel bekwaam, fit en voldoende gemotiveerd zijn. Vandaar dat wij ons zullen onthouden op het wetsontwerp.

21.02 **Annick Ponthier** (VB): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, wij hebben in de commissie al gezegd dat wij begrijpen dat dit ontwerp past in het verhogen van de attractiviteit van Defensie als werkgever, met het verhogen van rekruteringen en retentie tot gevolg. Dat is zeker niet overbodig. Dat wil men onder meer doen door de promotie van het diploma van officier van het niveau B naar het niveau A te vergemakkelijken. Ik heb alle begrip voor die maatregel. Het gaat hier over 5 % van de officieren van het niveau B die in het bezit zijn van een master en die bewezen hebben over het nodige intellectuele potentieel te beschikken om een carrière uit te bouwen als officier van het niveau A, met reeds verworven capaciteiten

die ze ook aanwenden. Daar kunnen wij uiteraard niet tegen zijn.

Met dit ontwerp wil men ook de aantrekkelijkheid van Defensie verhogen door reclassering mogelijk te maken voor kandidaat-militairen die niet slaagden voor hun basisvorming voor sociale promotie. Dat is een redenering die wij ook kunnen volgen. Het zou jammer zijn om kandidaten met interesse in een job bij Defensie af te stoten, terwijl ze hun potentieel elders in de organisatie zouden kunnen benutten. Het is goed dat er op dat vlak mogelijkheden komen om hen te reclasseren.

Er was echter een 'maar' van onze fractie over een aantal maatregelen in dit wetsontwerp. U hebt als minister de ambitie om Defensie aantrekkelijker te maken en de aanwervingen te verhogen, alsook om het grote personeelsverloop tegen te gaan en de pensioneringsgolf te drukken. Dat is meer dan nodig.

Tijdens een briefing in de commissie over de laatste stand van zaken zagen we echter dat het streefcijfer nog mijlenver weg ligt. De maatregelen begrijpen wij maar, de heer Buysrogge zei het ook al, u wilt in het ontwerp ook een voorwaarde opheffen die bepaalt dat een militair niet meer dan vier keer mag worden afgewezen voor een opname in een andere categorie of in een andere hoedanigheid in dezelfde personeelscategorie.

Wij willen op veel vlakken onze redelijkheid tonen. Wij zien ook voordelen in het versoepelen van de organisatiestructuur, maar hierin ziet onze fractie toch vooral wanhoopsmaatregelen om zo veel mogelijk militairen te kunnen behouden, misschien wel ongeacht hun competenties voor een bepaalde functie. Dat is voor ons iets te welwillend.

Dat is meteen de reden waarom wij ons over dit wetsontwerp in de commissie hebben onthouden. Wij zullen dat hier later vandaag ook doen.

21.03 Minister **Ludvine Dedonder**: De voorgestelde maatregelen veroorzaken geenszins een verlaging van de vereiste kwaliteit, maar zijn een antwoord op concrete noden en situaties. De opheffing van de limiet van vier afwijzingen beoogt vooral om kandidaat-militairen van wie het dossier voor sociale promotie niet volledig in orde is wegens specifieke omstandigheden toe te laten dit alsnog te regulariseren. Het betreft ongeveer 2 à 3 % van de personen die recht hebben op sociale promotie. De reclassering in het kader van sociale promotie betreft enkel reclassering in een andere vormingscyclus binnen dezelfde personeelscategorie. Het betreft inderdaad zo'n 10 gevallen per jaar.

Je ne pense donc pas que c'est un acte désespéré.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2760/3)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2760/3)**

Le projet de loi compte 12 articles.
Het wetsontwerp telt 12 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 12 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 12 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

22 **Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 131 concernant la fixation des salaires minima, notamment en ce qui concerne les pays en voie de développement, adoptée à Genève le 22 juin 1970 par la Conférence Internationale du Travail à sa 54e session (2795/1-3)**

22 **Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 131 betreffende de vastlegging van minimumlonen, in het bijzonder met betrekking tot de ontwikkelingslanden, aangenomen te Genève op 22 juni 1970 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 54e zitting (2795/1-3)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De rapporteur is mevrouw Ponthier, die naar het schriftelijk verslag verwijst.

Mevrouw Ponthier, u hebt het woord voor een toelichting van het standpunt van uw partij.

22.01 **Annick Ponthier** (VB): Mevrouw de voorzitter, als sociale volkspartij zijn wij uiteraard voorstander van een systeem van minimumlonen, want dat is een onmiskenbaar onderdeel van een sociale welvaartsstaat. De werknemers moeten die minimale bescherming genieten, zeker in kwetsbare beroepsgroepen.

Op inhoudelijk vlak hebben wij toch vraagtekens geplaatst bij het verdrag van de internationale arbeidsorganisatie waarmee dit wetsontwerp instemt. De conventie nr. 131, waarover dit wetsontwerp gaat, wil ons model van minimumlonen wereldkundig maken. Wij zijn voorstander van een sterke sociale zekerheid, maar dat betekent natuurlijk niet dat wij ons sociaal model op de hele wereld moeten projecteren. Ontwikkelingslanden hebben, zoals u weet, elk een heel andere sociaal-economische context, arbeidsmentaliteit en cultuur die de uitbouw van een westerse sociale zekerheid in de weg zouden kunnen staan en dat ook vaak doen. Als die landen zichzelf ertoe willen engageren om een systeem van minimumlonen uit te bouwen om hun werknemers te beschermen, dan staan wij daar uiteraard achter.

Daar knelt het schoentje voor onze fractie. Wij vrezen dat zo'n minimumloonsysteem in arme landen, in ontwikkelingslanden, opnieuw op heel wat financiële steun vanuit het Westen zal leunen. Die middelen hebben wij op dit moment niet – eerder vandaag heb ik dat al aangehaald, de minister bevoegd voor Ontwikkelingssamenwerking is daarvan getuige – vanwege een energie- en koopkrachtcrisis die op ons eigen continent steeds woester en driester om zich heen slaat. Dezelfde opmerkingen die ik nu maak bij voorliggend wetsontwerp, hebben wij destijds ook geformuleerd bij het voorstel om een mondiaal fonds voor sociale bescherming uit te bouwen in de schoot van de VN. Dergelijke voorstellen zijn altijd goedbedoeld en klinken heel mooi, maar passen naar onze mening eerder in het rijk der idealistische utopieën. Inzake internationale politiek blijven wij nu eenmaal graag een partij van realisten.

Om die reden hebben wij ons bij de stemming in de commissie onthouden. Dat zullen wij straks ook doen bij de stemming in de plenaire vergadering.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2795/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2795/1)**

Le projet de loi compte 2 articles.
Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

23 **Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas concernant l'échange et la protection mutuelle des informations classifiées, fait à Bruxelles le 5 novembre 2019 (2796/1-3)**

23 **Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de uitwisseling en wederzijdse bescherming van geclassificeerde informatie, gedaan te Brussel op 5 november 2019 (2796/1-3)**

Sans rapport
Zonder verslag

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2796/1)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2796/1)**

Le projet de loi compte 2 articles.
Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

24 **Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord concernant la protection des informations classifiées, fait à Bruxelles le 1er décembre 2020 (2797/1-3)**

24 **Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de bescherming van geclassificeerde informatie, gedaan te Brussel op 1 december 2020 (2797/1-3)**

Sans rapport
Zonder verslag

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles
Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2797/1)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2797/1)**

Le projet de loi compte 2 articles.
Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

[25] Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de responsabilisation des employeurs concernant l'invalidité et en matière de financement alternatif de la sécurité sociale (2927/1-4)

[25] Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake responsabilisering van de werkgevers inzake invaliditeit en inzake alternatieve financiering van de sociale zekerheid (2927/1-4)

Discussion générale
Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De rapporteur is mevrouw Vanrobaeys, die naar het schriftelijk verslag verwijst.

[25.01] Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer de minister, het wetsontwerp valt in twee delen uit elkaar. Enerzijds is er de responsabiliseringsbijdrage van de werkgevers inzake invaliditeit en anderzijds is er de alternatieve financiering. U zult zich herinneren dat wij in de commissie tegen hebben gestemd en ik denk niet dat wij vandaag van mening zullen veranderen, tenzij u daartoe nog een poging zou ondernemen in reactie op mijn tussenkomst.

Het wetsontwerp wat betreft de responsabiliseringsbijdrage bevat vooral technische aanpassingen van de regeling die u invoerde inzake de responsabilisering van de werkgevers met betrekking tot de invaliditeit. Zoals u weet, zijn wij niet echt voorstander van deze regeling. Daarom steunen wij deze technische aanpassingen ook niet. Dat belet niet dat wij niet tegen het idee zijn om de werkgevers te responsabiliseren in het kader van hun inspanningen voor specifieke trajecten naar werk. Wij vinden het een goed idee om de

werkgever een deel van de kosten van de ZIV-uitkering te laten dragen wanneer hij weigert om werk te maken van trajecten naar werk. Ik denk echter dat deze maatregel werkgevers eerder zal bestraffen omdat zij de pech hebben met veel werknemers die ziek zijn geconfronteerd te worden. Bovendien zijn er sterke verschillen tussen werkgevers inzake het aantal invaliden, wat verschillende oorzaken kan hebben, ook binnen dezelfde activiteitensector. Uw wetsontwerp geeft hierop geen antwoord.

Bij werkgevers met slechts 50 werknemers kan de impact van het toeval nog steeds niet worden uitgesloten. Daarbij mag worden opgemerkt dat bij uitval wegens burn-out ook persoonlijke factoren kunnen meespelen, die een even grote impact kunnen hebben als werkgerelateerde factoren. Het is geen zwart-witsituatie. Wij vrezen dat deze responsabiliseringsmaatregel, met alle goede bedoelingen die erachter zitten, juist het tegendeel zal bereiken van wat men beoogt. Het geeft werkgevers immers een stimulans om juist zo weinig mogelijk mensen met een ziekte aan te werven, om zo het risico van extra bijdragen te vermijden. Mijns inziens betreft het hier ook alweer een gemiste kans om rond die toch wel belangrijke problematiek goed werk te leveren.

Dan kom ik bij de alternatieve financiering. Het gaat hier ook om een aantal technische aanpassingen. Het valt wederom op dat u die alternatieve financiering verder verhoogt. Dat is een beetje in tegenspraak met de wet van 18 april 2017, waarin werd vastgelegd dat er vanaf 2021 niet meer gewerkt zou worden met een forfaitair bedrag maar wel met een vast percentage van de btw en de roerende voorheffing. Wij stellen nu, twee jaar later, vast dat er toch nog steeds met forfaitaire bedragen wordt gewerkt, die de regering klaarblijkelijk naar eigen goeddunken kan aanpassen wanneer ze daar zin in heeft of daar nood toe ziet. Het gaat ook steeds omhoog, nooit wordt dat bedrag verminderd.

Dat komt ons inziens de regering goed uit, want hoe hoger de alternatieve financiering, hoe lager de evenwichtsdotatie. Een hoge evenwichtsdotatie krijgt natuurlijk veel gemakkelijker media-aandacht - negatieve media-aandacht - aangezien dat een goed zichtbare indicator is van hoe sterk de begroting van de sociale zekerheid uit evenwicht is. Die is ook uit evenwicht, u hebt op dat punt het rapport van het Rekenhof kunnen lezen.

Mijnheer de minister, wij merken graag op dat de wet uit 2017 ervan uitgaat dat het percentage van de btw en de roerende voorheffing dat naar de sociale zekerheid vloeit na de afschaffing van de toekenning van forfaitaire bedragen deels gebaseerd wordt op het laatst toegekende forfait. In de wet moet dat nog 2020 zijn en niet 2021. Wanneer u constant dat forfait verhoogt, zal er in het komende jaar natuurlijk een hogere alternatieve financiering kunnen worden gerealiseerd.

Ondertussen heeft de regering haar voornemen bevestigd om de eigen beslissing om de BBSZ af te bouwen, wat een goede zaak is, te gaan compenseren via een structurele verhoging van de alternatieve financiering van de sociale zekerheid. Dat is wederom de creatie van een extra koterij, die ten eerste afbreuk doet aan de doelstellingen van de regering-Michel, die via de wet uit 2017 de alternatieve financiering net wilde vereenvoudigen, en waarmee de regering ten tweede nogmaals aantoont dat zij niet de politieke moed heeft om haar eigen extra sociale uitgaven te gaan compenseren via besparingen in de sociale zekerheid. Er is op dat vlak nog wat efficiëntiewinst te boeken, zonder dat de genieters van de sociale zekerheid daar het slachtoffer van worden.

Maar goed, het beleid van deze regering is natuurlijk een keuze waar wij totaal niet achterstaan. Werken wordt ontmoedigd en uitkeringsafhankelijkheid wordt aangemoedigd. Dat maakt natuurlijk een besparing in die sociale zekerheid totaal onmogelijk. Mijnheer de minister, dat zijn onze argumenten om dit wetsontwerp niet goed te keuren.

25.02 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, vandaag liggen na de proefdraai van mogelijke sanctiemaatregelen voor werkgevers vooral technische aanpassingen op tafel. Ten eerste is er de vrijstelling voor de beschutte werkplaatsen of maatwerkbedrijven en uiteraard steunen wij die uitzondering. Ten tweede zijn er aanpassingen inzake de NACE-code. Ten derde wordt er een beperking ingevoerd, waardoor enkel bedrijven die het voorbije jaar drie werknemers in invaliditeit hadden, door de sanctiemaatregel worden getroffen.

Uit uw antwoorden in commissie leren we dat de sanctiemaatregelen ongeveer 5 miljoen euro opbrengen. Dat komt neer op gemiddeld 26.597 euro boete per bedrijf. Klopt dat of hebt u andere cijfers?

35 % van de bedrijven die onder de sanctiemaatregelen vallen, zou in de zorgsector actief zijn. Zullen de

sanctiemaatregelen ook bedrijven uit de poetssector treffen of niet? Dat is toch niet duidelijk.

Voor ons gaan de sanctiemaatregelen duidelijk niet ver genoeg. U hebt eigenlijk een wettekst op maat gemaakt, op basis waarvan niet al te veel bedrijven worden getroffen.

Ik wil ook graag weten wat er precies met de 5 miljoen zal gebeuren.

Wij zullen het wetsontwerp niet goedkeuren. Al kunnen wij akkoord gaan met sommige van de correcties, het gaat hier volgens ons niet om een echte responsabilisering van de werkgevers.

Wat de alternatieve financiering betreft, die steunen wij wel. Maar wij blijven met dezelfde vraag als in de commissie. Er is nu beslist om voor een deel uitstel en voor een deel afstel van sociale bijdragen voor volgend jaar ten belope van 1 miljard toe te kennen. Brengt dat eens te meer de financiering van de sociale zekerheid niet in gevaar?

Hebt u er al meer zicht op in welke mate die beslissing het gat in de sociale zekerheid zal vergroten? In hoeverre zal de belastingbetaler daar weer voor moeten opdraaien?

25.03 Channele Bonaventure (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, nous nous étions réjouis de voir aboutir le projet de loi visant à responsabiliser les employeurs qui font face à un nombre trop élevé de travailleurs malades au sein de leur entreprise.

J'ai bon espoir de pouvoir constater rapidement les impacts positifs de ce texte, qui a été voté précédemment, au sein des entreprises et sur les différents acteurs.

Avec le projet de loi qui nous est soumis, je vois l'occasion de renforcer la prévention des risques sur le lieu de travail, avec une attention renforcée sur la santé entre les différents partenaires dans le cadre des relations de travail.

En outre, mon groupe se réjouit de voir aboutir ce projet de loi qui prévoit une exception pour les entreprises de travail adapté, ce qui leur permet de poursuivre sereinement leur engagement social vis-à-vis des travailleurs qu'elles emploient dont le profil est particulier.

Nous soutiendrons donc ce projet avec enthousiasme.

25.04 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, collega's, ik hoor dat het ontwerp voor de ene te laks is en voor de andere te streng. De Vooruitfractie vindt het belangrijk dat met het ontwerp een essentieel principe in de wet wordt ingevoerd, namelijk het principe dat werkgevers verantwoordelijk maakt wanneer er bepaalde wantoestanden zijn in hun bedrijf en zij maar laten begaan, waardoor hun werknemers ziek worden.

De hoofddoelstelling van de maatregel is voor mij in de eerste plaats dat werkgevers, wanneer zij met dergelijke toestanden worden geconfronteerd, zich even een spiegel voorhouden en zich afvragen wat er beter kan, om hun werknemers gezond te houden, alsook dat zij een beter preventie- en welzijnsbeleid voeren. Indien zij dat niet doen, worden zij uiteraard gesanctioneerd. Indien zij dat niet doen, nemen zij immers hun verantwoordelijkheid niet en schuiven zij de verantwoordelijkheid af naar de collectiviteit en de sociale zekerheid. Het is belangrijk dat zij daaraan dan een bijdrage leveren.

Bovendien is het belangrijk dat na de proefdraai is beslist de maatwerkbedrijven uit de regeling te houden. Het gaat daarbij om tewerkstelling van heel kwetsbare werknemers. Het kan niet zijn dat werkgevers door de sanctie zouden worden afgeschrikt, om de meest kwetsbare mensen aan te werven. Ook zij verdienen immers alle kansen op tewerkstelling.

Tot slot, inzake de alternatieve financiering is het een belangrijk principe, waartoe wij ons hebben geëngageerd en dat ook in het regeerakkoord staat, dat wij altijd die financiering zullen waarborgen. Daarom worden ter zake via de alternatieve financiering de maatregelen gecompenseerd, onder andere de werkbonus en de afbouw van de bijzondere bijdrage sociale zekerheid. Dat is een duidelijke ommekeer en een duidelijk verschil met de vorige regering, zoals hier daarnet nog eens werd bevestigd. Die regering koos er veeleer voor om te besparen en uitkeringen in te korten van mensen die tegenslag hebben gehad in hun leven.

25.05 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Bedankt aan mijn fractieleidster voor de gedetailleerde uitleg over dit wetsontwerp.

Mijnheer de minister, ik wil de discussies die we in de commissie hebben gehad hierover niet tellen. Die waren ellenlang, langs twee kanten. Soms ging het wat harder dan anders. Ik wilde het echter begrijpen. Het eerste stuk van de wet hebben we al besproken en daar zal ik niet meer over beginnen. Dit betrof de re-integratie van de langdurig zieken. De Raad van State zei nee, de werkgevers zeiden nee, de vakbonden zeiden nee, het RIZIV zei nee. Alleen u zei ja, we gaan daarvoor.

We hebben daar dus ellenlange discussies over gehad. Ik vroeg mij af hoe u daaraan kwam. Toen dacht ik terug aan de woorden van een van mijn mentors, u goed gekend, wijlen de heer Ulburghs, priester-arbeider, die aan de frontlijn stond van de mijnwerkers. Toen ik ongeveer veertien jaar was, zei hij tegen mij dat er twee soorten politiciers zijn. Er zijn academische politiciers, die weten het beter en luisteren nooit naar de mensen. Er zijn ook echte politiciers, die op straat staan, die weten wat er leeft, die tussen de mensen komen. Die woorden ben ik nooit vergeten. Ik had dat verwacht bij liberale collega's. Ik had dat misschien wel voor een stuk verwacht bij rechts. Van u, van de oude garde, had ik dat echt niet verwacht.

Op een gegeven moment stond responsabilisering op de agenda van de werkgevers. Ik dacht dat u eindelijk geluisterd had, nadat ik dat honderd keer had gezegd in de commissie. We zullen hen eindelijk tot de orde roepen. Ik kom hier en neem het dossier erbij. Ik zie een lege doos maal vier. Dat is gewoon het absurdeste van het absurdeste. Dat is hetzelfde als snelheidsboetes uitschrijven in een veldweg. U zal juist hetzelfde doen. U mag zich een academicus noemen. U hebt cijfers. Er zijn meer dan 500.000 langdurig zieken. De grootste groep zit bij de 55-plussers. Die haalt u eruit. Dan is er een heel grote groep van langdurig zieken, de interimers, die eigenlijk het vuilste werk krijgen. Die haalt u er ook uit. Dan worden bedrijven enkel bestraft boven de 50 werknemers.

Ik heb er lang over nagedacht hoe u aan het cijfer van 50 werknemers kwam. Raar maar waar, dat zijn de bedrijven met een syndicale delegatie of een CPBW. Laat dat nu net de bedrijven zijn waar u het minste problemen had, mijnheer de minister.

Laten we eerlijk zijn, ik wil niet iedereen over dezelfde kam scheren. U zei dat ik wat ludieke voorbeelden geef, maar het is de realiteit. Ik ben gisteren aan de stakingsposten nog eens gaan luisteren naar diezelfde werknemers. Ik heb me niet boven hen gesteld, alsof ik alle waarheid in pacht heb, ik heb me daar gewoon opgesteld als de vakbondsman die ik bijna mijn hele leven ben geweest. En weer hoorde ik hetzelfde! Het ging niet alleen over de energieprijzen! Het ging daarom: "Ja, we moeten langer werken en nu ben ik nog verplicht om langer te werken, want ik krijg mijn energiefactuur niet meer betaald. Mijn knoken zijn kapot, en als ik bij het ziekenfonds durf aan te kloppen... Mijnheer Colebunders... Ik moet weer een opleiding gaan volgen. Ik ben 54 jaar, en waar ga ik anders nog aan de bak komen? Ik heb nog nooit een computer van dichtbij gezien, maar ik kan wel een huis metselen. Ik kan een huis metselen, maar ik heb de pech in een bedrijf te werken met minder dan 50 werknemers, en mijn werkgever heeft nooit geïnvesteerd in een bouwlift, die heeft geïnvesteerd in zijn Jaguar. En weet je wat die nu van jullie cadeau krijgt? Ik word zonder opzeg afgedankt! Ik word zonder opzeg afgedankt en mijn broer, die werkt in een fabriek met 5.000 werknemers. Zijn knoken zijn niet kapot, maar hij gaat wel controle krijgen. Hij wel! 0,028 % van de bedrijven."

U hebt hier de cijfers zelf gegeven. 5 miljoen euro boete, voor 192 bedrijven. Alsof ik tegen een politieagent zeg: "U gaat nu flitsen en u neemt de eerste 192 auto's, en dan stoppen we voor dit jaar. En als u er 190 hebt, dan pakken we er volgend jaar 194."

Mijnheer de minister, als men zo aan politiek moet doen, als men zo een bedrijf moet leiden, geloof me, heel veel bedrijven zouden over de kop gaan. Ik geef u één goede raad. Ik nodig u uit. Op 4 december zijn er opnieuw acties, en er zullen er nog heel veel volgen. Zet uw trots nu eens aan de kant, ik ga u niet aanvallen, we gaan gewoon met z'n tweeën luisteren, we gaan de straat op, naar uw achterban, of de achterban die u zou moeten verdedigen – ik wil u opnieuw de Internationale uitleggen, al gaat het dan veel te lang duren – en dan gaan we gewoon luisteren en eens opnieuw over dat artikel praten. Maar het is te laat. We gaan er nu over stemmen. Ik geef u dus een goede raad: luister eens af en toe. Luister naar de gewone man, in plaats van alles uit uw boeken te halen.

25.06 Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik wil de collega's die weer zijn tussenbeide

gekomen bedanken, want ik denk het een goed staal is van het debat dat we in de commissie hebben gevoerd. Er werden relevante opmerkingen gemaakt. Ik zou eerst nog even willen terugkomen op iets wat de heer Van der Donckt heeft gezegd, waarmee ik – denk ik – eigenaardig genoeg ook een antwoord geef aan de heer Colebunders.

Mijnheer Van der Donckt, u zei dat men die bedrijven daar onrechtvaardig mee zou treffen, aangezien een bedrijf er niets aan kan doen dat sommige mensen langdurig ziek worden en uitvallen. De hele methode is er net op gericht om niet pure toevalstreffers te zoeken. Daarom starten we in grotere bedrijven om met grote getallen en correcte vergelijkingpunten rekening te kunnen houden. Ik moet nog antwoorden op iets wat u in de commissie hebt gezegd, namelijk dat de Raad van State ook opmerkingen maakte over het feit dat we vergelijkingen maakten met een factor x, binnen een sector van gelijkaardige bedrijven, en een factor y, waarmee men een bedrijf met de volledige private sector vergelijkt. U zei dat dit voor de Raad van State een probleem was, maar bij de gewijzigde tekst heeft de Raad van State geen opmerkingen meer gemaakt.

Wij zeggen inderdaad dat men een bedrijf moet vergelijken met gelijkaardige bedrijven in dezelfde sector. Dan zijn we ook het strengst. Als men twee keer meer mensen laat uitstromen naar langdurige ziekte, dan is men slecht bezig en krijgt men op den duur een financiële tik op de vingers, een boete. De vergelijking met de totale economie maken we voorzichtiger. In dat geval is het pas een probleem als men in een bedrijf drie keer meer mensen laat uitstromen dan in de totale economie. De Raad van State vindt dat eigenlijk oké.

We kijken inderdaad naar grotere bedrijven omdat we niet willen... Ik zal een extreem voorbeeld geven, mijnheer Colebunders. Als in een bedrijf met twee werknemers één werknemer door een kanker wordt getroffen die niets met het bedrijf heeft te maken, waardoor die werknemer langdurig in het ziekenhuis verblijft, dan is 50 % van het personeel in dat bedrijf uitgevallen wegens langdurige ziekte. Die gevallen moet men eruit halen. Men moet met een voldoende grote groep werknemers werken, waardoor men kan meten of een bepaald bedrijf sterk verschilt van een ander bedrijf. Men moet inderdaad kijken naar bedrijven met minstens 50 werknemers, waarvan er minstens 3 mensen zijn uitgevallen. We laten 55+ers uit de statistieken, omdat we weten dat die vaker ziek worden.

We willen bedrijven met oudere werknemers niet straffen. We willen altijd een vergelijking zoeken tussen een bedrijf en de groep, waarbij de groep minstens tien bedrijven telt. Als men naar de hele economie moet kijken omdat men een zeldzame activiteit uitoefent, dan vergelijken we ook met de meest tolerantie vergelijkingfactor, met name drie. Dat klinkt als algebra, maar dat doen wij om domme toevalstreffers te vermijden en ervoor te zorgen dat wij daarover uitspraken kunnen doen.

Mijnheer Colebunders, ik moet u toch wel tegenspreken op basis van de steekproef die wij gedaan hebben. U zegt dat er in de grote bedrijven geen probleem is. Hoe kunt u dan uitleggen dat er grote bedrijven zijn die in vergelijking met gelijkaardige bedrijven, twee keer zo veel mensen hebben die uitstromen in langdurige ziekte? Dat zijn geen toevalstreffers meer. Dat is beleid. Dat gaat niet over een persoon die kanker heeft gekregen. Dat is beleid.

Ook in de sector van de grote bedrijven zien wij bedrijven waar veel meer mensen gedumpt worden in langdurige ziekte dan in andere bedrijven. Die gaan we aanspreken. Op dit moment doen we dat niet in de kleinere bedrijven omdat we denken dat dit niet zo evident is, want dan zit men met die kleinere getallen en krijgt men meer toevalstreffers. Daarmee ondermijnt men het eigen beleid, als men zou moeten bekennen dat men met toevalstreffers aan het werken is.

Wil dat zeggen dat we nooit naar kleinere bedrijven zullen uitbreiden? Dat hoort u mij niet zeggen. Laat ons dit eerst eens proberen.

Mevrouw Merckx zei het al. Dit geldt inderdaad ook voor de non-profit. Er zijn ziekenhuizen waar veel meer mensen uitstromen naar langdurige ziekte dan andere ziekenhuizen. Dat zijn allemaal ziekenhuizen die allemaal op dezelfde manier worden gefinancierd. Zij hebben allemaal dezelfde cao's. Zij hebben allemaal dezelfde organisatie. Sommige ziekenhuizen doen het veel slechter dan andere ziekenhuizen. Dat betekent dat men in een grote organisatie een groot verschil aan kwaliteit van het beleid kan hebben en daarin moet optreden. Dat gaan we dus doen.

Mevrouw Merckx, dat klinkt op het eerste gezicht vervelend dat we ook in de non-profit gaan optreden. Wat zal met de opbrengst daarvan, met die 5 miljoen euro gebeuren? Wij zullen die gebruiken om acties te ondersteunen voor de verbetering van arbeidsvoorwaarden in de betrokken sector.

Het geld moet dus echt gebruikt worden. Het is niet de bedoeling om zoveel mogelijk boetes te heffen, het is wel degelijk de bedoeling om het geld te gebruiken.

Mijnheer Colebunders, ik heb Jef Ulburghs vele jaren heel goed gekend. Ik beschouwde hem echt als een vriend en durf te zeggen dat hij mij ook wel als een vriend beschouwde, maar u kunt het hem niet meer vragen om te checken. We kunnen hem niet vragen hoe hij over dit wetsontwerp zou hebben gestemd. Ik heb een zeer sterk aanvoelen dat wijlen Jef Ulburghs het een goed ontwerp gevonden zou hebben, maar we weten het niet. Ik denk wel met plezier aan hem terug.

Jef Ulburghs was ook een man die stappen vooruit wilde zetten, het was een man die actie wilde. Dat doen wij met dit wetsontwerp. Met het knipperlichtensysteem willen wij actie krijgen in bedrijven, willen we verbetering krijgen in bedrijven. Ik wil dat dus sterk verdedigen.

Mevrouw de voorzitter, ik ga niet in op de discussie over de alternatieve financiering.

Mevrouw Merckx, ik heb uitgelegd waarom we dat niet doen voor de tijdelijke en eenmalige ingrepen die wij volgend jaar doorvoeren. De alternatieve financiering gebruiken we voor structurele verminderingen van bijdragen die wij vervangen door structurele, dus blijvende nieuwe inkomsten. Voor wat we maar één jaar doen, hoe belangrijk dat ook is, want het gaat inderdaad over veel geld, laten wij de evenwichtsdotatie spelen en niet de alternatieve financiering.

25.07 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik heb een simpele vraag. Een bedrijf dat een arbeidsongeval heeft, is dat daar blij mee? Wat zal dat kosten aan extra verzekeringspremie? Het zou natuurlijk heel erg zijn als grote bedrijven zich daar niet aan houden. Ik heb jarenlang tegen arbeidsongevallen en werkdruk en dergelijke gevochten. Ik kreeg op een zeker ogenblik de directie niet mee toen ik vond dat er veel te veel arbeidsongevallen gebeurden en dat men aan de gezondheid van de werknemers moest denken. Toen heb ik de berekening gemaakt van extra verzekeringspremies. Weet u wat er toen kwam? Bijna een ongeval is ook een ongeval. We gingen verder dan wat ik vroeg, wat men begreep plots dat als het zou gebeuren, het flink geld zou kosten.

De werkgever kan er niets aan doen en u grotendeels ook niet, omdat uw voorgangers er waren, maar waar er vroeger een vangnet was van brugpensioen en daarna SWT, is er nu niets meer. De grootste groep van die mensen, sowieso één op drie, sluit u al uit. Die andere grote groep, die nooit met brugpensioen of SWT kan, die sluit u uit en zet u in de werkloosheid. U laat de werkgever geen opzeg betalen. Laten we eerlijk zijn, met een loopbaan van 30 jaar moet de werkgever een serieuze ontslagvergoeding betalen. Hij krijgt het nu gratis en als hij gepakt wordt komt er een boete. Een supergroot bedrijf krijgt misschien eens een serieuze boete, maar procentueel stelt die niets voor. U hebt die cijfers zelf genoemd. U had het vorige keer over een heel groot bedrijf dat een hoge boete had gehad. Mag ik dat cijfer weten of moet ik daarvoor een schriftelijke vraag indienen? U heeft vorige keer gesproken over 192 bedrijven die samen 5 miljoen moesten betalen. Ik heb toen gesproken over het gemiddelde van 20.000 of 25.000 per bedrijf. U heeft toen gezegd dat er één groot bedrijf tussen zat. Mag ik weten wat daarvoor de boete was?

25.08 Minister Frank Vandenbroucke: Dat ben ik alweer vergeten, dat moet ik opzoeken. Stel mij misschien een schriftelijke vraag.

25.09 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Ik wil dat zo doen. Laten we zeggen dat het een som van 250.000 euro betreft. Is dat een grote som voor een groot bedrijf volgens u? Dat kost het Ford om een wc-pot te plaatsen, bij wijze van spreken. Cru gezegd, mijnheer de minister, u weet goed genoeg dat ik gelijk heb. De opzegvergoeding die aan die man moest betaald worden was veel groter dan nu, met een risico van 0,028 % kans om gepakt te worden en misschien een boete te moeten betalen, die lager ligt dan de opzeg van die man die al die jaren werd uitgeperst als een citroen.

La **présidente:** Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2927/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2927/4)**

Le projet de loi compte 8 articles.
Het wetsontwerp telt 8 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 8 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 8 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

26 **Projet de loi portant des modifications relatives aux prestations de santé en matière de dispositifs médicaux et d'implants (2870/1-5)**

26 **Wetsontwerp houdende wijzigingen betreffende geneeskundige verstrekkingen op het gebied van medische hulpmiddelen en implantaten (2870/1-5)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De heer Creyelman, rapporteur, verwijst naar het schriftelijk verslag.

26.01 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, het wetsontwerp regelt de registratie van implantaten en invasieve medische hulpmiddelen. Dat is noodzakelijk. De N-VA-fractie vindt het essentieel dat wanneer aan een patiënt een implantaat of invasief medisch hulpmiddel wordt toegekend, dat te allen tijde traceerbaar is. Men moet weten waar het vandaan komt, welke verschillende fases het hulpmiddel heeft doorlopen, hoe veilig het is en hoe het in good practices bij de patiënt wordt ingebracht.

Wij zijn daar voorstander van, maar wat in het wetsontwerp problematisch is, is dat het niet de hele scope van implantaten en medische hulpmiddelen omvat. Zo worden tandheelkundige implantaten niet in rekening genomen en voor de patiënt is het nochtans ontzettend belangrijk dat die implantaten van productie tot plaatsing kunnen worden gecontroleerd en getraceerd. De N-VA-fractie zal zich onthouden, omdat we dat een absoluut minpunt vinden.

Voor de tekst aan de commissie werd voorgelegd, had hij al heel wat opmerkingen van de Raad van State gekregen. Er is daaraan min of meer tegemoetgekomen, maar wij vinden dat er toch maar half werk werd geleverd. Als we het hebben over invasieve medische hulpmiddelen en implantaten, dan moeten we kijken naar een optimale regulering van die middelen voor onze patiënten, zeker in het kader van innovatie. We stellen vast dat zowel voor de producent als voor de patiënt de regulering niet optimaal is.

Mijnheer de minister, ik nodig u, zoals ik reeds deed in commissie, uit om werk te maken van de terugbetaling en het terugbetalingskader voor invasieve medische hulpmiddelen en implantaten, zodat er zekerheid is voor zowel de ontwikkelaar en de producent als de patiënt. Voor implantaten die gedurende korte tijd in de patiënt worden ingebracht, minder dan 30 dagen, is er geen kader waarnaar de producent zich kan richten. Dan is het eigenlijk wachten op de goodwill van de Staat.

Innoverende implantaten zouden wel kunnen worden ondergebracht in het kader van de klinische toepassing, dat nu heel beperkt is, mijnheer de minister. Dat zou moeten opgezet worden. Er zou een betere toegang moeten komen voor dergelijke innoverende applicaties, die voor de patiënten echt wel baanbrekend kunnen zijn. Wij hebben het dan over brillen, oogprothesen, hoortoestellen, wagentjes,

orthesen, uitwendige prothesen. Ook daarvoor is er geen rechtszekerheid voor zowel producent als patiënt. Dat is absoluut een werkpunt. Wij vinden het een beetje jammer dat dat hierin niet werd meegenomen.

Onze reden van onthouding ligt echter vooral in de onvolledige scope van het ontwerp en in het feit dat patiënten die zich wenden tot bijvoorbeeld de tandarts of parodontoloog, geen zekerheid hebben over de traceerbaarheid van de medische hulpmiddelen die bij hen gebruikt worden. Dat lijkt ons echt wel essentieel.

26.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, tijdens de tweede lezing vroeg ik in hoeverre het wetsontwerp tegemoetkomt aan het probleem van de hoge kosten van implantaten en de wijze van terugbetaling in ons land, daarbij verwijzend naar de *implant files*. Daaruit leerden we namelijk dat bepaalde cardiologen gefinancierd worden door bepaalde producenten van pacemakers. Er zijn dus heel wat problemen in ons land.

Ik vroeg u tijdens de commissievergadering ook wat het jaarlijkse budget in België is voor implantaten, of u dat vergeleken had met onze buurlanden en of de hoge kostprijs ervan in België een probleem doet rijzen voor de terugbetaling van sommige ervan. Voor sommige implantaten wordt de terugbetaling beperkt tot een aantal ervan per jaar, waardoor patiënten soms tot het jaar daarop moeten wachten, eer ze een nieuw implantaat kunnen krijgen. U zei alleen dat het om ongeveer 800 miljoen euro per jaar ging en dat u geen antwoord had op mijn andere vragen. U wilt werken met de tellers waarvan sprake in artikel 4 van het wetsontwerp. Daarmee zouden ook de kosten worden gemonitord. Kunt u mij nu wel een antwoord geven op mijn vragen?

26.03 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, monsieur le ministre, chers collègues, il est clair que l'enregistrement des dispositifs médicaux (implants, suivi, traçabilité et donc, des leviers importants par rapport à la sécurité du patient) constitue un point éminemment important.

En revanche, sur votre projet de loi, monsieur le ministre, des interrogations majeures se posent quant à l'utilisation de toutes ces données à des fins autres que celle de la sécurité du patient. En effet, votre projet de loi est marqué par toute une série d'insuffisances et d'imprécisions en la matière sur qui peut utiliser ces données, pour quelle finalité, etc. lorsqu'on est dans un cadre qui n'est plus celui de la sécurité du patient en tant que telle. C'est d'autant plus vrai qu'il ne s'agit pas de données anonymisées, lesquelles sont mises et peuvent être mises dans un second temps à disposition d'autres partenaires et à d'autres fins que celle de préserver la sécurité du patient, à qui on a implanté un dispositif médical. Cela n'a d'ailleurs pas manqué d'être relevé par le Conseil d'État. Du côté de l'APB, une série de remarques et d'interrogations subsistent. Nous verrons ce qu'il en est au niveau des arrêtés ministériels que vous devrez pendre en la matière.

Pour toutes ces raisons, nous nous abstiendrons sur ce texte.

26.04 Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de interventies zijn pertinent en weerspiegelen het debat in de commissie.

Mevrouw Depoorter, u hebt terecht gezegd dat wij voor grote beleidsuitdagingen staan betreffende tandimplantaten. Ik heb alleen gezegd dat dit wetsontwerp van toepassing is op een domein waartoe de tandimplantaten niet behoren. Dit ontwerp gaat over implantaten die tot het ressort behoren van de Commissie tegemoetkoming implantaten. Het gaat meer bepaald over implantaten en invasieve medische hulpmiddelen. De invasieve medische hulpmiddelen die in de mond of het aangezicht worden gebruikt en waarvan een deel in de mond of uitwendig zichtbaar is, vallen niet onder het domein van de Commissie tegemoetkoming implantaten en invasieve medische hulpmiddelen, ze vallen wel onder het ressort van de Dentomut. Heel dat laatste domein valt niet onder de bepalingen van voorliggend wetsontwerp. Er zijn veel uitdagingen inzake betaalbaarheid, terugbetaling en wetenschappelijke evidentie, dus ik volg u in wat u daaromtrent zegt, maar de tandimplantaten vallen hier niet onder.

Mevrouw Merckx, ik heb eigenlijk niets toe te voegen aan wat ik in de commissie gezegd heb. In de commissie heb ik gezegd dat wij ongeveer 800 miljoen terugbetalen. U vraagt naar een internationale vergelijking, maar ik heb geantwoord dat ik die niet kon maken. Dat is ondertussen nog steeds niet gelukt, want dat is echt een studie op zich. Ik vind uw vraag niet verkeerd, maar wij zouden desgevallend het Kenniscentrum moeten opdragen om een internationale studie te maken en dat zal volgens mij een paar maanden vergen. Een internationale vergelijking is natuurlijk interessant, maar die heb ik tussen de commissievergadering en vandaag dus niet kunnen maken.

Madame Fonck, le plus important pour moi est que nous ayons suivi l'avis de l'Autorité de protection des données. Votre crainte porte sur la protection des données, autrement dit celle des patients. Tout ce que je puis vous dire est que nous avons suivi l'avis de l'Autorité.

Je pense à un débat intéressant, mais je vous propose, madame la présidente, de ne pas le tenir ici. Sinon, M. Colebunders dira encore que cela devient fort académique... En tout cas, il existe un débat très intéressant relatif à la comparaison de l'usage des données anonymisées avec celui des données pseudonymisées.

Il y a une série d'applications en termes de recherche et de suivi pour lesquelles des banques de données anonymisées ne sont simplement pas utilisables. Il faut des données pseudonymisées pour faire des recherches fines sur une série de questions tout à fait pertinentes. Mais je répète que l'Autorité de protection des données a donné un avis sur ce qui est sur la table ici et nous l'avons suivi. Je propose de poursuivre ce débat une autre fois.

26.05 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le ministre, ce n'est pas juste un débat théorique. En pratique, cela concerne d'abord et avant tout chaque patient et la confidentialité de ses données de santé. Je pense vous l'avoir déjà dit et je continuerai à vous le répéter aussi souvent que nécessaire: le cœur du problème pour ce qui concerne les données pseudonymisées en Belgique, c'est que c'est le même pseudonyme par patient, peu importe les banques de données. Et que se passe-t-il? Dans des registres différents pour des pathologies différentes, un même pseudonyme est ainsi utilisé pour un même patient. On croise donc les différents registres et on peut dès lors effectivement lever la confidentialité sur des données. C'est véritablement un problème. Vous hochez la tête négativement.

C'est un débat qui est tout sauf théorique mais effectivement éminemment technique. Par rapport à cela, un certain nombre d'experts se sont clairement engagés pour expliquer cet enjeu important et pour démontrer le soi-disant secret derrière la pseudonymisation telle qu'elle est organisée en Belgique.

Je reste persuadée que cette zone de fragilité subsiste. Ce n'est pas l'enjeu principal, mais c'est quand même bien le choix exposé dans votre texte. Plusieurs partenaires de votre gouvernement - dont votre parti, si je puis me permettre, monsieur le ministre - étaient d'accord lorsqu'ils étaient dans l'opposition et puis, tout d'un coup, la version a changé. Cela pose un certain nombre de questions plus politiques mais je ne les aborderai pas ici. Je vous remercie, madame la présidente.

26.06 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik ben wat teleurgesteld. Dit is opnieuw geen antwoord op mijn vraag.

Ik vroeg naar uw visie op het budget voor de implantaten. Welke oplossing biedt u voor de problemen die er zijn met de terugbetaling van die implantaten? Hoe zit het met de prijs van de implantaten in België? Ligt die hoog of laag? Zijn daar problemen mee? Ik denk het wel. De prijs ligt vrij hoog. We kunnen serieus aan kostenbesparing doen indien we onder andere beter zouden onderhandelen met de firma's. U zegt dat dit misschien een studie voor het Kenniscentrum is. Dat is niet zo. Dat is iets waar u als minister beleid rond moet voeren. U moet ervoor zorgen dat we de juiste prijs betalen. Ik had ook gedacht dat ik een antwoord zou krijgen op al die problemen wat betreft *conflict of interest* rond de implantaatfiles. U hebt geantwoord op de belangenvermenging dat er een transparantieregister is. Het ging er juist om in het hele dossier dat een aantal maanden geleden uitgebracht is dat het transparantieregister op niks trekt. Als minister van Volksgezondheid moet u daar orde op zaken stellen.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles **Bespreking van de artikelen**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2870/1)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor

de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2870/1)**

Le projet de loi compte 14 articles.
Het wetsontwerp telt 14 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 14 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 14 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

27 **Projet de loi réintroduisant un droit au petit chômage pour les travailleurs afin de recevoir un vaccin contre le coronavirus COVID-19 (2950/1-3)**

27 **Wetsontwerp houdende herinvoering van een recht op klein verlet voor werknemers met het oog op het toegediend krijgen van een vaccin ter bescherming tegen het coronavirus COVID-19 (2950/1-3)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

27.01 **Anja Vanrobaeys**, rapporteur: Mevrouw de voorzitter, de vergadering van de commissie voor Sociale Zaken vond gisteren, op 8 november plaats, waar de minister van Werk eerst een toelichting heeft gegeven bij het wetsontwerp, dat ertoe strekt om het klein verlet voor vaccinatie onder dezelfde voorwaarden als voorheen te verlengen van 1 oktober tot en met 31 december 2022.

Tijdens de discussie hebben de N-VA en het Vlaams Belang laten weten dat de socio-economische context volgens hen nu niet te vergelijken valt met de vorige vaccinatiecampaagnes. Volgens hen is er daarom ook minder urgentie. Toen was dat meer aanwezig met het oog op het heropstarten van de economie, maar ook om de druk in de zorg weg te nemen.

Zij stelden daarnaast ook vragen bij de retroactiviteit. Ze vroegen ook naar het advies van de sociale partners. Ze gaven ook aan dat de herfstboostercampagne ondertussen voorbij is en dat er mogelijkheden zijn om zich buiten de werkuren te laten vaccineren.

De andere aanwezige fracties steunden het wetsontwerp wel. Cd&v en Vooruit stelden ook vragen over hoe de maatregel concreet zou worden toegepast, gezien de retroactieve inwerkingtreding. De MR kon het wetsontwerp wel steunen, maar uitte wel enkele twijfels bij het nut ervan, gezien de mogelijkheden om zich bij dokters en apothekers te laten vaccineren.

De minister heeft geantwoord dat de NAR pas op 15 september een brief heeft gestuurd, waarin men liet weten dat ze zich achter de doelstelling van het vaccinatieverlof konden scharen. Daarom kon de ministerraad pas op 30 september de beslissing tot verlenging nemen. Daarom gaat de retroactiviteit pas in op 1 oktober en niet begin september.

De minister heeft erop gewezen dat hij het vaccinatieverlof wel noodzakelijk vond. Hij vond ook dat de situatie verschilde met de vorige vaccinatiecampaagnes, maar hij wees toch op het belang om zo veel mogelijk mensen te vaccineren voor de volksgezondheid, maar ook voor de economie.

Hij vond ook dat er op dat vlak na de herfstbooster nog stappen vooruit kunnen worden gezet.

Daarop hebben PS, Ecolo-Groen, MR, cd&v, Open Vld en Vooruit het wetsontwerp goedgekeurd. De N-VA heeft tegengestemd, Vlaams Belang onthield zich en de PVDA was afwezig.

27.02 **Björn Anseeuw** (N-VA): Dank u, collega Vanrobaeys, voor het kundige verslag. Het klopt wat u in uw verslag zegt dat wij het in de N-VA enigszins verbazingwekkend vinden dat dit voorstel hier vandaag ter tafel

ligt. Laten we ernstig blijven, vandaag nog klein verlet toekennen voor een coronavaccinatie, dat is toch niet meer aan de orde.

Twee jaar geleden was de context helemaal anders. Toen legde de overheid draconische maatregelen op aan heel wat economische sectoren, aan bijna de hele samenleving. De regering had zich toen tot doel gesteld een vaccinatiegraad van 70 % te behalen en dat als een van de bepalende elementen te gebruiken om de samenleving te bevrijden uit de wurggreep van de draconische maatregelen. Vandaag is dat allemaal niet aan de orde. U kunt vandaag nog een debat voeren over het huidige belang van al dan niet vaccineren, maar dat debat wordt hier nu niet gevoerd. En zelfs al komt u na dat debat tot het besluit dat het nog altijd ontzettend belangrijk is, dan betekent dat nog niet dat u een beroep moet doen op klein verlet. Wie zich wil laten vaccineren, kan dat perfect doen buiten de werkuren. Op zich is daar niets mis mee.

Ten tweede is het zo dat de ondernemers vandaag voor ongelooflijke...

27.03 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer Anseeuw, ik hoor het u allemaal graag zeggen...

27.04 Björn Anseeuw (N-VA): Dat vind ik fijn.

27.05 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Maar het gaat hier om een unaniem advies van de sociale partners, per brief verstrekt, waar ook de werkgevers achter staan. Eerlijk gezegd, de situatie is inderdaad veranderd.

Ik heb in de commissie ook gezegd dat volksgezondheid en economie samen gaan. We hebben er allen, ook de werkgevers, belang bij dat er een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad is om uitval te vermijden.

Vorige week las ik in de krant dat veel werknemers ziek zijn. We hebben in oktober ook nog een verhoogd aantal coronabesmettingen gehad. We hebben er dus allen belang bij dat iedereen gevaccineerd en goed beschermd is tegen mogelijke langdurige gevolgen van COVID-19. Deze zijn misschien wel uitzonderlijk, maar het komt nog altijd voor. Op deze manier kunnen we er ook snel van verlost zijn.

Dat zijn allemaal zaken waarvoor vaccinatie kan helpen, dus ik begrijp uw standpunt niet. Volksgezondheid en een goede economie gaan voor mij samen.

27.06 Björn Anseeuw (N-VA): Ik heb nooit beweerd dat een goede volksgezondheid niet zou samengaan met een goed draaiende economie.

Collega Vanrobaeys, ik wil u een vraag stellen. Er zijn vandaag veel meer vaccins in omloop dan enkel deze tegen COVID. Ik hoor hier telkens het argument dat het belangrijk is dat veel mensen het vaccin tegen COVID-19 nemen en dat het daarom nodig is om klein verlet in te voeren zodat mensen zich kunnen laten vaccineren tijdens de arbeidstijd met loonsbehoud.

Zijn alle andere vaccins dan niet belangrijk? Daarvoor is er namelijk geen klein verlet voorzien. Waarom is dat dan niet voor het griepvaccin? Er zijn immers heel wat kwetsbare mensen die elk jaar overlijden aan de gevolgen van griep. Is dat dan een minder belangrijk vaccin of gaat het hier veeleer om een symbool dat u moeilijk kunt lossen? Het is immers het ene of het andere.

Ik hoor dan ook graag van u of de andere vaccins niet belangrijk zijn en of het voor de andere vaccins veel gemakkelijker is om ze buiten de arbeidstijd te krijgen dan een coronavaccin vandaag.

27.07 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Uiteraard vind ik die andere vaccins even belangrijk. Werkgevers die het goed menen met hun personeel geven het griepvaccin gewoon op het werk en dan is er ook behoud van loon. Ik zie daar geen enkel verschil.

Alleen is er bij de herfstbooster gekozen voor vaccinatiecentra. Daarom is het met terugwerkende kracht in werking getreden. De minister van Werk legde heel duidelijk uit waarom het niet tot 1 september teruggaat. Er wordt hier gekozen voor een andere weg, vandaar ook dat klein verlet.

Ik vind andere vaccins even belangrijk. En die kunnen ook toegediend worden op het werk, met behoud van loon.

27.08 Björn Anseeuw (N-VA): Heel veel vaccins worden helemaal niet op de werkvloer toegediend. Dat is

dus klinkklare onzin.

Ik onthoud vooral uit uw antwoord dat u heel wat werkgevers eigenlijk niet van goeder trouw verdenkt op het moment dat zij vaccins niet gaan laten toedienen tijdens de arbeidstijd op de werkvloer. Tot zover uw appreciatie voor heel wat werkgevers die het vandaag ontzettend moeilijk hebben.

Dat is het tweede punt dat ik wil maken. Heel wat kmo's en zelfstandigen, kleine ondernemingen, hebben het vandaag ontzettend moeilijk om het werk geregeld te krijgen, om te kunnen blijven werken in die economische crisis, met die energiecrisis. Dan vindt u het vandaag, uitgerekend vandaag, zelfs nog gepast om hen een extra klein verlet in de nek te draaien. Het is inderdaad op kap van die ondernemers en kmo's, die kleine zelfstandigen die het vandaag reeds ontzettend moeilijk hebben. En dat voor een vaccin dat men perfect buiten de arbeidstijd kan krijgen als men dat echt wil.

De N-VA vindt dit in de huidige context compleet ongepast. Dat is de reden waarom wij dit wetsontwerp niet zullen goedkeuren. Het is ongepast om onze ondernemers, onze kleine zelfstandigen, onze kmo's nog eens extra te belasten op een moment dat ze niet meer weten hoe ze alles moeten geregeld en betaald krijgen.

27.09 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Net daarom. Het hangt af van waar men werkt en naar welk vaccinatiecentrum men gaat, maar een afwezigheid van een uur, twee uur of hoogstens een halve dag, weegt helemaal niet op tegen werknemers gezond houden en een misschien veel langere afwezigheid wegens ziekte.

27.10 Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw Vanrobaeys, ik vind dat u zeer licht gaat over de afwezigheid van een halve dag met behoud van loon. Weet u waarom ik dat vind? Om de heel eenvoudige reden dat het vandaag al peperduur is om iemand te werk te stellen. U denkt dat u als overheid eenzijdig kan beslissen om nog eens een belasting op te leggen. Dat is wat u eigenlijk doet met dit klein verlet, dat eigenlijk niet nodig is. Daar gaat het om. U zegt dat er hier wordt gekozen voor een andere piste dan voor de vaccinatie buiten arbeidstijd. Er wordt geen andere piste gekozen. U had moeten zeggen dat u een andere piste kiest, dan bent u eerlijk en duidelijk. Dit is niet de keuze die wij voorstaan.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion.
(Rgt 85, 4) **(2950/1)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2950/1)**

Le projet de loi compte 4 articles.
Het wetsontwerp telt 4 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

28 Proposition de résolution relative à la protection des droits des femmes en Iran (2996/1-2)
28 Voorstel van resolutie betreffende de bescherming van de vrouwenrechten in Iran (2996/1-2)

Cette proposition a été adoptée par la commission des Relations extérieures en application de l'art. 76 du

Règlement.

Dit voorstel is aangenomen door de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen met toepassing van art. 76 van het Reglement.

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2996/2)**

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2996/2)**

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

De rapporteurs zijn mevrouw Özen, de heer Ducarme en mevrouw Safai

28.01 Darya Safai (N-VA): Mevrouw de voorzitter, vrouw, leven, vrijheid. Ik begin mijn betoog met de slogan van het Iraanse volk tijdens zijn revolutie.

De **voorzitter**: Mevrouw Safai, ik zal u moeten onderbreken. Er moet eerst een mondeling verslag komen, omdat er geen schriftelijk verslag was. U staat als één van de rapporteurs vermeld, samen met de heer Ducarme en mevrouw Özen. Die zijn hier echter niet.

28.02 Darya Safai, rapporteur: Ik ben ook rapporteur, maar ik heb het verslag hier niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Özen komt net binnen, met het mondeling verslag, neem ik aan.

28.03 Özlem Özen, rapporteur: Madame la présidente, chers collègues, nous avons adopté ce texte relatif à la protection des droits des femmes en Iran hier en commission des Relations extérieures.

Conformément à la décision de la Conférence des présidents du 9 novembre dernier, la commission des Relations extérieures s'est réunie le même jour, sur la base de l'article 76 du Règlement de la Chambre, afin de débattre de la situation des droits des femmes en Iran. L'ensemble des groupes ont unanimement condamné la répression violente des manifestations et la violation des droits humains, notamment des femmes, en Iran.

Les débats ont ensuite été menés sur la base d'un projet de proposition de résolution sur lequel l'ensemble des groupes ont pu exposer leur point de vue et proposer des amendements.

Les intervenants ont souligné que la répression des manifestations qui ont fait suite au décès de Mahsa Amini et la violation répétée des droits humains, en particulier des droits des femmes, étaient injustifiables et inacceptables. Elles doivent non seulement être dénoncées et condamnées par une position ferme de la Belgique mais le gouvernement belge doit aussi utiliser tous les moyens possibles pour contribuer à améliorer la situation des droits humains et des femmes dans ce pays.

Le débat a également porté sur la nécessité d'imposer des sanctions à l'Iran, certains membres estimant même que de nouvelles sanctions devaient être mises en œuvre à cet égard

Voilà pour ma partie de rapport.

Chers collègues, je profite de ma présence au perchoir pour intervenir au nom de mon groupe.

La **présidente**: Vous ne pouvez pas car nous avons besoin d'un rapport oral. La situation est un peu particulière. M. Ducarme, qui est rapporteur pour une partie, n'est pas présent. Il y a également une partie du rapport à présenter par la collègue Safai. Avez-vous la suite du rapport?

28.04 Özlem Özen (PS): Peut-être pourriez-vous décider d'une suspension de cinq minutes?

La **présidente**: Avez-vous l'intégralité du texte?

28.05 Özlem Özen (PS): La question n'est pas là. Nous avons décidé qu'il y aurait trois rapports. Je peux

céder ma place à Mme Safai pour sa partie du rapport.

La **présidente**: D'accord.

Collega Safai, zal u het vervolg van het mondelinge verslag brengen?

28.06 Darya Safai, rapporteur: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zal het eerst hebben over hoe alles gisteren in de commissie is verlopen. Alles ging vlot. Over bepaalde zaken deelden wij dezelfde mening en was het niet nodig om in discussie te gaan. Er was één punt waarop de collega's van PVDA zich hebben onthouden. De reden daarvoor was dat zij geen sancties willen tegen het Iraanse regime. Zij vinden dat het niet aan ons is om een ander regime sancties op te leggen.

Iedereen veroordeelde de gewelddadige onderdrukking van de bevolking en kwam op voor de rechten van de Iraanse vrouwen. We zullen de regering vragen om aandacht te schenken aan het promoten van de vrouwenrechten in Iran, waarvoor de vrouwen aldaar zelf ook ijveren. Ook vragen wij in de resolutie dat de politieke gevangenen in Iran zonder enige voorwaarde zouden worden vrijgelaten.

Verder vragen wij aan de regering om er op Europees niveau voor te ijveren dat de Revolutionaire Garde van Iran op de sanctielijst wordt geplaatst. Dat is een belangrijk punt. De Garde is immers een terroristische organisatie die in Iran onschuldige mensen op straat vermoordt. Zij moet dus op de Europese sanctielijst komen.

We hebben in de resolutie ook gevraagd dat Iran uit de Commissie voor de Status van de Vrouw van de VN zou worden gezet, aangezien het niet verdient daar deel van uit te maken. De reden waarom Iran daar nu lid van is, is dat vier westerse landen daarvoor hebben gestemd. Wij hebben de regering gevraagd er alles aan te doen om het Iraanse regime uit die commissie te verwijderen. Dat was in het algemeen wat wij besproken hebben. Er waren 24 punten, waarvan ik de belangrijkste heb aangekaart. Tot zover mijn rapportering.

De **voorzitter**: Het mondelinge verslag is afgesloten.

Ik geef mevrouw Safai opnieuw het woord voor haar eigen tussenkomst.

28.07 Darya Safai (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, "vrouw, leven, vrijheid!" Ik begin mijn toespraak met de slogan van het Iraanse volk tijdens zijn revolutie. Die slogan vertelt zijn droom en vat die samen. Voor die slogan zijn tot nu toe al meer dan driehonderd mensen gedood. Het is een revolutie waarin mannen samen met vrouwen, met risico voor eigen leven, vechten voor vrouwenrechten en vrijheid.

Voorzitter: Éliane Tillieux, voorzitter.

Président: Éliane Tillieux, présidente.

De revolutie van het Iraanse volk is de eerste revolutie ter wereld waarin vrouwen pioniers en leiders zijn. Het is de eerste revolutie van een natie die begint met het woord "vrouw" en verdergaat met de woorden "leven" en "vrijheid". Het verbranden van hidjabs en het afknippen van haren zijn de belangrijkste symbolen van die revolutie, die al meer dan vijftig dagen duurt.

Er gaat geen dag voorbij dat wij geen getuige zijn van het gewelddadige en wrede optreden van de repressietroepen van de islamitische republiek bij het onderdrukken van Iraanse burgers. Tot nu toe zijn reeds vijftig kinderen bij die protesten gedood. Militairen vallen zelfs meisjesscholen aan, arresteren de kinderen en zetten velen van hen gevangen. Verschillende schoolmeisjes zijn gedood bij de aanval van de militairen van de islamitische republiek op hun scholen.

Onlangs raakte bekend dat 227 leden van het 290 zetels tellend ondemocratisch parlement van Iran de rechterlijke macht hebben opgeroepen om doodvonnissen uit te spreken voor de Iraniërs die tijdens de aanhoudende antiregimeprotesten worden gearresteerd.

Ik geef een kleine kanttekening. Ondertussen zijn er bijna 15.000 onschuldige manifestanten gearresteerd. Hun leven is in gevaar.

Het systeem van de islamitische republiek is gebaseerd op apartheid, apartheid op basis van geslacht en religie. Om het juridische statuut van vrouwen in de islamitische republiek te kunnen begrijpen, hoef ik geen

lange lijst te maken van de antivrouwenwetten van de islamitische republiek. Het volstaat te zeggen dat volgens artikel 297 en 435 van het islamitische wetboek van strafrecht de waarde van het leven van een vrouw lager is dan dat van de linkertestikel van een man.

Het is duidelijk dat Iraanse vrouwen zich nooit aan die wetten hebben gehouden, waardoor ze systematisch en dagelijks worden onderdrukt. Volgens de statistieken van de Islamitische Republiek Iran worden elk jaar meer dan 3 miljoen vrouwen door de politie gearresteerd wegens verplichte hidjab en worden elke maand ongeveer 40.000 auto's in beslag genomen vanwege de slechte hidjab van hun vrouwelijke bestuurders. Al die vernederingen en repressies waren gericht tegen vrouwen die waarde hechten aan gelijke rechten en deelnemen aan de samenleving. Een duidelijk voorbeeld is het aantal vrouwelijke studenten aan de universiteiten van het land. 67 % van de Iraanse studenten zijn meisjes, de hoogste statistieken ter wereld.

Het was vanzelfsprekend, logisch en voorspelbaar dat de vrijheidslievende, egalitaire en progressieve Iraanse vrouwen eindelijk een grote revolutie zouden ontketenen tegen de achterlijke vrouwvijandige regering van de islamitische republiek, de revolutie waar wij vandaag getuige van zijn.

Zonder enige twijfel zal het Iran van de toekomst democratisch en seculier zijn. Zonder enige twijfel zullen Iraanse vrouwen ervoor zorgen dat er binnenkort geen spoor meer van het islamisme in Iran overblijft. Het Westen praat en onderhandelt al jaren met de verkeerde partner, met name het regime in Iran. De echte bondgenoten van het Westen zijn de mensen die vandaag op straat komen om hun basisrechten terug te verwerven en die voor vrouwenrechten, voor leven en voor vrijheid strijden. De vrijheidstrijders strijden al jaren voor de waarden die het Westen uitdraagt en zo graag doorgeeft aan de rest van de wereld. Zij strijden om echte bondgenoten te hebben en een betere wereld te creëren.

De vrijheidstrijders in Iran vechten vandaag voor waarden zoals gelijkheid, vrijheid en secularisme in een democratisch Iran en dit met gevaar voor het eigen leven. Als Iraniërs dit eindelijk zouden kunnen realiseren, zullen ze ook veiligheid en rust in de regio kunnen brengen en een veilige regio is een uiterst goede zaak voor het Westen. Het regime beschouwt het Westen ideologisch als een aartsvijand die van de wereldkaart zou moeten worden gewist. Dat is nu net de reden waarom ze bondgenoot van Poetin zijn. Zo kunnen ze Oekraïne, lees het Westen, doen knielen en hun ware bondgenoot Poetin laten zegevieren tegen het Westen.

De onveiligheid in de regio heeft miljoenen ontheemden uit Syrië en Irak naar het Westen gestuurd met alle gevolgen van dien. Er zijn dus veel voordelen voor het Westen om de Iraanse bevolking te steunen. Ze hebben geen militaire of financiële steun nodig, het is enkel nodig om op de juiste manier hun vijanden te verzwakken, zodat zij de strijd kunnen winnen.

De **voorzitter**: Mevrouw Safai, mag ik u vragen uw betoog af te ronden, alstublieft?

28.08 Darya Safai (N-VA): Onlangs gaf de voormalige president van de Verenigde Staten, Barack Obama, in een gesprek toe dat de Verenigde Staten in 2009 een fout hebben gemaakt door tijdens de protesten van de Groene Beweging in Iran niet de kant van de mensen te kiezen. Die keuze betreurt hij nu.

Het is tijd voor het Westen nu wel wakker te worden. Morele steun. Juiste sanctiemaatregelen. Ervoor zorgen dat de Iraniërs over internet beschikken, zodat zij niet afgeslacht worden zonder dat de wereld kan toekijken. En dat allemaal voor het Westen, voor vrouw, leven en vrijheid.

Collega's, ik wil jullie bedanken voor jullie samenwerking en voor de steun die jullie de Iraniërs aanbieden.

28.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Collega's, de dood van Mahsa Amini op 16 september 2022 heeft een golf van protest teweeggebracht in Iran. Helaas was er ook een golf van absolute repressie. Het is dus belangrijk dat we met dit Parlement unaniem op de barricade staan voor vrouwen- en mensenrechten in Iran.

Ik had gehoopt dat we unaniem zouden beslissen, maar de PVDA/PTB-fractie heeft er, tot onze grote verbazing, voor gekozen om deze resolutie niet te steunen. Ik zal daarover echter straks nog iets zeggen.

Desalniettemin is het belangrijk dat het Parlement de repressie in Iran absoluut veroordeelt. Dat ligt ook in de lijn van de oproepen die er al waren op allerlei internationale fora. Er was bijvoorbeeld de oproep van de secretaris-generaal van de VN, maar er waren ook verklaringen van de Hoge Vertegenwoordiger van de

Europese Unie voor Buitenlandse Zaken met de vraag aan Iran om de repressie te stoppen.

We kennen het betreurenswaardige verhaal van Mahsa Amini die werd gearresteerd door de zedenpolitie, maar wellicht gestorven is ten gevolge van bijzonder zwaar politiegeweld dat daar werd gebruikt. Sindsdien zien we een patroon waarbij Iraanse veiligheidstroepen van dichtbij met scherp schieten op mensenrechtenverdedigers, betogers en op vredevolle manifestaties. Ook kinderen worden gevisieerd. Er zouden al meer dan 26 kinderen tussen 11 en 17 jaar gedood zijn bij de protesten. Vele honderden kinderen zouden ook al zijn opgesloten in "medische psychologische centra" waar zij zagezegd zouden moeten worden heropgevoed.

Gelukkig zijn er nu al zware sancties van kracht tegen Iran. Ook andere landen hebben aangekondigd hun sanctieregime te versterken. Begin oktober trof het Verenigd Koninkrijk sancties tegen de Iraanse zedenpolitie en tegen de leiders van het regime, en op 17 oktober keurde de Europese Unie bijkomende sanctiepakketten goed.

Het Parlement moet absoluut de systematische schendingen van de vrouwenrechten in Iran veroordelen. Het is belangrijk dat ook onze regering te kennen geeft dat wij alle slachtoffers steunen die in Iran worden gediscrimineerd op grond van gender, seksuele geaardheid of levensbeschouwelijke overtuiging.

In dit voorstel van resolutie hebben wij 24 verzoeken aan de federale regering en enkele bilaterale eisen, waaronder de vraag aan onze regering om de onmiddellijke vrijlating te bepleiten van alle betogers en alle politieke gevangenen. We openen ook een piste die voor de Ecolo-Groenfractie bijzonder belangrijk is, namelijk extra controle op wat er gaande is in Iran. Vandaar onze vraag aan de speciale VN-rapporteur naar internationale controle op de repressie in Iran. We eisen ook bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden van de vrouwen en meisjes in Iran, en daarbij hameren we zeker op de naleving van de mensenrechten in het algemeen, de rechten van vrouwen en meisjes, maar ook in het bijzonder van LGBTQI-personen.

We vragen de federale regering ook voorstellen te steunen die strekken tot de ontzetting van Iran uit de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw. Voorts vragen we de uitwerking te steunen van nieuwe sancties tegen Iran.

Collega's, wij mogen niet tevreden zijn met wat nu al werd beslist, maar moeten aan andere landen wereldwijd vragen om ook sancties te treffen en Iran te isoleren.

Eén fractie in dit Huis, de PVDA/PTB, heeft er tot mijn verbazing voor gekozen om deze resolutie niet te steunen. Ik vraag mij af welk kompas de PVDA/PTB heeft inzake buitenlands beleid, als men ervoor kiest om een resolutie inzake de mensenrechten in Iran niet goed te keuren. Wat is uw kompas, collega's? Ik vind dit stuitend en schokkend. Ik vrees dat er een patroon in zit. Resoluties die de mensenrechtenschendingen door het Chinese regime veroordelen, worden door u niet goedgekeurd. Resoluties die de Russische inval in Oekraïne veroordelen, worden door u niet goedgekeurd. Blijkbaar nu ook de resolutie over de meedogenloze repressie van Iran tegen vrouwen en meisjes in Iran, die u niet goedkeurt. Wat mij betreft, is dat stuitend. Het maakt mij heel wantrouwig over waar uw prioriteiten liggen inzake buitenlands beleid.

28.10 Özlem Özen (PS): Madame la présidente, chers collègues, Masha Amini avait 22 ans. Elle aurait pu être ma sœur et aurait aussi pu être la vôtre. Elle est morte. Morte pour une mèche de cheveu qui dépassait de son foulard. Morte pour avoir voulu défendre les droits des femmes.

Elle est devenue le symbole des victimes d'un régime totalitaire, le symbole de la lutte, de la colère qui gronde, des rues qui ne désemplissent pas en Iran, une lutte qui ne cesse d'être réprimée sous les balles, dans le sang.

Elle est devenue le symbole d'une lutte sans relâche pour le droit des femmes, le symbole d'un soulèvement populaire, pour nous, les femmes, qui luttons pour nos libertés.

Chers collègues, l'heure est grave. Cette semaine, le Parlement iranien a voté une loi condamnant à la peine de mort l'ensemble des manifestants emprisonnés. L'Iran ne porte de démocratie que le nom. Il s'agit bel et bien d'un État totalitaire qui réprime et domine et dont la police des mœurs s'en prend aux femmes et aux filles qui revendiquent leurs droits, un État pour qui la liberté d'expression n'existe pas, où les journalistes sont condamnés à se taire, sont emprisonnés, voire parfois assassinés.

Hier, chers collègues, j'ai aussi été choquée par l'opposition de mes collègues du PTB qui, visiblement, ne soutiennent pas le mouvement légitime des femmes iraniennes.

Je suis surprise. C'est notamment votre parti qui incite les citoyens à descendre dans les rues, à manifester, à revendiquer leurs droits. En l'occurrence, quand cela se passe en Iran, quand les femmes descendent dans les rues au péril de leur vie, vous ne les soutenez pas. Ce n'est ni paternaliste, ni être donneur de leçons que de défendre les opprimés, de défendre les droits des femmes et les droits humains.

Vos positions, on le sait, sont plus qu'ambiguës sur la défense du peuple ouïghour, des Ukrainiens, et maintenant des Iraniens. Je le dis. J'ai pour habitude de dire ce que je pense. J'ai une honnêteté intellectuelle. C'est une incompréhension totale. Je ne comprends pas. Comme je l'ai fait hier en commission, je m'adresse sincèrement à vous, chers collègues du PTB. J'espère que vous allez vraiment vous ressaisir et voter comme l'ensemble de nos collègues pour soutenir le mouvement de contestation et le soulèvement populaire qui donnent une lueur d'espoir à nos valeurs communes de liberté et d'égalité.

Je voudrais ici adresser un dernier message à toutes celles et ceux qui luttent en Iran. Je suis votre sœur et je suis à vos côtés. Femme, vie, liberté!

28.11 Ellen Samyn (VB): Collega's, in Iran wordt er nu al bijna twee maanden geprotesteerd tegen het regime. Protesteren gebeurt in Iran niet zoals in normale westerse landen. Het dictatoriale regime treedt weed op, zelfs tegen gewelddoos verzet. De ongeziene protesten zijn uitgebroken naar aanleiding van de dood – men zou eigenlijk moord moeten zeggen – van de jonge vrouw Mahsa Amini, die door de Iraanse zedenpolitie werd gearresteerd omdat ze haar hoeddoek niet correct droeg.

De dood van Mahsa Amini is jammer genoeg geen alleenstaand geval. In de islamitische republiek Iran blijven vrouwen in het beste geval nog steeds tweederangsburgers. Ze worden geconfronteerd met wettelijke en feitelijke discriminatie, onder meer op het vlak van huwelijk, scheiding, werkgelegenheid, erfenis en politieke functies. Verkrachting binnen het huwelijk en kinderhuwelijken worden niet strafbaar gesteld en mannen die hun vrouwen of dochters vermoorden, krijgen geen evenredige straf. De mensenrechtenschendingen in het islamitische theocratische Iran nemen buitengewone proporties aan. We benadrukken het adjectief 'islamitisch', omdat deze politieke religie wel degelijk de ideologische voedingsbodem vormt voor de onderdrukking van vrouwen in Iran.

De collega's van de MR hadden dit ook duidelijk aangegeven in hun aanvankelijke resolutie. Ze schreven namelijk letterlijk dat "de positie van vrouwen in Iran gebukt blijft gaan onder de zware impact van de islamitische godsdienst". Onze partij heeft al decennia voor deze vrouwonvriendelijke ideologie gewaarschuwd en eindelijk gaan nu ook de ogen open bij sommige traditionele partijen, ten minste als zij nog steeds die mening zijn toegedaan, nadat de tekst een vivaldiwasbeurt heeft gekregen. We betreuren overigens de amendementen die gisteren last minute door de MR werden ingediend, die de resolutie afzwakken in plaats van sterker maken.

Collega's, mijn fractie zal dit voorstel, dat terecht aandacht eist voor het repressieve beleid en de mensenrechtenschendingen in Iran mee steunen. Toch zijn er een aantal aandachtspunten en bemerkingen die ik wil aankaarten.

U veroordeelt terecht het repressieve beleid van Teheran, maar tegelijkertijd benadrukt u de bilaterale en multilaterale dialoog, om positievere betrekkingen met Iran te onderhouden. Collega's, dat is een gevaarlijke illusie en is behoorlijk hypocriet. Deze regering zwaait met het moralistische vingertje naar allerlei landen in de wereld, ook naar de Iraanse dictatuur, maar in één adem wordt over positieve relaties gesproken met het regime van de ayatollahs en wil men zelfs het Iraans nucleair akkoord herstellen.

Collega's, wanneer gaat u eindelijk inzien dat Iran geen, maar dan ook geen interesse heeft in dialoog of samenwerking met het Westen? Het veracht alles waarvoor wij staan. Het is een terreurstaat die geweld pleegt tegen onschuldige burgers en hen van elementaire rechten berooft, zowel in binnen- als in buitenland.

Wij kunnen in dit Parlement nooit geloofwaardig de Iraanse mensenrechtenschendingen veroordelen wanneer wij tegelijkertijd akkoorden zoals de nucleaire deal, willen herstarten. Dit verdrag heeft Iran alleen maar verrijkt. Bovendien investeerde Teheran in zijn rakettenprogramma en proxyoorlogen in de regio. Vandaag lezen wij in de pers dat Iran voor het eerst een razendsnelle ballistische raket heeft ontwikkeld,

waartegen volgens hen geen enkel afweersysteem is bestand. Alstublieft, laten wij niet naïef zijn, collega's. Deze aankondiging is een zoveelste provocatie, het zoveelste je-m'en-foutisme. Wanneer gaat u beseffen dat Iran geen normaal land is?

Collega's, de Iraanse terreur strekt trouwens veel verder dan alleen het eigen grondgebied, tegen vrouwen en minderheden of in de eigen regio. De Iraanse overheid schrikt er ook niet voor terug om aanslagen te plegen tegen Iraanse oppositiegroepen in onze contreien. Het verhaal van de zogenaamde diplomaat Assadollah Assadi kennen wij jammer genoeg allemaal ondertussen.

Collega's, als wij eindelijk een geloofwaardig buitenlands beleid willen voeren, dat op mensenrechten en universele waarden is gebaseerd, moeten wij stoppen met het afsluiten van akkoorden en verdragen die de Iraanse machtspolitiek gewoon in de kaart spelen. Anders blijft deze resolutie het zoveelste behangpapier in de Kamer, waarmee wij lippendienst bewijzen aan de vele onderdrukte Iraanse vrouwen, terwijl onze daden een heel ander verhaal vertellen.

Collega's, onze fractie zal deze resolutie steunen, maar ik betreur ten zeerste dat zij werd uitgesloten van dit gezamenlijk initiatief. Dat u zelfs in dit kader niet over de partijgrenzen heen kunt kijken en dat er zelfs moet worden gestemd over een rapporteurschap zegt veel over uw aller democratisch gehalte.

28.12 Denis Ducarme (MR): Madame la présidente, je voudrais tout d'abord remercier les collègues pour le rapport.

La proposition de résolution que nous formulons à l'intention de notre gouvernement est précise, claire, forte. Il importe également de rappeler que notre ministre des Affaires étrangères sera sous peu en Conseil européen. Je la sais sensible à la question. Elle pourra prolonger – nous l'appelons de nos vœux – les mesures déjà prises sur le plan européen à l'encontre du régime iranien. Nous constatons combien la répression des gardiens de la révolution est sans pitié. Il est évident que, pour le MR, si nous avons été les premiers à déposer un texte condamnant la répression, par le régime des Mollahs, des manifestations pacifiques qui traversent l'Iran, nous tenons à souligner combien, dans les travaux de commission, l'ensemble des partis, tous confondus, ont échangé, travaillé de façon constructive. Nous nous sommes accordés et avons dépassé les clivages habituels pour adopter une position commune autour des valeurs fortes d'humanisme, des valeurs de défense, de liberté, des valeurs liées à la liberté des femmes, à la liberté d'expression, à la liberté d'association, à la liberté, au-delà de nos frontières, des femmes et du peuple iranien.

Et bien non, pas tous ensemble! Un parti dans ce Parlement fait défaut! Un parti estime qu'il ne s'agit pas de soutenir un peuple qui manifeste dans la rue pour les libertés: quinze mille arrestations, des centaines de morts.

Ce parti, ce sont les communistes. Et ils sourient! Ces communistes ne soutiendront pas notre proposition, comme ils n'ont pas soutenu la proposition que nous avons votée ici tous ensemble au niveau des Ouïghours, qui subissent un génocide à l'initiative du régime chinois. Ils n'ont pas soutenu non plus la condamnation de l'invasion russe en Ukraine.

(...): (...)

28.13 Denis Ducarme (MR): Non, vous n'avez pas voté pour! Vous n'avez pas voté pour parce que vous n'aimez pas la démocratie! Vous n'aimez pas que les démocraties soient fortes, soient sans peur, puissent poser des actes. Vous n'aspirez pas à la défense de ces valeurs universelles humanistes!

Mais les masques tombent! Votre posture au plan international devient de plus en plus claire. Il est de plus en plus évident que vous êtes aux ordres du grand frère communiste chinois sur les dossiers internationaux et que vous vous pliez à un certain nombre d'injonctions. C'est de plus en plus évident! Ce n'est pas le dernier dossier sur le plan international où vous ferez la démonstration que vous suivez les diktats qui vous sont donnés par Pékin. C'est le cas ici, cela a été le cas pour les Ouïghours, cela a été le cas pour l'Ukraine.

Il ne faut pas nous surprendre, cela recommencera, cela reviendra. On est pourtant ici dans une situation, madame la présidente, où on pouvait toucher du doigt l'humain parce que, dans tous les groupes politiques, vous avez rencontré comme moi, chers amis, des membres de familles, des personnes qui ont été exécutées en 1988: 30 000! Il faut rappeler pourquoi la situation est importante aujourd'hui. Elle est

importante car il y a eu 15 000 arrestations et, en 1988, il y a eu 30 000 exécutions de personnes qui avaient été arrêtées. C'est pour cela qu'il faut aujourd'hui ...

Que fais-tu avec tes mains, cher collègue?

Je peux continuer, madame la présidente? Je suis interrompu constamment.

La **présidente**: Votre temps est écoulé, monsieur le député!

28.14 Denis Ducarme (MR): J'en termine en disant que je suis heureux de voir l'ensemble des groupes parlementaires s'unir sur un sujet aussi important que celui-ci. Au-delà des clivages et de nos différences, nous pouvons nous réunir de manière constructive quand l'humain, les valeurs de liberté sont au centre d'un débat. C'est réjouissant et cela rend confiance dans la politique. En même temps, je suis honteux, écœuré de voir qu'un si grand groupe politique est à ce point dépendant des influences étrangères, à savoir le régime chinois.

28.15 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur Ducarme, je n'allais pas vous interrompre. Mais, à un moment donné, lorsqu'il y a tant de caricatures, il faut quand même remettre certaines choses en perspective. Je ne répliquerai pas sur les questions légitimes qui ont été posées par les collègues concernant notre vote.

Mon collègue Steven De Vuyst va expliquer notre position et notre vote, mais il y a des choses que je ne peux pas vous laisser dire, monsieur Ducarme. Premièrement, vous prétendez que nous ne soutenons pas ces femmes qui luttent. Des résolutions ont pourtant été votées dans d'autres Parlements du pays à propos des événements en Iran: au Parlement flamand, au Parlement européen et au Parlement de la Fédération Wallonie-Bruxelles. Et nous les avons soutenues. Mon collègue va expliquer pourquoi nous nous abstenons sur ce texte.

28.16 Georges Dallemagne (Les Engagés): (...)

28.17 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Exactement, monsieur Dallemagne. Je vous ai répondu. Mon collègue va y revenir, et je ne vais donc pas prendre sa place.

En revanche, monsieur Ducarme, lorsque vous dites que nous recevons des diktats, sur quoi vous basez-vous pour affirmer une telle chose? Avez-vous des preuves? C'est de la diffamation. J'aimerais savoir sur quoi vous vous appuyez pour le dire. Caricaturer une position politique...

La **présidente**: M. Ducarme va tenter de répondre à votre question, monsieur Boukili.

28.18 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Oui, mais attendez: je n'ai pas encore terminé.

La **présidente**: Vous posez une question. M. Ducarme souhaite y répondre.

28.19 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Oui, oui, je sais, madame la présidente.

Monsieur Ducarme, à la lecture de vos votes, je pourrais dire que vous recevez vos diktats des Américains, mais je ne le dis pas. Je pense que vous avez quand même une analyse politique qui détermine ce que vous votez. C'est le cas de mon groupe. Si vous pensez que nous recevons des ordres de qui que ce soit, donnez-nous les preuves. Je veux bien les recevoir, monsieur Ducarme.

28.20 Denis Ducarme (MR): Je fais naturellement état d'informations que je ne peux pas communiquer publiquement ici.

28.21 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Aaaaah! (*Rires*)

28.22 Denis Ducarme (MR): Mais ce sont des informations tout à fait fiables. Et vous pouvez rire! Mais vous devriez pleurer! La position que vous adoptez est de vous essuyer les pieds sur les espoirs d'un peuple qui est emprisonné dans toutes ses valeurs. Des personnes ont été abattues en pleine rue. Il y a eu 15 000 arrestations. Vous pourriez tout de même participer à l'élaboration d'une réponse. Vous ne le faites pas, parce que vous n'êtes pas libres! Je le répète, si vous ne le faites pas, c'est parce que ce fameux Parti des

Travailleurs de Belgique, qui apparaît très régulièrement dans les médias comme disposant d'une parole libre, il l'a pour certains sujets, mais dès qu'on touche aux questions internationales, il doit répondre de ses actes devant le "grand frère communiste chinois".

Je le répète, je l'assume. Non, ce n'est pas de la diffamation. Je ne me permettrai pas. Vous ne reniez quand même pas que vous appartenez à un mouvement communiste ni que vous entretenez des contacts avec d'autres partis communistes. En l'espèce, vous n'avez pas seulement des contacts; vous recevez des ordres!

La présidente: Chers collègues, je souhaiterais que l'on en revienne au sujet principal.

Je tiens également à préciser que le Règlement prévoit un temps de parole de cinq minutes par groupe pour la discussion d'une proposition de résolution. Je vais donc devoir tenter de baliser vos échanges.

28.23 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Madame la présidente, M. Ducarme porte des accusations sans en apporter les preuves sous prétexte qu'il ne peut pas divulguer ces informations. Cette façon de faire, monsieur Ducarme, n'est pas sérieuse!

Quand on accuse publiquement un parti de quelque chose, il faut le prouver. Si cela n'est pas possible, cela relève du ridicule.

Par ailleurs, vous parlez de notre position. Je vous rappelle que, sur les dossiers internationaux, celle-ci est partagée par une grande partie des peuples du monde, notamment parce que nous voulons défendre la démocratie et les libertés des peuples. C'est pour cette raison que nous adoptons la position qui est la nôtre.

Pour ce qui concerne l'Iran, si, comme vous le dites, nous agissions sous le diktat des Chinois, pensez-vous que nous aurions voté comme nous l'avons fait sur les résolutions portant sur le même thème dans les autres parlements, que ce soit au niveau européen, au niveau du Vlaamse Raad ou au niveau de la Fédération Wallonie-Bruxelles? À l'occasion de ces votes, les ordres des Chinois n'auraient pas été respectés!

Il y a une différence de fond dans le texte qui nous est soumis aujourd'hui. Mon collègue expliquera dans un instant les raisons de notre abstention. Mais si vous ne pouvez pas apporter les preuves de vos accusations, je vous invite à vous abstenir!

28.24 Denis Ducarme (MR): Monsieur Boukili, vous ne m'impressionnez pas! Vous me connaissez un minimum. Vous savez que quand j'affirme des choses, celles-ci ne proviennent pas de mon imagination.

Je vous sens très mal à l'aise sur ce sujet. Je vous vois sourire, mais vous allez mal parce que les masques tombent.

J'assume le fait de dire que vous avez des connexions avec le Parti communiste chinois et que vous répondez à un certain nombre d'injonctions. Je n'ai rien à prouver. Il me revient simplement d'exprimer un certain nombre d'éléments d'information qui sont en ma possession.

La présidente: Messieurs, vous ne tomberez jamais d'accord. Je mets donc un terme à la discussion.

28.25 Darya Safai (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's van de PVDA, het is heel erg dat jullie allemaal glimlachen over de belangrijkste zaak, namelijk dat Iraanse mensen vandaag gewoon naar ons kijken en hopen dat wij het voorstel unaniem goedkeuren. Ik hoop dat jullie het gewoon mee goedkeuren. Of jullie het al dan niet goedkeuren, maakt mij echter niet zoveel uit.

Jullie stellen dat jullie de vrouwen in Iran steunen. Het spijt mij, maar dat doen jullie absoluut niet. Jullie hebben gisteren immers verklaard dat jullie tegen de sancties zijn. Jullie zijn tegen de sancties, maar mensen die tegen de sancties zijn, willen nog altijd geld naar het regime sturen. Wat doet het regime met dat geld? Menen jullie dat het in de zakken van de bevolking terechtkomt? Neen, de Revolutionaire Garde wordt ermee betaald om de mensen op straat te vermoorden. Is er een tekort bij de Revolutionaire Garde om de mensen te vermoorden, dan gaat men gewoon naar Hassan Assoura en stuurt men de Hezbollah van Libanon naar Iran, gewoon gekleed in militaire kledij om de mensen koelbloedig op straat te vermoorden.

Dat is waar het geld van het Westen naartoe gaat, naar de dood van die onschuldige mensen en vrouwen. Kom mij hier dus niet gewoon vertellen dat jullie de revolutie van de Iraanse vrouwen wel steunen en dat de rechten die zij opeisen, terecht zijn. Jullie steunen het niet. Jullie zijn de vrienden van de Ayatollah.

Ik leg het uit. Waarom vinden jullie al die zaken zo leuk? Jullie vinden dat leuk omdat jullie anti-Amerika zijn. Het communisme tegen Amerika valt goed mee, volgens jullie. Dat is de reden waarom jullie de vrienden van de Ayatollah zijn.

28.26 Els Van Hoof (cd&v): Mevrouw de voorzitter, collega's, naar aanleiding van de dood van Mahsa Amini is het heel duidelijk dat ook hier de emoties terecht hoog oplopen. Zij lopen niet alleen hoog op in de straten van Teheran en ver daarbuiten maar ook op sociale media. Filmpjes waarin vrouwen hun hoofddoek verbranden of hun haren afknippen, worden volop gedeeld.

De protesten gaan echter niet alleen over het al dan niet dragen van de hoofddoek. Zij gaan in essentie over de meest fundamentele basisrechten van elke mens en vrouw, namelijk het ontwikkelen van een eigen identiteit, het bepalen van de eigen levenskeuzes, het recht om niet blindelings de repressie van een autoritair en oerconservatief regime te moeten ondergaan en het recht op vrijheid.

Shervin, de zanger, stelt in zijn ondertussen bekende protestlied het volgende: "Voor het dansen in de straten, voor het veranderen van vastgeroeste breinen, voor vrouwen, leven en vrijheid."

Ondertussen reageert het Iraanse regime op de voor hem gebruikelijke manier, via een staalharde repressie, waarbij het niet terugschrikt om vreedzame betogers neer te schieten. Er zijn al meer dan 240 dodelijke slachtoffers, waaronder heel wat kinderen en al meer dan 15.000 demonstranten zijn opgepakt. We kunnen in dit Parlement niet anders dan dit brutale geweld in de meest scherpe bewoordingen veroordelen. Het recht om te protesteren is een basisrecht, een mensenrecht dat overal ter wereld moet gelden.

Met deze resolutie willen wij in de eerste plaats een duidelijk signaal sturen richting het Iraanse volk. Het staat niet alleen in zijn strijd. We willen ook dat onze morele verontwaardiging in concrete acties resulteert. De Iraanse bevolking moet niet alleen onze steun horen, maar die ook voelen. Daarom vragen wij dat de regering alle kanalen benut om te eisen dat het Iraanse regime een einde maakt aan het systematisch geweld tegen betogende burgers en dat alle gevangenen die werden opgesloten vanwege de protesten worden vrijgelaten, net als de 18 journalisten.

We vragen ook uitdrukkelijk om een onafhankelijk en geloofwaardig onderzoek in te stellen naar de dood van Mahsa Amini. De Iraanse bevolking heeft er recht op om de ware omstandigheden van haar dood te kennen. Verder vragen wij de regering om concrete steun te bieden aan initiatieven van het Iraanse middenveld en de Iraanse diaspora om de rechten en vrijheden van de Iraanse vrouwen en meisjes te beschermen en het Iraanse regime op te roepen om de internationale verplichtingen inzake vrouwenrechten na te leven.

Ik richt mij ook tot de partij die deze resolutie niet heeft gesteund. Het moet niet bij woorden blijven, er moeten ook sancties volgen. Dat is belangrijk. De Europese Unie heeft Iran al een duidelijk signaal gegeven met sancties en met deze resolutie vragen wij dat deze zouden worden uitgebreid.

Als lid van de VN-Mensenraad hebben we van 2023 tot 2024 een heel sterk mandaat om gendergelijkheid te verdedigen en op te komen voor mensenrechten. Dat is ook wat minister Lahbib heeft aangegeven. Gezien het maatschappelijk belang van de protesten hebben wij besloten om de partijpolitiek te overstijgen. Het was de bedoeling om in de commissie voor Buitenlandse Zaken een resolutie aan te nemen naar aanleiding van artikel 76.

We hadden gehoopt dat deze resolutie unaniem zou worden aangenomen en ik hoop dat de PVDA met de stemming in deze plenaire vergadering een signaal wil geven en scherp veroordeelt dat repressieve regimes, zoals Iran, onschuldige demonstranten, jonge vrouwen en studentes zonder noemenswaardige reden arresteren of doodschieten.

Ik merk het ook in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen dat u inderdaad consequent bent, maar dan vooral in het niet unaniem veroordelen en bestraffen van mensenrechtenschendingen en misdaden tegen de mensheid. Hopelijk wijzigt u uw slappe onthouding.

Ik dank alvast de collega's voor de sterke en straffe samenwerking.

28.27 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, laat ik toch eerst mijn verontwaardiging en mijn ongenoegen uiten over de manifeste onwaarheden, leugens, platitudes en intellectuele oneerlijkheid die te berde gebracht zijn door een aantal collega's. Sinds ik lid van de Kamer ben, heb ik nooit op zo'n korte tijd zoveel karikaturen van ons horen verkondigen.

Maar goed, zoals wij gisteren ook hebben beklemtoond, steunen wij van de Partij van de Arbeid uiteraard de strijd van de Iraanse vrouwen voor hun recht en voor hun waardigheid. De kracht en de moed van de Iraanse vrouwen die op straat, in scholen en in universiteiten blijven strijden voor hun rechten, strekt hen tot eer.

Die moed wekt heel veel respect op. Zij geven niet op, ondanks de bloedige repressie. Zij strijden terecht voor een groter respect voor hun rechten, voor hun vrijheid van keuze wel of niet een hoofddoek te dragen. Dat is trouwens een keuzevrijheid die niet alleen in Iran maar in heel veel landen in de wereld onder druk staat. Dat is ook het geval voor vele andere vrouwenrechten, bijvoorbeeld het recht op abortus, en het recht op expressie, vrijheid van meningsuiting.

Wij veroordelen met klem het geweld dat tegen vrouwen gebruikt wordt, wanneer zij strijden voor die rechten. Wij veroordelen de repressie van alle vreedzame betogingen en geweldloze protesten.

De dood van Mahsa Amini en de strijdbeweging die die ontlokt heeft, kunnen hopelijk de fakkel zijn die wordt doorgegeven aan vrouwen in andere staten en regimes, waar vrouwen ook gebukt gaan onder de beknutting van hun rechten. Ik denk bijvoorbeeld aan een aantal Golfstaten, niet het minst Saoedi Arabië.

Daarom hebben wij ons de afgelopen weken – het is belangrijk dit te herhalen gelet op de intellectuele oneerlijkheid van velen, die dit niet willen erkennen – niet achter één maar achter drie resoluties die de repressie veroordelen en die de strijd van de Iraanse vrouwen steunen, geschaard, namelijk in het Vlaams Parlement, in het Parlement van de Federatie Wallonië-Brussel en in het Europees Parlement. Als ik mij niet vergis, komt er binnenkort ook zo'n voorstel van resolutie aan de orde in het Waals Parlement.

Alleen zien wij ons nu jammer genoeg genoodzaakt om ons te onthouden bij onderhavig voorstel van resolutie, niet omdat we de situatie niet veroordelen, maar omdat het verzoek tot uitbreiding van algemene en economische sancties tegen Iran volgens ons niet de oplossing is. Dat heb ik gisteren ook gezegd. We hebben het heel moeilijk met verzoek 3.22. De sancties, die momenteel al unilateraal door de Verenigde Staten worden opgelegd, net zoals dat het geval zal zijn voor de EU, zijn niet alleen illegaal, maar helpen de mensenrechten van de Iraanse bevolking op geen enkele manier vooruit. Ze treffen bovendien vooral de meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

Dat is geen verzinsel van de PVDA. Dat is niet alleen het standpunt van de PVDA. Het wordt elk jaar opnieuw bevestigd door de VN. De Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties heeft trouwens ook een speciale rapporteur aangesteld om de negatieve impact van de unilaterale sancties op de mensenrechten te onderzoeken. Het loont meer dan de moeite om die rapporten eens te lezen. Het rapport van de speciale rapporteur van de Verenigde Naties over Iran uit juli 2019 leest "The sanctions have hit oil sales and post wide range restrictions on traders and businesses and triggered the devaluation of the Iranian currency. All these factors have contributed to raising the scale of austerity and pushing inflation higher. Rising levels of unemployment and poverty have also adversely affected the right to health and education and access to other basic services for millions of Iranians." De rapporteur "is not only concerned that sanctions and banking restrictions will unduly effect food security and the availability and distributions of medicines, pharmaceutical equipment and supplies, but is also concerned at their potential negative impact on United Nations and other operations and programmes in the country."

Op 22 augustus 2018 had dezelfde VN-expert al het volgende opgemerkt: "The UN charter calls for sanctions to be applied only by the UN Security Council, precisely to ensure such attacks on nations are avoided. International sanctions must have a lawful purpose, must be proportional and must not harm the human rights of ordinary citizens and none of these criteria is met in this case. These unjust and harmful sanctions are destroying the economy and currency of Iran, driving millions of people into poverty and making imported unaffordable."

Dit is de reden waarom we ons jammer genoeg genoodzaakt zien om ons te onthouden bij de stemming

over deze resolutie. Indien we de 40 jaar lange sanctiepolitiek ten aanzien van Iran in ogenschouw nemen, moeten we vaststellen dat ze de mensenrechten in Iran jammer genoeg niet heeft verbeterd, wel integendeel. Het Iraanse regime zit nog altijd stevig in het zadel. We steunen de strijd van de vrouwen in Iran. We moeten druk blijven uitoefenen op Iran en deze protesten openlijk ondersteunen, wat we ook doen, maar niet via bijkomende economische sancties. We vrezen immers dat op die manier het doel en de geest ondermijnd zullen worden en dat de leefomstandigheden van vrouwen en meisjes en Iraniërs in het algemeen verder ondergraven zullen worden.

28.28 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Vuyst, u zei daarnet dat de PVDA-PTB-fractie de mensenrechtenschendingen en de schendingen van de vrouwenrechten in Iran wel wil veroordelen, maar u bent tegen het sanctioneren van het Iraanse regime, dat net verantwoordelijk is voor die schendingen van de vrouwenrechten en de mensenrechten. U zoekt een makkelijk excuus, want u zegt dat die sancties de bevolking niet mogen treffen. Mijnheer De Vuyst, u wil gewoon het Iraanse regime om één of andere reden niet bruuskeren, net zoals u het regime in China en Rusland niet wil bruuskeren door resoluties goed te keuren die hun gedrag veroordelen, bijvoorbeeld de invasie van Oekraïne. Dat is de realiteit. Ik lieg niet en ik ben ook niet intellectueel oneerlijk! U hebt dat hier nu al tien keer gezegd.

De sanctievoorstellen die u gisteren weigerde goed te keuren, gaan niet over de Iraanse bevolking. Het betreft sancties tegen de verantwoordelijken van de zedenpolitie die bij de dood van Mahsa Amini betrokken waren. U weigert sancties tegen die zedenpolitie goed te keuren. U weigerde gisteren ook om nieuwe sancties uit te vaardigen tegen de universiteit Al-Mustafa, die de ideologie van het Iraanse regime in het buitenland verspreidt en die studenten uitstuurt naar vreemdelinglegioenen in Syrië die Bashar al-Assad steunen in wat hij daar uitspookt.

De sancties tegen die universiteit hebt u gisteren geweigerd goed te keuren. Kom dus niet aan met die flauwe excuses dat u de bevolking in Iran wil ontzien. Met uw stemgedrag hebt u duidelijk blootgelegd wat eigenlijk uw intenties zijn. U kunt het blijkbaar niet over uw hart krijgen om het Iraanse regime te sanctioneren, net zoals het voor u ook zo moeilijk is om u uit te spreken tegen China of Rusland. De maskers vallen dus af. Alle resoluties die mensenrechtenschendingen veroordelen, liggen voor u blijkbaar bijzonder moeilijk. We zullen dat ook in de komende maanden en jaren zien. Dat is het kompas van de PVDA-PTB inzake buitenlands beleid.

28.29 Darya Safai (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, eerst en vooral vielen medicamenten niet onder de sancties. Dat is duidelijk.

Ten tweede, armoede. Die heeft niets te maken met de sancties. Waarom? In 2015 heeft Obama het JCPOA afgesloten met Iran. Was er daarna meer of minder armoede? Het geldt dat het Westen naar Iran stuurde, kwam niet bij de mensen terecht. Hoe vaak moet ik dat nog zeggen? U hebt het privilege om hier een Iraanse te hebben, die zegt waarover het gaat. Dat geldt gaat naar Hezbollah/Hamas. Dat geldt dient om proxyoorlogen te voeren met het Westen in Syrië en Irak. Daarom werden de mensen ook na het JCPOA armer en armer, waardoor de kinderen eten moesten zoeken in vuilnisbakken. Dat had ik nog nooit gezien.

Ten slotte zijn er in deze resolutie zelfs gerichte sancties tegen de Revolutionaire Garde. In godsnaam, hoe wil u die vrouwen steunen? Gewoon door te zeggen: hey, ik steun jullie? Jullie moeten toch gewoon iets vinden om het geweld tegen te houden? Zo is het. Dat zijn gerichte sancties. Niet alleen van mij mag er meer, ook van de Iraniërs. Wil u die mensen helpen of gewoon anti-Amerikaanse slogans promoten? Denk aan die mensen en stem mee. Ik zal u iets vertellen. De Iraniërs denken dat communisten altijd goede vrienden zijn van de ayatollahs en Rusland, omdat ze tegen Amerika zijn. Als dat de reden is, dan moet ik stoppen met zeveren. Als dat gewoon kan, stem dan voor, want Iraniërs willen zien dat dit unaniem wordt goedgekeurd. Dat betekent iets voor deze mensen. Doe dat alstublieft.

28.30 Denis Ducarme (MR): Je veux indiquer en un mot que je suis assez stupéfait de l'intervention de M. De Vuyst, qui nous parle de son "admiration" pour les femmes iraniennes. Il faut quand même peser et soupeser ces mots. Il nous parle de l'admiration qu'il a pour les femmes iraniennes qui sont abattues dans la rue, mais il nous dit que son groupe ne va pas marquer son soutien à ces femmes parce que des démocraties au niveau de l'Union européenne ont pris des sanctions à l'encontre de l'Iran, des sanctions sur lesquelles son groupe n'est pas d'accord.

Comme vous l'avez fait sur le texte relatif aux Ouïghours, comme vous l'avez fait sur le texte que nous avons voté ensemble pour condamner l'invasion de l'Ukraine par la Russie, ici, une fois de plus, vous préférez

tourner le dos aux victimes et appuyer indirectement les dictatures, parce que la dictature vous ressemble davantage que la démocratie.

28.31 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Wij hebben ons bij dit voorstel tot resolutie onthouden omdat er een verzoek in staat met betrekking tot sancties die niet gericht zijn. Sancties tegen Iran. Algemene sancties. Een volgend sanctiepakket dat de bestaande sancties waarschijnlijk nog zal intensifiëren en voor de gewone bevolking nog zal verergeren. Niet ik zeg dat, niet de PVDA zegt dat, het zijn de woorden van de VN-mensenrechtenrapporteur.

Ik wil u drie vragen stellen. Laten we een intellectueel eerlijk en ernstig debat voeren.

Ten eerste, zijn unilaterale sancties – sancties die afgekondigd worden door één staat of organisatie ten opzichte van een andere – illegaal onder het internationaal recht?

Ten tweede, heeft de sanctiepolitiek die westerse landen tot nu toe hebben gevoerd ten opzichte van landen in het Zuiden, al geleid tot *regime change*? Hebben die sancties al bepaalde autocratische regimes uit het zadel gelicht? Meer nog, hebben ze de mensenrechten van de betrokkenen in die regimes verbeterd?

Ten derde, als u ervan overtuigd bent dat dat zo is – de feiten geven u anders ongelijk –, waarom past u dat dan niet ook toe op de bondgenoten van het Westen? Waarom past u het dan niet toe op Israël, of op Saudi-Arabië? Daar gaat het over.

Wij willen geen selectieve sanctiepolitiek waarmee het internationaal recht wordt ondergraven. Zo wordt het internationaal recht vervangen door willekeur, waarin sterke staten, die economisch en politiek machtig zijn en een bepaalde geopolitieke agenda hebben, willekeurig staten sancties kunnen opleggen, terwijl ze tegelijkertijd andere staten de hand boven het hoofd houden. Ik heb genoeg van die hypocrisie. Ik walg van dat discours met twee maten en twee gewichten, ik walg ervan dat wij constant in de hoek worden gedreven van allerlei regimes waarmee wij zogezegd affiniteit zouden hebben, gewoon omdat wij het niet eens zijn met de manier waarop het Westen anderen zijn agenda probeert op te leggen en waarop het door economische sancties regimes tracht te veranderen. Dat werkt niet!

Wat we moeten doen, is die fracties in de samenleving steunen in al die landen – onder meer in Iran – om emancipatie en democratie af te dwingen. Dat moeten we steunen. Daarvoor moeten we opkomen. We moeten Iran daarvoor blijven veroordelen. We moeten proberen Iran via diplomatieke kanalen onder druk te zetten. Dat is de manier waarop we verder moeten.

28.32 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, collega's, het debat van vandaag gaat over Masha Amini, een meisje van 22 jaar dat twee maanden geleden om het leven is gekomen. Sinds haar overlijden zijn er meer dan tweehonderd verhalen bijgekomen, die online gelezen kunnen worden. Het zijn verhalen over meisjes zoals Nika en Sarina, meisjes van 16 jaar die gedood zijn in de protesten, ontstaan naar aanleiding van de dood van Masha. De wens van die meisjes is nochtans heel simpel. Zij wouden een leven zoals heel veel meisjes hier bij ons, een leven waarin zij zelf konden kiezen hoe zij hun leven ontwikkelen, hoe zij hun persoonlijkheid konden ontdekken, de liefde ontdekken, hun vrije tijd beleven. Dat is wat zij willen, die vrijheid, maar dat hebben zij met hun leven bekocht. Het zijn dappere jonge meisjes die vrij willen zijn. Daarover gaat de strijd in Iran, over een andere samenleving.

Dat is veel meer dan het symbool van de verplichte hoofddoek, zoals ik gisteren in de commissie hoorde opperen. Het protest is wel naar aanleiding van de hoofddoek gestart, maar de hoofddoeken die nu verbrand worden en de haren die nu afgeknipt worden, staan symbool voor dames, vrouwen en dochters die strijden om hun eigen leven te kunnen bepalen. Die culturele shift is daar volgens mij mogelijk, want wij zien dat die vrouwen ook gesteund worden door hun mannen, broers en vaders, dus er is vandaag wel iets mogelijk in dat land. Ik vond het daarom jammer dat gisteren de verplichte hoofddoek benadrukt werd, want dat gaat voorbij aan de essentie van het verhaal, zoals mevrouw Van Hoof hier daarnet ook al heeft gezegd. Met de verplichte hoofddoek willen sommigen misschien enkel moslimhaat aanzwengelen, maar dat helpt die moslimmeisjes absoluut niet vooruit. Immers, wie luistert naar Baraye, het bekend protestlied dat iedereen nu wellicht kent, hoort in het lied heel duidelijk dat het erom gaat op straat te kunnen dansen, te kunnen kussen, een gewoon leven te kunnen leiden.

Het regime in Iran probeert vandaag zoveel mogelijk het privéleven van zijn burgers te controleren, onder andere wat mensen dragen, wat zij drinken, op wie zij verliefd worden. Daarin probeert het regime zich te

mengen. Wij kunnen het ons eigenlijk amper voorstellen. Nog minder kunnen wij ons voorstellen hoe dapper men moet zijn om in een dergelijk land te protesteren, een land waarin steeds de dreiging van de strop heerst. Nergens ter wereld worden zo veel mensen terechtgesteld als in het land Iran, gemiddeld gesproken. Ondanks die dreiging gaan vandaag mensen op straat om een ander leven te kunnen leiden in dat land. Erger nog, meer dan tweehonderd parlementsleden hebben afgelopen weekend nog beslist dat iedereen die de straat op gaat, de doodstraf moet kunnen krijgen. Toch blijven de mensen in Iran zich verzetten.

Ik voel mij hier vandaag dan ook heel klein, want het is voor onze fractie meer dan logisch om de voorliggende tekst te steunen, maar qua dapperheid komen we nog niet tot aan de enkels van al diegenen die het in Iran opnemen voor een ander leven.

Ik denk dat we vandaag doen wat we moeten doen in de hoop dat deze tekst ook maar enigszins kan helpen om die strijd daar te steunen.

Mijnheer De Vuyst, ondanks alles wat u zegt, kan ik echt niet begrijpen dat u die resolutie niet steunt. Ik heb echt naar u geluisterd. Ik probeer het te begrijpen, maar ik kan het niet. Ik heb nog eens naar die tekst gekeken. Wat staat daar allemaal in? Wij vragen een VN-missie om de Iraanse gevangenen te bezoeken. We vragen om te onderzoeken wat er met dat meisje is gebeurd. We verzetten ons tegen de doodstraf. We verzetten ons tegen schijnprocessen, tegen het feit dat men journalisten oppakt. We verzetten ons tegen de beperkte toegang tot het internet. We vragen om mensenrechtenverdedigers maximaal te beschermen. Dat staat allemaal in de tekst.

Er staat inderdaad ook dat we nieuwe sancties tegen het land vragen en tegen de verantwoordelijken van dat schandalige regime. Daar verschuilt u zich achter om deze tekst niet te steunen. U verwijst graag naar andere parlementen waar u de tekst wel heeft gesteund. Als Belgicistische partij weet u dat men naar dit Parlement kijkt, naar wat hier gebeurt. U laat die kans schieten om u achter uw grote gelijk te verschuilen. Dat doet u heel vaak in heel veel andere zaken. Wij vinden dat laf. Dat is ontzettend laf. Dat is helemaal niet dapper.

U moet vooral nadenken over het signaal dat u geeft. Welk signaal geeft u aan de vrouwen daar? Ja, we steunen u, maar we steunen geen teksten waarin staat dat dit niet kan. Welk signaal geeft u aan het regime als u deze tekst niet steunt? Dat kan ik echt niet begrijpen.

Het zal wel duidelijk zijn uit mijn betoog dat Vooruit deze tekst volledig zal steunen. Ons hart gaat echt uit naar de slachtoffers en alle nabestaanden van de strijd, die in Iran wordt gevoerd om een beter leven te kunnen leiden.

28.33 Georges Dallemagne (Les Engagés): Madame la présidente, à mon tour, je voudrais me réjouir et me féliciter d'avoir pu obtenir un texte solide. Depuis les bancs de l'opposition, j'aurais pu dire qu'il était insuffisant, mais je pense que nous avons effectivement fait un bon travail. Les propositions que notre groupe politique a mises sur la table ont été acceptées dans le texte final de la résolution. Je me félicite de ce travail que nous avons pu faire en commun.

Ce travail est un peu tardif mais il n'arrive pas trop tard. C'est une révolution en cours qui me semble sans précédent dans sa nature. Ce sont des enfants: ils ont entre 15 et 25 ans. Ce sont des filles et des garçons qui se battent pour leur liberté et leur dignité et ce combat n'est pas encore terminé. Il est en cours.

Ils doivent savoir que nous sommes à leurs côtés et que nous faisons ce que nous pouvons pour faire en sorte que cette révolution réussisse. Car là est l'objectif d'une résolution. Ce n'est pas simplement et confortablement condamner cette tyrannie, ces meurtres et ces massacres que subissent ces jeunes en Iran, mais faire en sorte qu'ils réussissent leur combat.

Il en faut du courage! Il en faut de l'audace pour être face à ces tyrans et ces mollahs pour, au prix de leur vie, faire en sorte que leur avenir soit meilleur que la situation qu'ils connaissent aujourd'hui.

Je ne reviendrai pas sur l'ensemble des éléments de cette résolution mais je reviendrai sur l'abstention du PTB. Elle est scandaleuse. Les arguments que vous évoquez, monsieur De Vuyst, ne sont pas audibles et ne sont pas vrais - j'insiste. Je suis allé voir les sanctions européennes que vous condamnez. Ce sont des sanctions à l'égard de 15 personnes et 4 entités et non pas des sanctions à l'égard de la population générale. Ce sont des sanctions à l'égard de ce qui se fait aujourd'hui dans les rues en Iran, à l'égard des

opresseurs de ces garçons et de ces filles.

Nous demandons des sanctions ciblées. Mais vous n'en avez cure! Vous utilisez ces arguments comme vous les utilisez à chaque fois. À chaque fois, vous vous êtes défaussés: sur la Chine, sur la Russie, sur l'Iran. C'est un axe politique qui se constitue aujourd'hui! Celui de la tyrannie et de la dictature et, à chaque fois, vous détournez le regard; à chaque fois, vous n'avez rien à dire. C'est cela la réalité aujourd'hui. Voici ce qu'est votre socle idéologique !

Je l'ai dit et je le répète: c'est à travers la politique étrangère qu'on voit quelle est la vraie nature du PTB. C'est à travers la politique internationale qu'on voit quels sont les massacres. Oui, vous parlez de doubles standards mais vous pratiquez ces doubles standards à un degré inimaginable. Quand il y a des dizaines de milliers de morts, quand il y a des centaines de milliers de morts, en Chine, en Russie, en Iran, cela n'est pas votre problème sous prétexte qu'il y a ailleurs des problèmes en matière de droits de l'homme et des répressions. Mais, quand il y a des répressions ailleurs, vous n'évoquez pas les doubles standards. Vous êtes vent debout quand il s'agit de fustiger l'Amérique. Là, vous n'avez plus de problème de doubles standards. Vous n'avez de problème de doubles standards que dans ces régimes tyranniques qui sont contre la démocratie. J'en prends acte aujourd'hui et je le dis haut et fort: cela montre la vraie nature de votre parti.

Je pense qu'aujourd'hui, tous les démocrates, tous ceux qui sont attentifs à la liberté, tous ceux qui pensent que le sort de ces jeunes femmes nous concerne, tous ceux qui pensent que les Iraniens valent mieux que ce voile sombre qui s'est abattu sur l'Iran depuis quelques décennies car c'est une grande culture, un grand pays avec un patrimoine millénaire, tous ceux qui pensent qu'il est temps de mettre à bas cette dictature, tous ceux-là voteront aujourd'hui notre résolution. Je vous remercie.

28.34 Sophie Rohonyi (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, monsieur le premier ministre, elles s'appelaient Mahsa, Nika, Hadis, Sarina ou encore Ghazaleh. Ces jeunes femmes sont le visage de la lutte pour la liberté qui fait rage depuis 56 jours en Iran. C'est une lutte contre l'obscurantisme religieux dont les femmes sont toujours les premières cibles et toujours les premières victimes. La police des mœurs iranienne a tué Mahsa Amini, une jeune femme d'à peine 22 ans pour une simple petite mèche de cheveux qui dépassait de son foulard.

Ce meurtre a suscité une immense vague d'indignation que nous partageons ou en tout cas que nous sommes tous censés partager. Pour la première fois depuis l'instauration de la république islamique d'Iran voici 43 ans, cette vague d'indignation s'étend à tout le pays.

Pour la première fois, tous les démocrates, femmes comme hommes, jeunes comme moins jeunes, défient ensemble le gouvernement tyrannique du président Raïssi, avec pour principale revendication un véritable changement de régime. Pour la première fois aussi, on voit les femmes danser dans les rues, les cheveux au vent, brûler leur voile et faire tomber les turbans des Mollahs.

Pour toutes ces raisons, nous assistons sans doute, aujourd'hui, à un véritable tournant dans notre histoire contemporaine, un tournant vers ce qui devrait être en tout cas une république démocratique et laïque qui défend la population dans sa diversité, dans ses choix et non plus un régime théocratique, qui opprime cette même population au nom d'une interprétation rigoriste, pour ne pas dire moyenâgeuse, de l'islam qui est ainsi instrumentalisé à des fins politiques. Sauf que ce tournant, on l'a dit, est vite devenu sanglant, car chaque jour, le bilan de ces manifestations s'alourdit. Hier, nous en étions à 550 meurtres, dont 50 mineurs, mais aussi à plus de 20 voire 30 000 détenus, dont des étudiants, des journalistes, des avocats, des artistes. Leur crime: avoir manifesté pour leur liberté et pour avoir un avenir dans leur pays! Car les jeunes Iraniens qui manifestent, aujourd'hui, dans leurs 65 universités ne peuvent légitimement pas s'imaginer avoir un avenir dans un pays qui ne leur accorde aucune liberté.

Aujourd'hui, le régime iranien poursuit ses répressions qui sont meurtrières à l'abri des regards, puisqu'il a drastiquement limité l'accès à internet. Quant aux manifestants qui ne sont pas morts mais qui croupissent dans les prisons iraniennes, ils risquent tout simplement la peine de port.

Nous ne pouvions rester les bras croisés face à cette situation qui est juste insupportable. Nous ne pouvions nous dire solidaires des démocrates iraniens, en particulier, des femmes, des filles, en particulier de la communauté LGBTQIA+ sans demander à notre gouvernement, à l'UE, ou encore à l'ONU, des appels à la fin des violences et de la peine capitale, l'exigence de voir toutes les personnes arrêtées de façon arbitraire,

immédiatement libérées mais aussi des actions fortes à l'égard du régime iranien.

C'est en cela qu'à l'instar de mes collègues, je ne peux comprendre l'abstention coupable du groupe PTB-PVDA, parce qu'aujourd'hui, vous nous accusez - c'est quand même le comble - d'une politique sélective en matière de sanctions. Mais qui est le parti qui appelle des sanctions à chaque fois à l'égard de l'État d'Israël, lorsque dans le même temps, vous vous absteniez systématiquement pour ce qui concerne des sanctions à l'égard de l'Afghanistan? Vous entendez défendre le droit des femmes, mais les femmes qui sont torturées par les talibans, là vous vous absteniez. Il en va de même pour les femmes qui ne peuvent plus recourir à l'IVG de manière sûre et légale en Pologne.

Vous vous absteniez pour ce qui concerne les Ouïghours en Chine. Avant de nous faire le procès d'une politique sélective en matière de sanctions, je vous invite à balayer devant votre porte. Ici, en Belgique, vous appelez nos concitoyens à faire valoir leurs droits dans la rue – ce qui est bien évidemment légitime –, mais vous n'entendez pas soutenir des citoyennes et des citoyens qui font la même chose en Iran au péril de leur vie et de leur liberté!

A contrario, je suis heureuse de constater que des collègues, des démocrates ont eu le courage de déposer des propositions de résolution.

Lorsque ces textes sont arrivés en commission, mon groupe était prêt à déposer des amendements en vue de les parfaire. C'est alors que M. Ducarme nous a proposé de travailler ensemble pour parvenir à un texte qui serait porté par presque tous les membres de la commission des Relations extérieures plutôt que par un seul parti. Je tiens ici à le remercier sincèrement pour sa proposition plus que constructive parce que ce travail permettra d'envoyer un signal particulièrement fort au gouvernement iranien, mais aussi à la population iranienne qui est l'otage de celui-ci, tout en tenant compte de l'ensemble des amendements qui ont été déposés. Je pense en particulier à l'enquête qui devra porter sur le meurtre de Masha Amini, mais aussi sur l'ensemble des répressions qui ont suivi et qui devra être réalisée par l'ONU de manière indépendante, et non par le gouvernement iranien qui est l'auteur de ces répressions, comme le laissait sous-entendre la ministre des Affaires étrangères lorsque je l'ai interpellée sur ce sujet précis, il y a quelques semaines. Je pense également à l'abrogation de la loi qui oblige les femmes à porter le voile en Iran, pour qu'elles ne soient plus la vitrine d'un régime théocratique mais des êtres libres, seuls maîtres de leur corps et de leurs choix. Je pense aussi au soutien apporté à toutes les initiatives de la société civile et de la diaspora iranienne, que ce soit en Belgique ou ailleurs, visant à assurer une transition démocratique, pacifique et rapide en Iran avec, dans les plus brefs délais, de nouvelles élections libres et transparentes. Je pense, enfin, à l'exigence de respecter la Convention internationale des droits de l'enfant parce que, aujourd'hui, les enfants iraniens sont aussi les cibles d'un gouvernement qui s'est pourtant engagé à les défendre et à les protéger. C'est juste intolérable!

En conclusion, chers collègues, aujourd'hui, je suis vraiment heureuse que nous sortions de nos timides consternations, même si j'aurais préféré que l'on fasse ce pas de manière unanime. Je me réjouis du fait que nous fassions preuve de détermination aux côtés des Iraniens qui risquent leur vie pour leurs libertés.

À charge maintenant du gouvernement, monsieur le premier ministre, de donner suite à cette résolution qui est porteuse d'espoir pour tous ceux qui défendent les principes de liberté, de démocratie et de justice à travers le monde et, en particulier aujourd'hui, en Iran.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.
De bespreking is gesloten.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

Considérant/Considerans S
• 3 – Ellen Samyn (2996/3)
Considérant/Considerans MM(n)
• 1 – Ellen Samyn (2996/3)

Considérant/Considerans NN(n)

- 2 – Ellen Samyn (2996/3)

Demande/Verzoek 3.21

- 4 – Ellen Samyn (2996/3)

* * * * *

Le vote sur les amendements est réservé.

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements réservés et sur l'ensemble de la proposition aura lieu ultérieurement.

De stemming over de aangehouden amendementen en over het geheel van het voorstel zal later plaatsvinden.

Interpellations

Interpellaties

29 **Samengevoegde interpellaties van**

- Theo Francken aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanwezigheid van de Belgische regering en/of het koningshuis op het WK in Qatar" (55000335I)
- Annick Ponthier aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De oproep tot een diplomatieke boycot tegen het WK in Qatar" (55000336I)
- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De vraag of de Belgische regering en de koninklijke familie het WK voetbal in Qatar zullen bijwonen" (55000337I)

29 **Interpellations jointes de**

- Theo Francken à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La présence du gouvernement belge et/ou de la Maison royale à la Coupe du monde au Qatar" (55000335I)
- Annick Ponthier à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'appel à un boycott diplomatique de la Coupe du monde au Qatar" (55000336I)
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La participation à la Coupe du monde au Qatar du gouvernement belge et de la famille royale" (55000337I)

29.01 **Theo Francken** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik ben net op tijd. Ik kom uit Athene, waar er een parlementaire zitting van de NAVO was. Het is de drukste avondspits van het jaar blijkbaar. Het was even stressen, maar ik ben blij dat ik hier ben.

Mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, ik heb voor de eerste keer in deze legislatuur een interpellatie ten aanzien van u ingediend, mijnheer de eerste minister. En ze gaat dan nog over een bijzaak. Over voetbal, de belangrijkste bijzaak van de wereld. Ik weet niet of u een voetballiefhebber bent. Ik ben een stevige voetballiefhebber, vooral van Leuven. Wij hebben trouwens van de week gewonnen van Franc Borains, van de ploeg van Georges-Louis Bouchez. Het was 0-5, het was voor de Beker van België. Dat vond hij minder leuk. Het is spijtig dat ik er niet bij kon zijn, want ik was in Athene. Ik had veel plezier met die forfaitcijfers. Hij had mij uitgenodigd maar ik ben er niet geraakt. Dat had ik wel willen zien.

Ik wil u graag interpelleren over de positie van de regering inzake het WK in Qatar. Het WK in Qatar begint over enkele dagen. Er is heel veel commotie over. Er is reeds een hele tijd heel veel commotie over. Ik las vandaag dat ik te laat zou zijn met mijn kritiek. Dat de kritiek te laat komt. Isolde Van den Eynde schreef dat in *Het Laatste Nieuws*. Ze had nog een paar andere opmerkingen, waarop ik zo dadelijk terugkom. Te laat kan men het echter moeilijk noemen. Ik heb een resolutie ingediend, die hier ook uitgebreid werd besproken, in het voorjaar. Die resolutie is dus reeds bijna een jaar oud. Ik trek dus reeds langer aan de alarmbel omtrent. Er zijn ook parlementaire werkzaamheden geweest. Er zijn hoorzittingen geweest. Wij hebben daarover reeds uitvoerig gepraat. Ik wil het echter nog even opnemen met u.

Mijnheer de eerste minister, wij leven in bijzondere tijden. Ik heb dat in Athene opnieuw meegemaakt. U was in Egypte. U hebt dat opnieuw kunnen zien. Het zijn bijzonder uitdagende tijden, onzekere tijden, tijden van instabiliteit en onzekerheid. Dan moet men goed weten wat men doet als westerse natie, als westerse alliantie, als Europa, als West-Europa, als België.

Op zo'n moment moet men pragmatisch durven zijn. Op zo'n moment moet men aan realpolitiek durven

doen, mijnheer de eerste minister. Ik weet dat u die lijn bewandelt. Ik bewandel die lijn ook. Als wij beslissen om vanaf morgen geen handelsbetrekkingen meer te hebben met landen die wij niet zo leuk vinden, die op het vlak mensenrechten minder op het niveau staan van West-Europa of de westerse wereld, zal het moeilijk en kwaad kersen eten zijn, zal het moeilijk worden om nog handel te kunnen drijven. Dat besef ik. Handelsmissies worden ook georganiseerd met Golfstaten waar bepaalde rechten nog niet volledig tot volwassenheid zijn gekomen, eufemistisch uitgedrukt. Daar heb ik ook geen probleem mee.

U bewandelt als premier een pragmatische lijn die ik voor een stuk kan smaken. U weet dat ik sterk geloof in het transatlantisme. Ik ben daar al jaren verdediger van. U zit ook op die lijn en hebt dat doorgedruwd bij de regeringsonderhandelingen. Dat moet niet altijd gemakkelijk geweest zijn met die zeven partijen in de coalitie, maar u staat daar sterk voor en u weet dat ik dat kan smaken en dat ook publiek uit.

We hebben de afgelopen jaren een aantal punten gehad waarvan ik vind dat u en de regering steken hebben laten vallen. Ik heb het dan onder andere over het feit dat in het kader van operatie Red Kite ook vakantiegangers uit Afghanistan mee gerepatriëerd werden. Herinner u de erkende asielzoekers die tegen alle internationale rechtsregels in terug naar het thuisland worden gerepatriëerd. Ik had daar heel veel vragen bij.

Ik heb het over Oekraïne, met de wapenleveringen, en waar er de eerste weken bitter weinig steun werd geboden. Daarna hebt u zich herpakt. Ook over de repatriëringen van IS-vrouwen en kinderen neem ik een ander standpunt in. Onze ambassadeur in Teheran werd tot de orde geroepen na de veroordeling van Assadi, maar wij hebben de Iraanse ambassadeur in België niet tot de orde geroepen. Dat vond ik een heel vreemd diplomatiek manoeuvre, waarbij we volgens mij onder de lat zijn gaan. En dan was er nog de Assadideal, maar daarover gaan we het nu niet hebben. Er zijn een aantal zaken die ik kan smaken en een aantal die ik niet kan smaken.

Sowieso is het een dilemma, als we praten over realpolitiek. Het is altijd moeilijk om met bepaalde regimes om te gaan en dat zal voor elk westers leiderschap niet evident zijn, maar men kan toch niet ontkennen dat het met dit WK totaal fout is gelopen. Vanaf de eerste dag is het met dit WK misgelopen. De toewijzing is gebeurd met corruptie. Geen verdenkingen en geruchten, maar bewezen corruptie.

Ik vind dit WK de ultieme perversiteit. Dat wordt georganiseerd in stadions die werden gebouwd door duizenden loonslaven die uit Aziatische landen werden geïmporteerd om dan in Qatar te sterven. Meer dan 6.000 mensen zijn gestorven bij de bouw van die stadions. Die stadions dienen tot niets en zullen later nooit meer worden gebruikt. De grasvelden in die stadions worden gekoeld, de CO₂-uitstoot daarvan is gigantisch.

Dat is toch in deze tijd – u komt net terug van de COP27 in Egypte – pervers en decadent. Daar zijn geen andere woorden voor. Er doet bovendien een heel sterk gerucht de ronde dat toenmalig Frans president Sarkozy Qatar als gastland had geëist, ook al werd het via de heer Platini toegewezen, die eigenlijk de stroman van de heer Sarkozy bij de FIFA was. Enkele weken later werd, o toeval, toch wel een miljardendeal van Frans wapentuig verkocht aan Qatar, aangekondigd. De heer Blatter, die zelf corrupt is, alludeerde daarop in zijn interview afgelopen week in de Duitse krant en oordeelde dat het WK nooit had mogen plaatsvinden. Wat een onwaarschijnlijk cynisme. Die man heeft zijn zakken gevuld en een paar jaar later geeft hij in een interview toe dat het een slechte beslissing was en dat het WK er nooit had mogen plaatsvinden! Daar heb ik het toch allemaal heel moeilijk mee.

Mijnheer de eerste minister, ik begrijp dat hypocrisie de vaseline is van de internationale politiek. Er is altijd een stuk hypocrisie in internationale betrekkingen. Dat is altijd zo geweest. We moeten niet heiliger zijn dan de paus. Dat verwacht ik niet van de regering; dat verwacht ik niet van u. U draait al lang genoeg mee in het vak om te weten dat het soms moet, omdat het moet. Hier is het toch een ander verhaal. Moeten wij nog handelsbetrekkingen aanhouden met Golfstaten die bepaalde in mijn ogen achterlijke zaken verdedigen? Het zou slim zijn om dat wel te doen. Dat zou een goede zaak zijn. We kunnen waarschijnlijk ook niet anders in deze geopolitieke bangelijke tijden waarbij we onder heel zware druk staan, onder andere door de afsluiting van de gastvoer vanuit Rusland.

Moeten we echter ook naar het WK gaan? Moeten we daar een voetbalmatch bijwonen? Dat is nog van een totaal andere orde. Moet de regering aanwezig zijn op dat WK? De sponsors zijn niet aanwezig. De sponsors zijn allemaal privébedrijven, die handel ook heel belangrijk vinden. U zult opwerpen dat het land zeer belangrijk is voor de handel. Voor de sponsors is handel ongetwijfeld ook een heel belangrijk element. De sponsors haken echter massaal af. Er is maar een sponsor van de Rode Duivels, van de 15 of 16 die

deelneemt, namelijk Adidas. Adidas kan zich niet terugtrekken, omdat het bedrijf de WK-bal levert. Het zou wel helemaal pijnlijk worden als die zich terugtrok. Alle andere sponsors blijven alvast weg, die hebben wel hun conclusies getrokken.

De regering communiceert gisteren na lang gebakkelei met, naar ik aanneem, de groene fractie – ik was graag een vlieg geweest om de gesprekken bij te wonen, want dat lijkt me wel interessant – dat mevrouw Lahbib naar het WK gaat en er een statement zal doen. Mijnheer de premier, welk statement zal dat zijn?

Ik heb gisteren trouwens een uitspraak van mevrouw Demir zien passeren dat er op de Belgische coördinatievergadering afgesproken was dat u in uw toespraak in Egypte een statement zou maken over de mensenrechten in Egypte. In de wandelgangen vernam ik dat u het daar lastig mee had, vanochtend daarover contact met de betrokken minister had, dat u dat kwalijk nam en dat ontkende, ook al stond het in een verslag van een DGE-vergadering. Welnu, zal de Belgische regering nu iemand sturen? Wat zal die juist wanneer zeggen?

29.02 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de premier, de aankomende editie van het WK in Qatar was al van bij aanvang omstreden. De toewijzing gebeurde bij wijze van omkoping van hoge FIFA-functionarissen met oliegeld van de Qatarese sjeiks. Wat ons betreft, had het WK nooit in dat land mogen worden georganiseerd, alleen al wegens de frauduleuze manier waarop de toekenning is verlopen. Dat is echter nog het minste. De fundamentele reden waarom het WK voetbal in Qatar een van de ergste schandalen in de internationale voetbalgeschiedenis is, zijn de structurele mensenrechtenschendingen in dat land. De luxueuze voetbaltempels daar zijn gebouwd op de rug van ten minste 6.500 dode gastarbeiders uit landen als Nepal, India, Pakistan, Sri Lanka en Bangladesh.

Het is dan ook schrijnend hypocriet dat de internationale voetbalbond wel op zijn achterste poten staat als een zwarte in Amerika door hardhandig politieoptreden overlijdt, maar nu zwijgt als vermoord. De hele FIFA-gemeenschap was een voortrekker in de Black Lives Matter-industrie. De slogan werd overal uitgehangen. Spelers hebben maandenlang geknield als eerbetoon aan die beweging. Waarom is die massale verontwaardiging nu niet van toepassing op die structurele mensenrechtenschendingen bij de bouw van voetbalstadions in Qatar? Ik vraag het mij af, samen met heel veel andere mensen.

De FIFA, met directeur Infantino op kop, meet met twee maten en twee gewichten, getuige ook hun minimalisering van het aantal slachtoffers dat onder de arbeiders gevallen is. Wij kunnen dat alleen maar ten strengste veroordelen.

De argumentatie van de meerderheid, herinner u de resolutie in de commissie voor Buitenlandse Zaken, om geen diplomatieke boycot door te voeren, was dat Qatar blijkbaar zo goed zijn best doet om de beloofde hervormingen van hun criminele arbeidssysteem en hun mensenrechtenschendingen door te voeren.

Het Kafalasyteem, waarbij de gastarbeiders volledig aan de willekeur en de gratie van hun sponsors, de werkgevers, zijn overgeleverd, is inderdaad sinds kort afgevoerd. In de hoorzitting maakte men zich sterk dat er intussen veel vooruitgang is geboekt. Waarom zouden we dan nu nog een signaal sturen en een diplomatieke boycot invoeren? Het was allemaal wat overroepen volgens de vivaldipartijen. We moesten rustig blijven en respect afdwingen voor de vooruitgang ter plaatse.

Laat mij echter dezelfde vivaldicollega's uit hun droom helpen. Veel structurele arbeidsrechtenschendingen blijven volgens internationale waarnemers ten volle bestaan. Arbeiders worden niet of gebrekkig verloond voor loodzware arbeid in een verzengende hitte. Dat kunnen we niet minder dan moderne slavernij noemen. Wij hebben vandaag trouwens nog een rapport kunnen lezen dat het voorgaande bevestigt.

Naast de vele buitenlandse werkkrachten die voor de pracht en de praal van het WK gesneuveld zijn, moeten ook vrouwen en minderheden eraan geloven in Qatar. Het islamitische land hanteert de sharia als uitgangspunt voor zijn wetgeving. Dat wil zeggen dat homoseksualiteit verboden is, dat holebi's celstraffen van maar liefst drie jaar kunnen krijgen voor homoseksueel gedrag in het openbaar. Voor seksueel contact tussen homoseksuelen kan men zelfs tot zeven jaar achter de tralies verdwijnen. Vrouwen zijn daar tweederangsburgers. Zij worden structureel onderdrukt. Zij kunnen zelfs worden opgesloten omdat ze het slachtoffer werden van verkrachting. Men kan het zo gek niet bedenken of het bestaat in Qatar.

De feiten van vorige week, waarbij homoseksualiteit een gevolg van hersenschade werd genoemd, en vrouwen door een lid van de entourage van de WK-ambassadeur snoepgoed werden genoemd dat beter

bedekt zou worden, tarten alle verbeelding.

Mijnheer de eerste minister, ik meen dat ik voldoende argumenten heb aangegeven waarom het WK in Qatar potentieel het grootste voetbalschandaal in de geschiedenis is. Ik kan er dan ook niet bij dat deze regering daaraan, zij het onrechtstreeks, wil meewerken en medeplichtig worden. Daarom roepen wij de regering op tot een diplomatieke boycot. Stuur geen afvaardiging van de regering naar die islamdictatuur. Wij vragen het u nogmaals.

29.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, je dois bien reconnaître que M. Francken a raison. C'est dire! Rien ne va dans cette coupe du monde depuis le premier jour. C'est la coupe du monde du cynisme, du succès de l'argent sur le sport, et c'est aussi la coupe du monde de l'embarras.

Ce n'est pas seulement un sujet politique, soyons de bon compte. Cela touche toute la société, et même les discussions au sein des familles: "Est-ce que tu vas regarder ou ne pas regarder, est-ce que tu vas boycotter ou pas?". Cette coupe du monde s'inscrit dans le cadre d'une atmosphère particulière car elle tombe en hiver, en pleine crise énergétique, avec, pour la première fois – car ce n'est évidemment pas la première fois qu'une coupe du monde se déroule dans un pays douteux, vu que la dernière fois c'était en Russie –, un contraste si flagrant que le débat est impossible à éluder, alors que, parfois, il l'est.

Nous tous sommes renvoyés dans nos individualités privées à ce qu'on va faire. J'ai d'ailleurs noté qu'un des matches tombait un jeudi à 16 h, et je suis curieux de voir ce qui se passera ici. Qu'allons-nous faire? Allons-nous boycotter nous-mêmes cette coupe du monde, d'une manière ou d'une autre, dans nos individualités? Sera-t-il possible de regarder cette coupe du monde et de regarder la télévision sans penser, en effet, aux milliers de travailleurs esclaves exportés d'Asie et morts sur les chantiers?

Sera-t-il possible de regarder cette coupe du monde, même si la Belgique va loin, sans penser au cynisme absolu de ces stades climatisés, même si votre ami des Francs Borains nous dit que c'est de l'air pulsé et non climatisé, de sorte que c'est moins grave? C'est impossible. Nous n'arriverons jamais à regarder cette coupe du monde normalement.

Et là, bien sûr, votre gouvernement – comme tous les responsables politiques – doit prendre position, et ce n'est pas simple, parce que le sport et la politique sont toujours liés. On a entendu plusieurs versions de ce qu'il faudrait faire ou de ce que le gouvernement entendait faire. On a entendu la version selon laquelle on n'enverrait personne avant les demi-finales. Ce n'est qu'à partir des demi-finales qu'il y aurait alors une présence de la famille royale ou du gouvernement, inventant une sorte d'échelle sportive de l'indignation, dont j'espère que le gouvernement est revenu.

Nous entendons finalement que la ministre des Affaires étrangères irait assister à un match des Diables rouges en émettant un message. J'avoue que je suis sceptique, parce que, comme mon collègue, je ne vois pas quel message la ministre pourrait bien délivrer. Bien sûr, il ne s'agit pas de rompre les relations diplomatiques avec le Qatar. On sait tous qu'il y aura toujours du commerce, il y aura de la diplomatie avant ou après. Il s'agit de savoir si, ici, à cette occasion unique, on est capable d'envoyer un message consistant à faire en sorte que la Belgique fasse un boycott politique complet, à la fois de la famille royale et du monde politique, vis-à-vis de cette coupe du monde.

Pour le dire autrement: je ne vois pas quel message plus puissant que son absence notre ministre pourrait bien aller délivrer au Qatar lors de cette coupe du monde.

Donc, notre groupe vous demande de faire un boycott politique complet de cette coupe du monde car il n'y a pas d'autre solution.

En tant que politiques, nous n'avons pas les mêmes responsabilités que les citoyens, qui peuvent se dire qu'ils vont quand même regarder. On fait ce que l'on veut mais notre parole et nos actes politiques engagent toute la population.

Je vous demande tout simplement de nous dire quel message la ministre va bien pouvoir envoyer au Qatar lorsqu'elle y sera. Je vous demande de renoncer à cette présence. Je vous demande, comme l'un de vos prédécesseurs l'avait indiqué, de faire en sorte que la Belgique ne soit pas du mauvais côté de l'histoire.

La présidente: La parole est à M. le premier ministre.

29.04 Minister **Alexander De Croo**: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik dank u voor de intussen drie interpellaties, die aan een behoorlijk fundamentele vraag raken, namelijk wat de juiste houding is. Is de juiste houding de houding van de lege stoel of is de juiste houding de houding waarbij men wil dat zijn of haar stem wordt gehoord?

Dat is een vrij fundamentele keuze. In ons land hebben wij historisch steeds de keuze gemaakt voor het laten horen van onze stem. Hoezeer wij het soms absoluut niet eens zijn met landen waar bepaalde evenementen plaatsvinden en hoezeer wij soms bezorgdheden hebben over bepaalde onderwerpen, is onze houding toch steeds de volgende geweest. Wie niet aanwezig is, wordt niet gehoord of beluisterd.

Si vous n'êtes pas présent, vous pouvez dire que vous avez choisi de ne pas être là. En tout cas, vous n'êtes pas un interlocuteur et vous n'avez pas l'occasion de faire passer un message.

Vandaar dat de regering besloten heeft om wel aanwezig te zijn en om onze topdiplomaat te sturen, de minister van Buitenlandse Zaken. We willen haar immers naar daar sturen met een heel duidelijke boodschap.

Het feit dat we in Qatar bepaalde boodschappen zullen brengen, is ook niet nieuw. Dat herleidt zich niet enkel tot dit WK. In het verleden hebben we meermaals op verschillende fora duidelijk gemaakt dat wij ons bijzonder grote zorgen maken over bepaalde onderwerpen zoals arbeidsomstandigheden. Minister van Economie en Werk Dermagne heeft dat gedaan en we hebben dat ook gedaan via de ILO.

De keuze voor het WK werd gemaakt door de FIFA. Ik stel ook vast dat men zich daarover bij de FIFA nu bepaalde vragen stelt. Het is echter niet aan een Belgische regering om daarop commentaar te geven. Ik heb daarover mijn persoonlijke mening, maar dat is niet de kern van de zaak. Het gaat voor mij over zaken die een breder politiek belang hebben, zoals arbeidsomstandigheden, mensenrechten, het respect voor minderheden, de plaats van de vrouw en LGBTQI-rechten.

We hebben, zoals aangegeven, de gelegenheid gehad om daarover via de ILO een boodschap te brengen. Iets meer dan een jaar geleden heb ik de voorzitter van de FIFA, de heer Infantino, ook mijn mening daarover gegeven.

Mijnheer Francken, u zegt dat ons land vaak aan realpolitik doet. Ik zou dat hier zelfs geen realpolitik willen noemen.

Ce que l'on fait ici, c'est saisir l'occasion de cet événement pour faire passer notre message et demander à notre diplomate en chef de le transmettre.

Mij wordt de vraag gesteld welke boodschap we daar zullen geven. Wel, in grote lijnen kan ik u die nu al geven. Ik zal de minister natuurlijk de gelegenheid geven om dat daar ter plaatse te doen, maar we bevestigen de bezorgdheden die we hebben over de arbeidsomstandigheden, ondanks het feit dat er vooruitgang is geboekt in bepaalde domeinen. De bezorgdheden die we hebben ten aanzien van minderheden en hun rechten, zullen wij daar opnieuw bevestigen. De bezorgdheden die we hebben over de manier waarop wordt omgegaan met de holebigemeenschap, zullen we daar bevestigen. De uitspraken van een van de WK-ambassadeurs van de voorbije dagen kunnen voor ons absoluut niet door de beugel. In de uitspraken over de positie van de vrouw kunnen wij ons absoluut niet vinden.

Cette méthode qui consiste à aller sur place pour faire passer un message, serions-nous les seuls à l'utiliser dans le monde? Pas du tout, bien au contraire! Tous les pays européens qui sont qualifiés font le même choix que nous.

Voor Frankrijk zal de minister van Sport aanwezig zijn. Voor Duitsland zal de minister van Binnenlandse Zaken aanwezig zijn. Voor Spanje zal de koning aanwezig zijn. Voor Portugal zullen de president, de eerste minister en de voorzitter van het parlement aanwezig zijn. Voor Kroatië zullen de president en de eerste minister aanwezig zijn. Voor Polen zal er een minister aanwezig zijn. De positie van Nederland is onlangs gewijzigd, Nederland heeft bevestigd dat het minstens een minister zal sturen. Ik spreek nu over lidstaten van de Europese Unie.

Misschien moeten wij breder kijken en ook kijken naar de like-minded landen. Het Verenigd Koninkrijk stuurt

de minister van Buitenlandse Zaken. Wales zal ook iemand op ministerieel niveau sturen. Zwitserland stuurt een federale minister, het zou de federale minister van Financiën zijn. Servië stuurt de president.

Laten wij dan buiten het Europese continent kijken. De Verenigde Staten stuurt *secretary of state* Blinken. Australië stuurt de minister van Sport. Mexico stuurt de minister van Buitenlandse Zaken.

Ik wil daarmee aangeven dat de aanpak die wij kiezen, om van dit evenement gebruik te maken om een boodschap te brengen, een aanpak is die breed gebruikt wordt op internationaal niveau. Mochten wij de keuze volgen om niet aanwezig te zijn, wat sommigen hier bepleiten, zouden wij de uitzondering zijn. Wij zouden daarmee nagenoeg het enige like-mindedland zijn dat niet van deze gelegenheid gebruikt maakt om een boodschap te brengen.

Je pense que cela revient à un choix assez fondamental, un choix qui est historique dans notre pays. Oui, c'est vrai que, dans les relations internationales, on doit, parfois, traiter avec un pays avec lequel on ne partage pas toutes les opinions. Si on se limite à cela, il reste très peu de pays avec lesquels on peut encore dialoguer.

Het zal in dat geval ook heel moeilijk zijn om met bepaalde Europese landen nog interactie te hebben. Internationale politiek werkt enkel wanneer wordt gesproken en geluisterd.

De keuze die wij maken, is spreken en niet gewoon onze mond houden en niet aanwezig zijn. De keuze om te spreken, is in mijn ogen een veel moedigere keuze en een keuze die veel verder gaat dan gewoon afwezig te zijn op een dergelijk evenement.

29.05 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de premier, uw antwoord viel wel te verwachten. U gaf een aantal zwakke en een aantal sterkere argumenten.

De internationale vergelijking kan altijd dienen, al hebt u Denemarken niet vermeld. Kennelijk bent u vergeten dat Denemarken nog geen positie heeft ingenomen. De regering zal moeten kiezen, maar Denemarken twijfelt nog. Als u stelt dat België in voorkomend geval als enig land wegblijft, dan klopt dat niet, want misschien zal er wel degelijk een land afwezig zijn. In mijn ogen is dat zelfs een rolmodel. Ik ben nogal voorstander van het Deens model. Als wij het Australisch en het Deens model kunnen combineren, dan denk ik dat wij op een goed spoor zitten voor de komende jaren, maar dat terzijde.

Ik weet niet of het klopt dat België doorheen de geschiedenis altijd is blijven spreken. Heeft België nooit in de geschiedenis een legestoelpolitiek gehanteerd? Volgens mij is dat niet eens juist, maar daarnaast is een lege stoel wel degelijk ook spreken. Er is niets zo duidelijk en helder als niemand te sturen. Dat zal pas hard aankomen.

U denkt dat de overheid van Qatar wakker ligt van minister Lahbib, door u de absolute topdiplomaat van België genoemd. Ik denk vooreerst dat een topdiplomaat niet naar de Krim gaat, en indien toch, dat die topdiplomaat daar dan in ieder geval niet zegt in Rusland te zijn. Een topdiplomaat begaat een dergelijke fout volgens mij niet, maar ik kan me vergissen.

Als u stelt dat onze topdiplomaat het in Qatar eens gaat zeggen, dan zullen we dat afwachten. Het argument dat de Qatari's gaan luisteren, heb ik hier al maanden horen verkondigen. Ook in de hoorzitting werd gesteld dat zij goed luisteren. Alleen de jongste weken, afgaande op wat vanuit internationale organisaties naar voren is gekomen die daarvoor aandacht hebben, werden heel wat migranten uit Qatar gedeporteerd omdat zij klaagden over het feit dat hun loon niet werd uitbetaald. Het gaat om Pakistani's, Bengalen en Sri Lankanen die in Qatar aan de slag zijn in het kader van het WK, tegen zeer lage lonen in erg moeilijke omstandigheden. Ze worden zelfs niet betaald en Qatar heeft hen gewoon gedeporteerd. Dat gebeurt sinds de ILO en alle andere organisaties zeggen dat het er wel de goede richting uitgaat. Ik heb u toen niet gehoord.

Ik las vorige week, ik heb dat gedubbelcheckt, dat de Qatari de afgelopen tien dagen duizenden mensen uit hun huizen hebben gezet om plaats te maken voor voetbalfans. Ik vraag mij af of mevrouw Lahbib over enkele dagen in een huis zal verblijven waar een migrant zat. Dat zou helemaal cynisme ten top zijn.

Ik lees ook dat de fans zich niet kritisch mogen uitlaten over Qatar en het regime. Als diehard fan van de Rode Duivels kan men gratis naar Qatar met Qatar Airways, alles erop en eraan, maar men moet dan wel

iets tekenen. In de kleine lettertjes staat dat men zich niet kritisch mag uitlaten over dat regime, over de sharia, over wat ze over homo's en vrouwen denken en zeggen, over boerka's, noem maar op.

Qatar luistert dus niet echt, mijnheer de eerste minister. De lege stoel is volgens mij het enige wat echt een signaal zou zijn.

We wachten af of mevrouw Lahbib echt zo'n toespraak houdt. U hebt gezegd dat u dat in Egypte zou doen. Misschien is dat achter gesloten deuren gebeurd. U zegt hier ook dat u zich niet wenst uit te spreken over de vraag of het WK überhaupt in Qatar had mogen plaatsvinden. U zegt dat dit niet aan u is om zich daarover uit te spreken. Ik weet niet waarom u zich daarover niet zou mogen uitlaten. Ik zie daar geen probleem. Als dat wel zo zou zijn, zou ik dat heel straf vinden. Ik zou het goed vinden als u dat wel zou doen. U kunt toch geen WK steunen dat door pure en bewezen corruptie ter plaatse tot stand is kunnen komen? U kunt dat toch niet steunen als westers regeringsleider? Dat lijkt mij toch bijzonder moeilijk. Dit WK is bijzonder pervers is.

We verschillen op dit punt van mening. We zijn het vaak eens, maar hier absoluut niet. We zullen zien hoe dat loopt.

Tot slot wil ik een oproep doen aan alle Rode Duivels. De Rode Duivels zijn sterk in moreel veroordelen van onrecht. Dat is knap. Dat mag. Nu zitten ze echter in een moeilijker parket. Nu moeten ze natuurlijk naar Qatar. Op vlak van onrecht is dat zowat een van de wereldkampioenlanden. Ze gaan nu een T-shirt dragen met de slogan *Footballers want change*. Wat is *change*? Mijnheer Lukaku, mijnheer De Bruyne, mijnheer Vertongen, mijnheer Courtois, mijnheer Carrasco en andere, wees sterk, wees dapper, geef een echt signaal dat u dat niet pikt. Geef een echt signaal voor verandering in Qatar.

29.06 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u zegt dat wij de uitzondering zouden zijn. Nochtans is uw regering anders altijd de eerste om een voortrekkersrol te willen opnemen in het diplomatieke geopolitieke spel. Hier mist u die kans dan toch.

Door uw opsomming van de landen die ook iemand afvaardigen, zegt u eigenlijk dat de anderen in de put springen en dat wij dat dan ook maar moeten doen, want dan vallen we tenminste niet op. Ik vind dat bijzonder zwak. U zegt dat u door minister Lahbib naar Qatar te laten gaan juist een statement maakt voor mensen- en arbeidsrechten, maar in dezelfde adem zegt u dat we niemand zullen sturen zolang België de halve finales niet haalt. Dat is een halfslachtigheid die we intussen gewoon zijn, maar die ik ten zeerste betreur.

De Vlaams Belang-fractie blijft bij haar vraag voor een diplomatieke boycot van het WK in Qatar. We zijn, als ik even sarcastisch mag zijn, verheugd dat minister Lahbib daar eens goed met de vuist op tafel zal slaan. Als we heel stil zijn, horen we de knieën van de sjeiks nu al knikken. In moslimlanden worden vrouwen en homo's al 14 eeuwen lang als tweederangsburgers of criminelen beschouwd, maar ik ben er zeker van dat minister Lahbib daar zo overtuigend zal zijn dat Qatar binnenkort misschien een oord vol *gay prides*, regenboogvlaggen en rozemutsenparades wordt. Ik hoop dat de sjeiks niet al te hard van hun stoel zullen vallen. Wij kijken er samen met u reikhalzend naar uit.

U vraagt of de houding van de lege stoel de juiste houding is. Wij zijn overtuigd van wel. U kent het gezegde "Soms spreekt stilte luider dan woorden". Als u het echt meent met de vrouwen-, mensen- en arbeidsrechten, dan is het enige statement dat u met uw regering moet maken, wegblijven uit Qatar en die lege stoel voor zichzelf laten spreken.

29.07 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses. Je ne peux évidemment pas être d'accord avec vous.

Quand vous dites que ce n'est pas à la Belgique d'avoir un avis sur l'attribution de la coupe du monde, je ne suis pas d'accord. C'est une décision éminemment politique. Il n'y a pas plus grand *soft power* que l'attribution d'une coupe du monde. C'est à nous, partout où c'est possible, de faire en sorte que ce genre de scandale ne puisse pas se reproduire.

Ensuite, ne pas être là, c'est un message en soi! Donc, être là, c'est un message fort, un message visuel, présentiel qui va éclipser tout ce que notre ministre pourrait bien dire sur place. Ce que la presse qatarie et le reste de la presse retiendront, c'est que la Belgique était bel et bien présente. Et cette image, cette

présence l'emporteront sur le discours, quoi qu'on dise.

Enfin, sur l'argument selon lequel d'autres iront, vous avez pris une minute pour lister tous les pays qui vont envoyer un représentant. Depuis quand est-ce un argument? D'autres font quelque chose que l'on n'approuve pas mais il faut y aller aussi parce qu'on n'est pas tout seul. Au contraire, distinguons-nous! Soyons courageux! Évidemment, il revient toujours au premier d'être plus courageux que les autres.

Je prends un exemple *a contrario*. Pendant la crise sanitaire, il y a eu un moment de délire émotionnel autour d'un vaccin d'AstraZeneca. Tous nos voisins ont cessé de le distribuer et de l'administrer parce qu'il y avait un doute. Nous, sur une base scientifique et de manière courageuse et isolée, nous n'avons pas interrompu son administration et nous avons bien fait.

Pourquoi, de temps en temps, votre coalition est-elle capable de faire en sorte que ce pays se distingue, quitte à être seul contre tous? Pourquoi ici s'aligne-t-on parce que d'autres le font? Nous avons été courageux au moment de l'AstraZeneca. J'aurais voulu qu'on ait le même courage aujourd'hui. Ce ne sera pas le cas. Je le regrette et nous déposons une motion pour inviter le gouvernement à néanmoins retrouver ce courage.

29.08 Maggie De Block (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, ik dien een eenvoudige motie in, ondertekend door de fractieleiders van de vivaldicoalitie en ik vraag daarvoor de urgentie.

Moties **Motions**

De voorzitter:

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Theo Francken en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heer Theo Francken, mevrouw Annick Ponthier en de heer François De Smet

en het antwoord van de eerste minister,

- gelet de regeringsbeslissing om minister van Buitenlandse Zaken Hadja Lahbib af te vaardigen voor wedstrijden in de groepsfase van de Rode Duivels op het WK 2022;
- vraagt de regering
- af te zien van haar beslissing om een regeringslid af te vaardigen naar het WK Qatar;
- alle nodige maatregelen te nemen om afreizende Belgische supporters, die mogelijk door de Qatarese overheid gevisieerd worden omwille van hun geslacht of geaardheid, maximaal te beschermen;
- sluitende garanties op een sterk mensenrechtendiscours tijdens het bezoek van de minister."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Theo Francken et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Theo Francken, Mme Annick Ponthier et M. François De Smet

et la réponse du premier ministre,

- vu la décision du gouvernement de mandater la ministre des Affaires étrangères, Mme Hadja Lahbib, pour assister à des rencontres des Diables rouges dans la phase de groupe de la Coupe du monde 2022;
- demande au gouvernement
- de renoncer à sa décision d'envoyer un membre du gouvernement à la Coupe du monde au Qatar;
- de prendre toutes les mesures nécessaires pour protéger au maximum les supporters belges qui feront le déplacement et qui sont susceptibles d'être visés par les autorités qataries en raison de leur sexe ou de leur orientation sexuelle;
- de s'engager à ce que la ministre prononce un discours fort sur les droits de l'homme lors de sa visite."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Annick Ponthier en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heer Theo Francken, mevrouw Annick Ponthier en de heer François De Smet

en het antwoord van de eerste minister,

- overwegende de frauduleuze toewijzing van de organisatie van het WK aan Qatar;

- overwegende de veelvuldige mensen- en arbeidsrechtenschendingen in Qatar door het Kafala-systeem;
- overwegende dat mensenrechtenorganisaties wijzen op stagnatie wat de gemaakte beloftes betreft voor hervormingen van het arbeidssysteem en de mensenrechten;
- overwegende de uitspraken van de Qatarese WK-ambassadeur en zijn entourage die blijk geven van homo- en vrouwenhaat;

vraagt de regering over te gaan tot een volledige diplomatieke boycot van het WK in Qatar en dus geen vertegenwoordigers van de regering of het koningshuis naar het land te sturen tijdens het evenement."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Annick Ponthier et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Theo Francken, Mme Annick Ponthier et M. François De Smet

et la réponse du premier ministre,

- considérant le caractère frauduleux de l'attribution de l'organisation de la Coupe du monde au Qatar;

- considérant les multiples violations des droits humains et des droits en matière de travail en raison de la kafala;

- considérant que les organisations de défense des droits humains soulignent l'inertie qui règne quant aux engagements pris en matière de réforme du système de travail et de droits humains;

- considérant les propos tenus par l'ambassadeur qatari de la Coupe du monde et son entourage, lesquels témoignent d'homophobie et de misogynie;

demande au gouvernement d'organiser un boycottage diplomatique complet de la Coupe du monde au Qatar et, dès lors, de s'abstenir d'y envoyer tout représentant du gouvernement ou de la Maison royale, lors de cet événement."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer François De Smet en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heer Theo Francken, mevrouw Annick Ponthier en de heer François De Smet

en het antwoord van de eerste minister,

- gelet op de beslissing van 2 december 2010 van de wereldvoetbalbond FIFA om de organisatie van het 22ste WK voetbal in 2022 toe te wijzen aan Qatar;

- overwegende dat de 22ste FIFA-wereldbeker van 21 november tot 18 december 2022 plaatsvindt in Qatar;

- overwegende dat onze nationale ploeg, de Rode Duivels, geselecteerd werd om aan dat kampioenschap deel te nemen;

- overwegende dat de toewijzing van het WK controversie teweeggebracht heeft en in onduidelijke omstandigheden verlopen is, en dat de vertegenwoordigers van de FIFA van corruptie beschuldigd worden;

- overwegende dat er tal van ernstige mensenrechtenschendingen vastgesteld werden in het land dat het 22ste WK organiseert;

- overwegende dat zeer vele arbeiders bij de bouw van de stadions uitgebuit of mishandeld werden of zelfs om het leven kwamen;

- overwegende dat het afreizen van vertegenwoordigers van de deelnemende landen naar het WK in Qatar door de internationale gemeenschap terecht beschouwd zal worden als onrechtstreekse steun aan het Qatarese regime, maar ook aan de vele mensenrechtenschendingen die er vastgesteld werden;

- overwegende dat de bouw en het gebruik van stadions met klimaatregeling om het WK te kunnen organiseren in een land waar de weersomstandigheden daarvoor ongeschikt zijn, een rampzalige milieu-impact hebben;

- overwegende tot slot dat Qatar al bekendstaat als het land dat wereldwijd de hoogste CO₂-uitstoot per inwoner heeft, namelijk 37 ton in 2017;

vraagt de regering

- geen regeringsvertegenwoordigers en/of hoge regeringsverantwoordelijken af te vaardigen naar het WK in Qatar, noch voor de officiële openings- en slotceremonie, noch voor de wedstrijden van onze nationale ploeg;

- een negatief advies uit te brengen over de afvaardiging van vertegenwoordigers van de koninklijke familie naar het WK in Qatar, zowel voor de officiële openings- en slotceremonie, als voor de wedstrijden van onze nationale ploeg;

- er bij de verschillende (gewestelijke en lokale) entiteiten op aan te dringen dat ze soortgelijke maatregelen nemen, gaande tot een boycot van de competitie;

- er bij de Koninklijke Belgische Voetbalbond op aan te dringen dat de spelers van de nationale ploeg tijdens de wedstrijden op een zichtbare manier een symbolische boodschap uitdragen als steun aan alle werknemers die uitgebuit werden, aan de families van diegenen die gestorven zijn en aan allen wier

fundamentele rechten in Qatar geschonden worden."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par M. François De Smet et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Theo Francken, Mme Annick Ponthier et M. François De Smet et la réponse du premier ministre,

- vu la décision du 2 décembre 2010 de la Fédération internationale de football association (FIFA) de confier l'organisation de la 22e coupe du monde de football au Qatar pour l'année 2022;

- considérant que la 22e Coupe du monde de la FIFA se déroulera du 21 novembre au 18 décembre 2022 au Qatar;

- considérant également que notre équipe nationale, les Diables rouges, a été sélectionnée pour participer à cet événement;

- considérant la controverse et les circonstances obscures qui entourent l'attribution de la Coupe du monde ainsi que les accusations de corruption dirigées à l'encontre des représentants de la FIFA;

- considérant les graves et nombreuses violations des droits humains constatées dans le pays organisateur de la 22ème Coupe du monde;

- considérant que la construction des différents stades a été réalisée grâce à l'exploitation, la maltraitance et même la mort de très nombreux travailleurs;

- considérant qu'en se rendant à la Coupe du monde au Qatar, les États-participants seront considérés à juste titre par la communauté internationale comme soutien indirect au régime qatari, mais aussi aux nombreuses violations des droits humains constatées;

- considérant l'impact écologique totalement désastreux lié à la construction et à l'utilisation de stades climatisés pour accueillir la Coupe du monde dans un état aux conditions météorologiques inadaptées;

- considérant enfin que le Qatar est déjà considéré comme le pays rejetant le plus de CO₂ par habitant au monde, soit 37 tonnes en 2017;

demande au gouvernement

- de s'abstenir d'envoyer tout représentant et/ou dignitaire du gouvernement lors de la Coupe du monde au Qatar, que ce soit lors des cérémonies officielles d'ouverture ou de clôture, ou durant les matchs de l'équipe nationale;

- d'émettre un avis négatif en ce qui concerne la présence de représentants de la famille royale à la Coupe du monde au Qatar, et ce, pendant les cérémonies d'ouverture et de clôture, ou durant les matchs de l'équipe nationale;

- de plaider auprès des différentes entités (régionales ou locales) pour qu'elles adoptent des mesures similaires, allant jusqu'au boycott de la compétition;

- de plaider auprès de l'Union royale belge des Sociétés de Football-Association pour que les joueurs qui composent l'équipe nationale portent, lors des matchs et de façon visible, un message symbolique en soutien à tous les travailleurs qui ont été exploités, aux familles de ceux qui ont péri et à tous ceux qui voient leurs droits fondamentaux violés au Qatar."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Maggie De Block en Melissa Depraetere en de heren Gilles Vanden Burre, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf en Servais Verherstraeten.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Maggie De Block et Melissa Depraetere et MM. Gilles Vanden Burre, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf et Servais Verherstraeten.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

30 Commissions de nomination pour le notariat – Renouvellement de la moitié des mandats – Appel à candidats

30 Benoemingscommissies voor het notariaat – Hernieuwing van de helft van de mandaten – Oproep tot kandidaten

Conformément à l'article 38, § 7, 1er alinéa, de la loi du 25 Ventôse an XI contenant organisation du notariat, les membres des Commissions de nomination pour le notariat sont nommés pour un terme de quatre ans, les mandats de la moitié des membres étant renouvelés tous les deux ans.

Overeenkomstig artikel 38, § 7, eerste lid, van de wet van 25 Ventôse jaar XI op het notarisambt worden de leden van de Benoemingscommissies voor het notariaat benoemd voor een termijn van vier jaar, waarbij om de twee jaar de mandaten van de helft van de leden worden vernieuwd.

La moitié des mandats des membres expire le 30 juin 2023.
De helft van de mandaten van de leden verstrijkt op 30 juni 2023.

La Chambre doit, tant pour la Commission de nomination francophone que pour la Commission de nomination néerlandophone, renouveler les mandats suivants:

- mandats de membre effectif: un magistrat et un membre externe,
- mandats de membre suppléant: un chargé de cours ou un professeur de droit et un membre externe.

De Kamer dient zowel voor de Nederlandstalige als de Franstalige Benoemingscommissie de volgende mandaten te hernieuwen:

- mandaten van werkend lid: één magistraat en één extern lid,
- mandaten van plaatsvervangend lid: één docent of hoogleraar in de rechten en één extern lid.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 9 novembre 2022, je vous propose de publier au *Moniteur belge* un appel à candidats pour le renouvellement de la moitié des mandats des membres des Commissions de nomination pour le notariat.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 9 november 2022 stel ik u voor een oproep tot de kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor de hernieuwing van de helft van de mandaten van de leden van de Benoemingscommissies voor het notariaat.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

31 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Nomination d'un membre effectif francophone (médecin)

31 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Benoeming van een Franstalig effectief lid (arts)

L'ordre du jour appelle la nomination d'un membre effectif francophone (médecin) du Conseil central de surveillance pénitentiaire.

Aan de orde is de benoeming van een Franstalig effectief lid (arts) van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen.

Les candidatures ont été annoncées lors de la séance plénière du 22 septembre 2022.

De kandidaturen werden aangekondigd tijdens de plenaire vergadering van 22 september 2022.

La commission de la Justice a entendu les deux candidats le 26 octobre 2022.

De commissie voor Justitie heeft de twee kandidaten op 26 oktober 2022 gehoord.

Le rapporteur, M. Khalil Aouasti, a fait rapport de cette audition lors de la Conférence des présidents du 9 novembre 2022 et a communiqué que M. Michel Glorieux a été jugé inapte pour occuper le mandat de membre du Conseil central de surveillance pénitentiaire.

De rapporteur, de heer Khalil Aouasti, heeft verslag uitgebracht over deze hoorzitting tijdens de Conferentie van voorzitters van 9 november 2022 en heeft meegedeeld dat de heer Michel Glorieux niet geschikt wordt geacht om het mandaat van lid van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen in te vullen.

La Conférence a constaté qu'il ne reste qu'une seule candidate.

De Conferentie heeft vastgesteld dat er slechts één kandidate overblijft.

Par conséquent, la Chambre ne doit pas procéder au scrutin secret et peut dès lors, en application de l'article 157, n° 6 du Règlement de la Chambre, déclarer Mme Fiorella Brusco élue membre effectif (médecin) du Conseil central de surveillance pénitentiaire.

Bijgevolg dient de Kamer niet tot de geheime stemming over te gaan en kan mevrouw Fiorella Brusco, met toepassing van artikel 157, nr. 6, van het Kamerreglement, voor verkozen worden verklaard als effectief lid (arts) van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (Nee)
Aldus zal geschieden.

32 Demandes d'urgence émanant du gouvernement

32 Urgentieverzoeken van de regering

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi relatif aux canaux de signalement et à la protection des auteurs de signalement d'atteintes à l'intégrité dans les organismes du secteur public fédéral et au sein de la police intégrée, n° 2952/1.

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie, nr. 2952/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.
Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

32.01 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, wij willen inderdaad dat het wetsontwerp in kwestie met hoogdringendheid wordt behandeld in overeenstemming met artikel 51 van het Reglement van de Kamer.

Het wetsontwerp gaat over de omzetting met betrekking tot de federale bevoegdheden en de publieke sector van de Europese richtlijn 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 over de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden. Een ander ontwerp, dat betrekking heeft op de privésector, zal de omzetting op het federale niveau voltooiën. Dat ontwerp werd gisteren, 9 november 2022, in tweede lezing in de commissie voor Economie goedgekeurd.

Artikel 26 van de richtlijn 2019/1937 bepaalt dat de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking doen treden, om uiterlijk op 17 december 2021 aan de richtlijn te voldoen. België is dus laat met de omzetting van de richtlijn.

De Europese Commissie heeft de tweede fase van de inbreukprocedure wegens niet-omzetting opgestart, namelijk het verzenden op 28 september 2022 van een met redenen omkleed advies, waaruit blijkt dat België de omzetting nog steeds niet heeft afgerond. Binnen drie maanden zal de zaak bij het Hof van Justitie van de Europese Unie aanhangig worden gemaakt.

Om die procedure en het opleggen van mogelijke boetes te voorkomen, verzoek ik een dringende behandeling van het wetsontwerp.

32.02 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik zal niet bij elk voorstel tot urgentie tussenkomen, dus ik zal mij beperken tot de mededeling dat wij hier voortdurend urgenties moeten goedkeuren omdat de regering te laat is. De richtlijn zou voor 17 december 2021 omgezet moeten zijn. Dat is binnenkort een jaar geleden.

Ten eerste zal het nu niet meer op een week aankomen, maar los daarvan wordt dit Parlement eigenlijk gedwongen tot urgentie door de laattijdigheid van het werk van de regering. Dat zal straks ook nog een paar maal het geval zijn.

Wij zullen deze urgentie dus niet steunen en ik zou de regering echt willen vragen om in de toekomst haar werk te doen op het ogenblik waarop het kan. Een urgentie heeft immers tot gevolg dat de parlementaire behandeling op een drafje moet gebeuren en dat is geen uiting van respect voor dit Huis.

Wij zullen nu tegenstemmen, net zoals bij een aantal volgende urgentievoorstellen, die vooral aantonen dat de regering haar werk niet naar behoren uitvoert.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi relatif à l'accès au Registre national des personnes physiques et l'utilisation du numéro du Registre national en vue de mettre en œuvre l'administration des salaires et du personnel des autorités et institutions publiques, n° 2953/1.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp betreffende de toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister voor het uitvoeren van de personeels- en loonadministratie van openbare overheden en instellingen, nr. 2953/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

32.03 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, dit wetsontwerp betreft de toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister voor het uitvoeren van de personeels- en loonadministratie van openbare overheden en instellingen.

Ik vraag de urgentie voor dit wetsontwerp, in overeenstemming met artikel 51 van uw Reglement, om volgende redenen.

Ten eerste, dit wetsontwerp heeft als doel om te voldoen aan de eisen van het regeerakkoord om de inspanningen van de administratieve vereenvoudiging voort te zetten en te beantwoorden aan het beginsel van het only-onceprincipe

Ten tweede, de rechtsgrond voor toegang van het Rijksregister moet het mogelijk maken dat de betrokken diensten niet langer informatie elders moeten opvragen.

Ten derde, opdat dergelijke administratieve rompslomp in 2023 voorkomen kan worden.

Ten vierde, opdat de behandeling van dit wetsontwerp gekoppeld zou kunnen worden aan de behandeling van het vorige wetsontwerp, nr. 2952, betreffende de meldingskanalen, waarvoor net de urgentie werd gevraagd en dat in dezelfde commissie zal worden besproken. Voor het wetsontwerp nr. 2952 werd een tweede lezing gevraagd in de commissie voor Binnenlandse Zaken op 9 november.

Om al deze redenen zou ik het bijzonder op prijs stellen indien de Kamer dit urgentieverzoek zou accepteren.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi portant des dispositions diverses en matière d'organisation judiciaire II, n° 2978/1.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake rechterlijke organisatie II, nr. 2978/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

32.04 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Madame la présidente, il s'agit du projet de loi portant des dispositions diverses en matière d'organisation judiciaire II.

Le 20 octobre 2022, le Conseil des ministres a approuvé le présent projet de loi et a autorisé sa soumission à la Chambre des représentants. Compte tenu de l'ordre du jour de la commission de la Justice et du fait que ce projet de loi devrait idéalement être voté avant le 31 décembre de cette année, nous souhaitons demander l'urgence. Ce projet de loi contient certaines dispositions qui sont cruciales dans le contexte du renforcement prévu du système judiciaire et qui devraient être prises d'urgence.

Il s'agit de l'introduction des cadres flexibles donnant au roi l'autorisation de déroger aux cadres légaux. Cette disposition permet de rendre plus flexible la répartition de places vacantes entre entités judiciaires et permet le glissement d'une place de magistrat ou de membre du greffe d'une entité judiciaire vers une autre. L'introduction des cadres flexibles est urgente pour maximiser l'utilisation des budgets alloués en 2023 dans le cadre du renforcement de la Justice à partir de janvier 2023. Le pourvoi des postes de magistrats vacants prend environ neuf mois en moyenne. Par conséquent, il est crucial que les postes vacants puissent être publiés dès janvier.

La réforme de la prime accordée aux greffiers participant à une cour d'assises est également urgente en raison du début du procès d'assises des attentats du 22 mars 2016. En effet, jusqu'à l'entrée en vigueur de cette loi, les greffiers participant au procès d'assises sur les attentats ne peuvent prétendre à la prime majorée.

Voilà les raisons pour lesquelles nous demandons l'urgence pour ce projet.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

33 Prise en considération de propositions **33 Inoverwegingneming van voorstellen**

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.
In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. (art. 75, n° 5, Rgt)
Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. (art. 75, nr. 5, Rgt)

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Demandes d'urgence **Urgentieverzoeken**

33.01 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, je demande l'urgence pour les deux propositions de loi spéciale n° 2961/1 et n° 2962/1 modifiant diverses dispositions relatives à la liste de mandats, fonction et professions et à la déclaration de patrimoine.

Sur le fond, il s'agit de donner suite aux recommandations formulées à l'unanimité par la Conférence des présidents des assemblées parlementaires et qui touchent en particulier à la possibilité d'introduire, dans les déclarations de mandat, notamment les dettes contractées par les personnes concernées. L'urgence est motivée parce que l'entrée en vigueur devrait être fixée au 1er janvier 2023 et qu'il est donc indiqué de les mettre rapidement à l'ordre du jour de la commission idoine, c'est-à-dire la commission de la Constitution et du Renouveau constitutionnel.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

33.02 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Madame la présidente, je demande l'urgence pour la proposition de loi n° 2966/1 de mon collègue Nabil Boukili instaurant une interdiction du recouvrement forcé des factures d'énergie.

Chers collègues, l'hiver est devant nous et une catastrophe sociale s'annonce. L'émission *Investigation* d'hier soir montrait à quel point la Maison de l'Énergie à Charleroi, comme c'est le cas dans d'autres villes, est inondée de demandes de personnes qui ne savent pas faire face aux factures de régularisation ou factures des fournisseurs et producteurs d'énergie qui, eux, sont en train de s'enrichir de manière hallucinante.

À la suite de cela, on peut s'attendre à ce que des citoyens ne puissent pas payer les factures énormes qui leur parviennent. Nous voulons absolument éviter que des huissiers viennent ajouter une catastrophe à cette catastrophe en saisissant, par exemple, les biens de ces gens (meubles, salaires, etc.) J'espère dès lors que l'ensemble des collègues soutiendra cette demande d'urgence.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est rejetée par assis et levé.
De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.*

Votes nominatifs Naamstemmingen

33.03 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ons werd gevraagd naar een stemafpraak met collega Chanson. De heuglijke reden daarvoor heeft zich de voorbije maanden progressief ontwikkeld. Wij willen de betrokken collega gelukwensen met de heuglijke gebeurtenis en zullen daar bij de stemming rekening mee houden. (*Applaus*)

Collega Ben Achour is om totaal andere redenen, die kortstondiger zijn, vandaag in de onmogelijkheid om hier aanwezig te zijn, om reden van professioneel parlementaire aard. Voor mevrouw Chanson zal collega Ingels haar stemgedrag aanpassen, voor collega Ben Achour zal ik dat doen.

33.04 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Madame la présidente, notre groupe, et plus particulièrement Josy Arens, va également paier pour notre collègue Mélissa Hanus. Je ne pense pas qu'on puisse déjà la féliciter, mais cela ne saurait tarder, son absence étant due à des raisons de santé et familiales.

34 **Motions déposées en conclusion des interpellations de**

- M. Theo Francken sur "La présence du gouvernement belge et/ou de la Maison royale à la Coupe du monde au Qatar" (n° 335)

- Mme Annick Ponthier sur "L'appel à un boycott diplomatique de la Coupe du monde au Qatar" (n° 336)

- M. François De Smet sur "La participation à la Coupe du monde au Qatar du gouvernement belge et de la famille royale" (n° 337)

34 **Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van**

- de heer Theo Francken over "De aanwezigheid van de Belgische regering en/of het Koningshuis op het WK in Qatar" (nr. 335)

- mevrouw Annick Ponthier over "De oproep tot een diplomatieke boycot tegen het WK in Qatar" (nr. 336)

- de heer François De Smet over "De vraag of de Belgische regering en de koninklijke familie het WK voetbal in Qatar zullen bijwonen" (nr. 337)

Ces interpellations ont été développées en séance plénière de ce jour.
De interpellaties werden gehouden in de plenaire vergadering van vandaag.

Quatre motions ont été déposées (MOT n° 335/1):

- une première motion de recommandation a été déposée par M. Theo Francken;
- une deuxième motion de recommandation a été déposée par Mme Annick Ponthier;
- une troisième motion de recommandation a été déposée par M. François De Smet;
- une motion pure et simple a été déposée par Mmes Maggie De Block et Melissa Depraetere et MM. Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf et Gilles Vanden Burre.

Vier moties werden ingediend (MOT nr. 335/1):

- een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Theo Francken;
- een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Annick Ponthier;
- een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer François De Smet;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Maggie De Block en Melissa Depraetere en de heren Servais Verherstraeten, Ahmed Laaouej, Benoît Piedboeuf en Gilles Vanden Burre.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(*Stemming/vote 1*)

Ja	80	Oui
Nee	54	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	137	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de recommandation sont caduques.

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van aanbeveling.

35 **Projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (2860/3)**

35 **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (2860/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 2*)

Ja	98	Oui
Nee	17	Non
Onthoudingen	21	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

36 **Projet de loi modifiant l'annexe de la loi générale du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques (2861/1)**

36 **Wetsontwerp tot wijziging van de bijlage van de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen (2861/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)

Ja	114	Oui
Nee	20	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

(M. Daniel Bacquelaine a voté pour)

37 **Projet de loi relatif à la gestion des sols contaminés par des substances radioactives (2869/3)**

37 **Wetsontwerp betreffende het beheer van bodems verontreinigd door radioactieve stoffen (2869/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)

Ja	113	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	23	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? *(Non)*

Reden van onthouding? *(Nee)*

38 **Amendements et articles réservés du projet de loi portant des dispositions fiscales et financières diverses (2899/1-6)**

38 **Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende diverse fiscale en financiële bepalingen (2899/1-6)**

Vote sur l'amendement n° 8 de Marco Van Hees à l'article 65.(2899/6)

Stemming over amendement nr. 8 van Marco Van Hees op artikel 65.(2899/6)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)

Ja	30	Oui
Nee	106	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 65 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 65 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 9 de Marco Van Hees tendant à insérer un article 110(n).**(2899/6)**
Stemming over amendement nr. 9 van Marco Van Hees tot invoeging van een artikel 110(n).**(2899/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)

Ja	34	Oui
Nee	102	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

39 Ensemble du projet de loi portant des dispositions fiscales et financières diverses (2899/5)
39 Geheel van het wetsontwerp houdende diverse fiscale en financiële bepalingen (2899/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)

Ja	78	Oui
Nee	20	Non
Onthoudingen	37	Abstentions
Totaal	135	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (Non)
Reden van onthouding? (Nee)

40 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 20 juni 2012 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het statuut van de militairen (2746/3)
40 Projet de loi modifiant la loi du 20 juin 2012 modifiant diverses dispositions relatives au statut des militaires (2746/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 8)

Ja	136	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	136	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

41 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het personeel van Defensie (nieuw opschrift) (2747/3)

41 Projet de loi modifiant la loi du 20 mai 1994 relative aux statuts du personnel de la Défense (nouvel intitulé) (2747/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)

Ja	119	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	17	Abstentions
Totaal	136	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

42 Wetsontwerp tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de overgang binnen dezelfde personeelscategorie of de opname in een andere hoedanigheid of personeelscategorie van de beroepsmilitair of van de militair met een loopbaan van beperkte duur (2760/3)

42 Projet de loi modifiant diverses dispositions relatives au passage au sein de la même catégorie de personnel ou à l'admission dans une autre qualité ou catégorie de personnel du militaire de carrière ou du militaire avec une carrière à durée limitée (2760/3)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 10)

Ja	98	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	39	Abstentions
Totaal	137	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

43 Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 131 betreffende de vastlegging van minimumlonen, in het bijzonder met betrekking tot de ontwikkelingslanden, aangenomen te Genève op 22 juni 1970 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 54e zitting (2795/1)

43 Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 131 concernant la fixation des salaires minima, notamment en ce qui concerne les pays en voie de développement, adoptée à Genève le 22 juin 1970 par la Conférence Internationale du Travail à sa 54e session (2795/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 11)

Ja	120	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	17	Abstentions
Totaal	137	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

44 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de uitwisseling en wederzijdse bescherming van geclassificeerde informatie, gedaan te Brussel op 5 november 2019 (2796/1)

44 Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas concernant l'échange et la protection mutuelle des informations classifiées, fait à Bruxelles le 5 novembre 2019 (2796/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)

Ja	137	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	137	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

45 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland betreffende de bescherming van geclassificeerde informatie, gedaan te Brussel op 1 december 2020 (2797/1)

45 Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord concernant la protection des informations classifiées, fait à Bruxelles le 1er décembre 2020 (2797/1)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)

(Stemming/vote 12)

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

46 Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de responsabilisation des employeurs concernant l'invalidité et en matière de financement alternatif de la sécurité sociale (2927/4)

46 Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake responsabilisering van de werkgevers inzake invaliditeit en inzake alternatieve financiering van de sociale zekerheid (2927/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)

Ja	105	Oui
Nee	1	Non
Onthoudingen	30	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (Non)

Reden van onthouding? (Nee)

(De N-VA-fractie heeft tegengestemd)

(Mevrouw Maggie De Block heeft zoals haar fractie gestemd)

47 Projet de loi portant des modifications relatives aux prestations de santé en matière de dispositifs médicaux et d'implants (2870/1)

47 Wetsontwerp houdende wijzigingen betreffende geneeskundige verstrekkingen op het gebied van medische hulpmiddelen en implantaten (2870/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 14)

Ja	108	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	29	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (Non)
Reden van onthouding? (Nee)

48 **Projet de loi réintroduisant un droit au petit chômage pour les travailleurs afin de recevoir un vaccin contre le coronavirus COVID-19 (2950/1)**

48 **Wetsontwerp houdende herinvoering van een recht op klein verlet voor werknemers met het oog op het toegediend krijgen van een vaccin ter bescherming tegen het coronavirus COVID-19 (2950/1)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 15)

Ja	95	Oui
Nee	20	Non
Onthoudingen	19	Abstentions
Totaal	134	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Raison d'abstention? (Non)
Reden van onthouding? (Nee)

49 **Amendements réservés à la proposition de résolution relative à la protection des droits des femmes en Iran (2996/1-3)**

49 **Aangehouden amendementen op het voorstel van resolutie betreffende de bescherming van de vrouwenrechten in Iran (2996/1-3)**

Vote sur l'amendement n° 3 de Ellen Samyn au considérant S. (2996/3)
Stemming over amendement nr. 3 van Ellen Samyn op considerans S. (2996/3)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 16)

Ja	37	Oui
Nee	98	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 1 de Ellen Samyn tendant à insérer un considérant MM(n). **(2996/3)**
Stemming over amendement nr. 1 van Ellen Samyn tot invoeging van een considerans MM(n). **(2996/3)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 16)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 2 de Ellen Samyn tendant à insérer un considérant NN(n). **(2996/3)**
Stemming over amendement nr. 2 van Ellen Samyn tot invoeging van een considerans NN(n). **(2996/3)**

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (Oui)
Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (Ja)

(Stemming/vote 16)

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 4 de Ellen Samyn à la demande 3.21. **(2996/3)**
Stemming over amendement nr. 4 van Ellen Samyn op verzoek 3.21. **(2996/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 17)

Ja	17	Oui
Nee	120	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	137	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.
Bijgevolg is het amendement verworpen.

50 Ensemble de la proposition de résolution relative à la protection des droits des femmes en Iran
(2996/2)

50 Geheel van het voorstel van resolutie betreffende de bescherming van de vrouwenrechten in Iran
(2996/2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 18)

Ja	125	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	11	Abstentions
Totaal	136	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht.

Raison d'abstention? *(Non)*

Reden van onthouding? *(Nee)*

51 Adoption de l'ordre du jour

51 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Y a-t-il une observation à ce sujet? *(Non)*

Zijn er dienaangaande opmerkingen? *(Nee)*

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 17 novembre 2022 à 13 h 00.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 17 november 2022 om 13.00 uur.

La séance est levée à 20 h 45.

De vergadering wordt gesloten om 20.45 uur.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 213 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 213 bijlage.

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui 080 Ja

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 054 Nee

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, Depoorter Kathleen, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedeboom Raoul, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions 003 Onthoudingen

Arens Josy, De Roover Peter, Ingels Yngvild

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui 098 Ja

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz

Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 017 Nee

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Abstentions 021 Onthoudingen

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, De Roover Peter, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui 114 Ja

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 020 Nee

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions 002 Onthoudingen

De Roover Peter, Ingels Yngvild

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui 113 Ja

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 023 Onthoudingen

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui 030 Ja

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non 106 Nee

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions 000 Onthoudingen

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui 034 Ja

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedeboom Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non 102 Nee

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris,

Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions 001 Onthoudingen

Arens Josy

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui 078 Ja

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 020 Nee

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions 037 Onthoudingen

Arens Josy, Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Ingels Yngvild, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui 136 Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen,

Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 000 Onthoudingen

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui 119 Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 017 Onthoudingen

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui 098 Ja

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hedeboom Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 039 Onthoudingen

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui 120 Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 017 Onthoudingen

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 012

Oui 137 Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael

Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 000 Onthoudingen

Vote nominatif - Naamstemming: 013

Oui 105 Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Dallemagne Georges, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedele, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non 001 Nee

Van Bossuyt Anneleen

Abstentions 030 Onthoudingen

Boukili Nabil, Bury Katleen, Colebunders Gaby, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Ingels Yngvild, Merckx Sofie, Mertens Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 014

Oui 108 Ja

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gilissen Erik, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ravys Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 029 Onthoudingen

Anseeuw Björn, Arens Josy, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Dallemagne Georges, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Prévot Maxime, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Vote nominatif - Naamstemming: 015

Oui 095 Ja

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Geens Koen, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie,

Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non 020 Nee

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Depoorter Kathleen, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Roggeman Tomas, Safai Darya, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Wollants Bert

Abstentions 019 Onthoudingen

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Ingels Yngvild, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 016

Oui 037 Ja

Anseeuw Björn, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Claes Mieke, Creyelman Steven, Depoorter Kathleen, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Loones Sander, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Roggeman Tomas, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Van Peel Valerie, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non 098 Nee

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions 002 Onthoudingen

De Roover Peter, Ingels Yngvild

Vote nominatif - Naamstemming: 017

Oui 017 Ja

Bury Katleen, Creyelman Steven, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Non 120 Nee

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Channele, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Colebunders Gaby, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, Dallemagne Georges, D'Amico Roberto, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions 000 Onthoudingen

Vote nominatif - Naamstemming: 018

Oui 125 Ja

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Channele, Briers Jan, Burton Emmanuel, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Claes Mieke, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Dallemagne Georges, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Defossé Guillaume, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Farih Nawal, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire,

Ingels Yngvild, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Marghem Marie-Christine, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Moyaers Bert, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Rigot Hervé, Roggeman Tomas, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Taquin Caroline, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van Camp Yoleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Van Lommel Reccino, Vanpeborgh Gitta, Van Peel Valerie, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non 000 Nee

Abstentions 011 Onthoudingen

Boukili Nabil, Colebunders Gaby, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry